

A

TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1891. ápril hó 28—30. napjain,

MISKOLCZON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1891-dik évi
ápril hó 28—30. napjain, Miskoleon tartott tavaszi
közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1891. ápril 28—30-ik napjain
tartotta meg tavaszi közgyűlését, *Kun Bertalan*, püspök és felváltva
Comáromy László, abauji és *Lükő Géza*, tornai, mint hivatalkor
szerint legidősebb gondnokok elnöklete alatt.

Jelen voltak mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Veress Sámuel*, helyettes esperes; *Comáromy László*, egyházmegyei gondnok; *Idrányi Ferenc*, *Antalfy László* papi tanácsbírák; *Ujj János*, fő-, *Szalay László*, világi jegyzők.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Bornemisza József*, esperes; *Vay Béla* báró egyházmegyei gondnok; *Futó Sámuel*, *Tóth Dániel*, *Nagy Ignác*, papi; *Lengyel Sámuel*, *Bárczy Miklós*, *Molnár Bertalan*, világi tanácsbírák.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Kopré Ferenc*, esperes; *Meczner Béla*, egyházmegyei gondnok; *Bodolay József*, *Tóth Lajos*, papi; *Bódogh Károly*, világi tanácsbírák. *Kónya András* fő-, *Czinke István*, aljegyzők.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Debreczeni Gábor*, esperes; *Ragdályi Béla*, egyházmegyei gondnok; *Simon József*, *Svingor József*, papi; *Miklós Ödön*, gróf *Vay Tihamér*, világi tanácsbírák.

A felsőzempléni egyházmegyéből: *Kálniczky János*, esperes; *Bernáth Elemér*, egyházmegyei gondnok. *Tóth Ferenc*, papi; *Dókus Ernő*, világi tanácsbírák; *Gyarmathy Soma*, főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: *Nagy Pál*, esperes; *Furkas Ábrahám*, egyházmegyei gondnok; *Terhes Pál Csabay Pál*, papi; *Tornallyay Zoltán*, világi tanácsbírák; *Kovács László*, főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: *Lükő Géza*, egyházmegyei gondnok; *Vécsey József*, világi tanácsbíró; *Ardai J. Dániel*, aljegyző.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó Endre* esperes; *Kovács Károly*, egyházmegyei gondnok. *Patay Gyula*, világi tanácsbíró; *Homoky Antal*, főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: *Béky Sámuel*, *Zombory Gedő*, egyházi; *Mocsáry Lajos*, dr. *Lengyel Endre*, *Lévay József*, *Meczner József*, világi tanácsbírák.

A sárospataki főiskola részéről: *Fejes István*, egyházi; *Dókus Gyula*, világi al gondnok; *Szinyei Gerzson*, akadémiai; *Kérészy István*, gimnáziumi igazgató.

A rimaszombati gimnázium részéről: *Bodor István*, igazgató.
Mint jegyzők: *Mitrovics Gyula*, egyházi, dr. *Kovács Gábor*, világi fő-; *Antalfy László*, egyházi aljegyző.

1. *Kun Bertalan* püspök úr, buzgó imában kérvén Istennek segítő kegyelmét köztanácskozásunkra, miután ennek elvégzése után üdvözölte a megjelent tagokat, jelentette, hogy szeretve tisztelt főgondnokunkhoz, *báró Vay Miklós* úr ő nagy méltóságához, hajlott korának gyengeségei miatt nem lehet szerencsénk.

Ezen körülménynél fogva, a világi társelnöki helyet, felkérés folytán, előbb *Lükő Géza* tornai, majd csakhamar *Comáromy László* abauji, mint hivatalkor szerint legidősebb gondnok foglalta el a közgyűlés szíves üdvözlése között.

2. A képviselők megbízó levelei felolvastatván, azok igazoltattak.

3. Ugyanezzel összefüggésben, az elnökség jelentette, hogy az abauji egyházmegye esperese, *Fodor Pál* hivataláról lemondván, a nevezett egyházmegye képviselőjéül, mint helyettes esperes, *Veres Sámuel*, legidősebb egyházmegyei tanácsbíró jelent meg.

Tudomásul vétetik.

4. Ugyancsak püspök úr értesítette közgyűlésünket ama fájdalmas és méltán lesújtó csapásról, a mely a tornai egyházmegyét épen pár nappal ez előtt érte, az által, hogy köztiszteletben álló esperese, *Vajányi Lajos* váratlanul elhunyt.

Egyházkerületünk mély megdöbbenéssel vette tudomásul a gyászjelentést és a legőszintébb részvétellel osztozik a maga részéről is a tornai egyházmegye fájdalmában és pedig azon oknál fogva, mert az elhunyt férfituban közügyeink egyik legkiválóbb munkását ragadta ki sorainkból az isteni akarat beláthatatlan végzése, a mely megpróbáltatásunkra, oly gyorsan kívánja egymásután tőlünk az ilyen lélekpróbáló áldozatokat. A váratlanul jött csapás mellett nem is lehet más megnyugvásunk, mint az, hogy bár *Vajányi Lajos* esperes még munkabíró erejének javában, buzgóságának eleven lobogása között hivatott el közülünk, áldásdús élete mindenkor méltó tárgya marad egyháztársadalmunk tiszteletének és hálás visszaemlékezéseinknek. Úgy is mint lelkész és híveinek szerető pásztora, úgy is, mint előbb egyházkerületünk népiskolai ügyeinek páratlan buzgalmu tanulmányozója s eszmékért lelkesülő munkása, majd a tornai egyházmegyének önfeláldozásig hű vezére s sárospataki

főiskolánk igazgató-tanácsának fáradhatatlan szorgalmú tagja, úgy is mint nemesen érző, végtelen szeretettel megáldott szívű ember, ki érdemei mellett is a megnyerő szelidség és alázatosság erényével tudta gazdagabbá tenni jellemét: hosszú időn át felejtetlen marad egyházkerületünk tagjainak szívében s beszélő bizonyossága lesz annak, hogy egy egyszerűbb, csendesebb körben lefolyt élet sem enyészik el a sírban nyomtalanul, ha azt a nemes törekvés szelleme és lankadatlan kötelességérzet hatotta át s ennek áldásai tették azt gazdaggá és közhasznúvá.

5. Ezen kegyeletes megemlékezés után főtisztelendő püspök úr olvasta fel egyházi és iskolai életünk egy évi történetét hűen feltűntető s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vezetetni határozott, következő előterjesztését:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Ismét lefolyt egy év egyházi életünkől az isteni gondviselés védszárnyai alatt, melyek alatt állott ez mindig, még a legviszontagságosabb időkben is. Fennállása negyedik századának vége felé jár az idő, melyben mi élő nemzedékek ev. ref. egyházunk jólétéért, felvirágoztatásáért, — pótolni akarván bizonyos mulasztásokat — megfeszített erővel küzdünk, munkálkodunk. Hála az isteni gondviselésnek, hogy az ellenünk kezdet óta irányult; és ma sem pihenő ellentörekvések dacára, munkálkodásunkat észrevehető siker koronázza. Igen! jogosan ezt mondhatjuk, mert ismét hálásan ismerhetjük el, hogy e lefolyt egyházi év is, melytől most búcsúzunk, áldásos, termékeny év volt egyetemes ev. ref. egyházunkra nézve. Nagyjelentőségű mozzanatok, eszmék merültek fel ezen egyházi évben egyházi munkásságunk körében, melyeket tények s bizonyos áldásos intézmények létrehozásai is követtek: úgy, hogy el kell ismernünk azt, miszerint egyházi életünk negyedik századának vége felé, bizonyos ébredő, mégpedig öntudatosan ébredő szellem ölelte át egyházunkat. Felismertük hiányait egyházi intézményeinknek, s azokat egyrésztől alapelveinkhez híven, másrésztől a kor követelményeihez alkalmazkodva, igyekszünk javítani. Eddig békésen, sőt az indolentiának bizonyos nemével tűrt szegénységünket, részint önmagunkban fokozott buzgóság, áldozatkészség, részint más segítségforrások felkeresése által törekszünk jobb állapotokra átválttatni. Valóban! anyagi, szellemi téren hajt, ösztönöz, bennünket az öntudatosan felébredt szellem, mely elől többé kitérnünk nemcsak nem lehet, sőt teljes erőnkől kell követnünk annak serkentését, s intelmeit, útmutatásait.

A lefolyt év sikerei is, melyek nagy jelentőséggel bírnak, ezen szellem-buzdító, lelkesítő erejének köszönhetők. Egyházunk egész szervezetére, vallásos, sőt nemzeti életünkre nagy érdekekkel bíró köz-alapunk, s ennek a segélyosztásokra vonatkozó, lelkészeink fizetésének javítására, egyházaink töketörlesztési kölcsön által való gyámolításának új módja, melynél fogva már csak az első évben összesen 137 egyház és 132 lelkészi állomás; egyházkerületünkben 15 egyház 22 lelkészi állomás lett felsegélyezve, s jövőre alakítandó tőkével biztosítva, a lefolyt év áldásos munkásságának sikeréről tesz kiáltó bizonyosságot. A Tisza Kálmán úr által indítványozott, s már törvény által is biztosított sorsjáték, mely a két protestáns egyház által, eddigelé még csak reményleni sem mert anyagi segélylyel fogja a két testvér hitfelekezetet segíteni, szinte a lefolyt év nemes törekvésének gyümölcse. Egyházunk tekintélyének, szellemi emelkedésének fokozására szolgáló «Protestáns Irodalmi Társaság» ennek erősbödése, munkásságának szélesebb körre való kiterjesztése, a hallhatatlan emlékü „Károlyi Gáspár“ emlékére rendezett országos ünnepély, az 179⁰/₁-ik évi 26. törvénycikk vallásszabadságunk ezen «magna chartájának» százados évfordulóján tartandó országos protestáns ünnepély, melyen szívünk hálalángjai fognak fellobogni, az isteni gondviselés, s az ezen országgyűlésen ügyünket, a római clerus elfogúltsága ellen lelkesen védő lelkes törvényhozók, hazafiak, s a nagylelkű türelmes fejedelem emléke iránt; végre a folyó év december 5-én az ágostai testvérekkel egyidőben megnyitandó zsinatra tett fontos, és nehéz munkát igénylő előkészületek, melyek ugyan még folyamatban vannak, de a melyeknek nagy része, a most lefolyt egyházi év munkái s alkotásai közé tartoznak, s a melyek hivatva lesznek, az 1881-ik évi zsinat alkotásainak, eddig a 10 évi tapasztalat útján felismert hiányait pótolni és javítani: mindazok t. gyűlés, egyházunkban az újabb időben öntudatos szellemi felébredés áldásos vívmányai, mely felébredés, adja Isten! hogy legyen áldásosan tartós, és megnyugtató tervbe vett zsinatunk lefolyása után is. Ime! ezen okoknál fogva búcsúztatom el, az 189⁰/₁-ik egyházi évet, miként felemlítém, mint egyházunkra nézve jótékony és termékeny évet.

Mily mérvben folyt be egyházkerületünk, ezen egyetemes egyházunkra nézve termékeny év előidézésére? nem kell felsorolnom, jegyzőkönyveink erről tanubizonyosságot tesznek. Csak röviden említem fel, hogy egynémely tárgy körüli sikerhez, egynémely intézmény felépítéséhez szellemi s erkölcsi erőnkkel, célszerű anyagi eszközökkel járultunk, indítványt, javaslatokat tettünk, mások kivitelének súlya nagyrésztben reánk nehezedett. Csak egy vállalatot említek fel, a «Károlyi-szobor leplezési ünnepély kivitelének rendezési munkája

egészen s a pénzheli áldozatokból 4.062 frt 16 kr, és így majdnem felének előállítására a mi buzgólkodásunk folytán történt.

E szerint nyugodtan nézhetünk vissza, a felettünk elrepült évről mi is, mert a mi jelentékeny alkotás, ez évben történt egyházunkra nézve, abban kisebb-nagyobb mérvben részünk volt.

E mellett egyházkerületünk kebelbeli dolgairól sem feledkezünk meg: az egyházmegyék, egyházmegyei gyűléseiken intézték el, ügyes-bajos dolgaikat. Az onnan kerületi gyűlésünkre felterjesztett ügyek is kellő elintéztést nyertek. Az esperes urak által beküldött jelentések, de tapasztalataim szerint is, az egyházakban, egyházak és lelkészek közt béke, egyetértés uralkodik. Lelkészek, tanítók, kötelességeik körében igyekeznek híven teljesíteni mindazt, a mit ev. ref. anyaszentegyházunk jóléte, emelkedése, az iskolaügy, népnevelés megkívánnak.

Az egyes egyházmegyék közigazgatása, szakértő, buzgó és gondos előjárók kezeiben lévén, ezeknek buzdítója, jó példaadása, ott, hol kívántatik, szigorúbb eszközök alkalmazása folytán, bizton reményelhetjük, hogy a jórendtartás, a kötelességérzet, egyháziasság gyarapodása folytán, a vallásos, erkölcsi hitélet is mindinkább emelkedni fog híveink közt.

S minthogy a szellemi és erkölcsi emelkedésnek bizonyos bázisa a cél elérésére szükséges anyagi dolgokban való áldozatkészség is, erre nézve is tisztelettel jelenthetem, hogy az áldozatkészség egyházainkban ez évben is meghozta a maga gyümölcseit; melyeknek bizonyosságai az esperes urak által bejelentett szép összegekre menő készpénzhelyi adományok, építkezések, és a kötelesség, melylyel az egyházak az utóbbi évben is, befizették közalapítvány tartozásait.

Az adakozásokról, építkezésekről szóló jelentések, íme, a következők:

I. Az abauji egyházmegyében.

a) Adakozások.

Aszalón Nagy Józsefné az egyház részére 50 frtot hagyományozott, *K. Bodnár János* az iskolára 1 frtot adott, *Beke Miklósné* úrnő az úrasztalára egy fehér habos selyem kendőt, arany csipkével „Emlékkül” felírással ajándékozott. *Sz.-I.-Baksán* Fövenyesy Antalné, *Siposs Juliánna* asszony adott egy bordószínű, bársony, arany zsinórral és rojttal szegett, közepén monogrammal s 5 ágú koronával díszített úrasztali terítőt, továbbá egy belül aranyozott, fémjelzéssel ellátott úrvacsorai ezüst poharat. Összes értéke körülbelül 124 frt. *Bárcán* a hívek Isten dicsőségére 22 frtot adakoztak. *G.-Bátorban* *Jakabfalvi Gyula* királyi táblai bírósági 5 frtot adományozott, *torony* építésre; *Szinai Erzsébet* enyickei lakos Isten dicsőségére 1 frtot

adományozott. *Baktán* Moldvay Bertalan, Vilma leánya, első úrvacsorázása emlékére, egy ezüstözött nickel kenyértartó tányért adott az úrasztalára 12 frt értékben. Dienes József urasági cseléd a maga és nővére nevében egy virágos kazshmir kendőt, Szentimrey Lajos a tanítói lakásba egy használt vaskályhát, Bassó József főgondnok az egyház javára 5 frtot adományoztak. *Bereten* a templom renoválása alkalmával a bereti nők, egyháziasságuknak szép jelét adták az által, hogy a szószékre és az úrasztalára gyönyörű meggyzsinű, arany rojttal s arany hímzéssel ellátott bársony terítőt adományoztak, mely 57 frt 10 krba került. Ehez járultak: özvegy Bogoly Istvánné 5 frt, Kovács Jánosné 10 frt, Szobonya Józsefné 1 frt 50 kr, Kállai Miklósné 2 frt, Kiss Istvánné 1 frt 50 kr, Pálya Istvánné 1 frt, ifj. Nagy Jánosné 1 frt 50 kr, Nádudvari Sándorné 1 frt, Búza Lászlóné 1 frt, Szabó Józsefné 1 frt, Kiss Julianna 1 frt 40 kr, Farkas Györgyné 1 frt, Mádi Lászlóné 1 frt, Molnár Jánosné 50 kr, Molnár Zsuzsánna 1 frt, Papp Károlyné 1 frt, Orosz Józsefué 1 frt, Kádass Sámuelné 4 frt, özv. Kiss Jánosné 2 frt, özv. Hadházy Józsefné 3 frt, Szobonya Jánosné 1 frt 50 kr, Mikola Andrásné 2 frt, Kiss Károlyné 2 frt, Elek Ferencné 50 kr, Tóth Józsefué 30 kr, Czeródi Jánosné 30 kr, Bakszár Sámuelné 20 kr, Bakó Bálintné 50 kr, Onda Kovács Jánosné 50 kr, özv. Molnár Mihályné 60 kr, Teleky Ferencné 1 frt, Bodó Jánosné 20 kr, özv. Varga Istvánné 50 kr, özv. Csorba Ferencné 30 kr, özv. Lipusz Jánosné 1 frt, Tinta Jánosné 50 kr, Szádvári Józsefné 1 frt, Nagy Jánosné 50 kr, Barta Istvánné 20 kr, Kucsár Jánosné 20 kr, Elek Dánielné 40 kr, özv. Varga Józsefné 50 kr, Hegymegi Mihályné 50 kr, Fancsalszki Jánosné 50 kr, özv. Somossy Andrásné 50 kr, Krajnyák Péterné 20 kr. A templom újításra Krajnyák Péterné 5 frtot, Czakó István 1 frtot adományoztak; ifj. Kádass Sámuelné egy saját kézimunkájú, ízléses, fehér földű, borsókás szövésű abroszt, a szélén körül gyönyörűen szövött és hímzett girlanddal ezen körirattal: «ifjú Kádass Sámuelné, szül. ns. Kiss Johanna emléke 1890.» úrvacsorai használatra készített és adott az úrasztalára, Ns. Kiss Pál Ferenc és neje ns. Hadházy Mária egy khina ezüst, 25 frt értékű, ízléses keresztelőkészletet e felírással: «ns. Kiss Pál Ferenc és neje ns. Hadházy Mária 1890.» adományoztak. Ugyancsak Hadházy Mária e készlet letakarására egy selyem kendőt adott, Kovács Jánosné, szül. Tóbiás Mária egy, sajátkezűleg száröltéssel hímzett T. M. monogrammal ellátott, fehér-földű kendőt adott a keresztelőkészlet alá. Szolnokról egy cselédnő, Kecskés Józsefné, az úrasztalára egy nagy szürke selyem kendőt adományozott, özv. Bogoly Istvánné egy kamuka szervétát adott úrvacsorai kenyér hordására, Kállay Miklós lelkész a lelkészlakon a konyha átalakítására saját pénztárából 5 frtot költött. *Beszter* a domesztii-

kából 200 frt segélyt kapott. Ő felségétől 100 frt kegyadományt nyert; a br. Baldácsi-alapból 40 frttal segélyeztetett. A hívek pedig 70 frtot adományoztak Isten dicsőségére. *G-Bogdányban* a hívek Isten dicsőségére 53 frt 30 krt adakoztak. Néhai Bodnár Antal a.-csáji lakos, egyházunknak a legrégebb időtől fogva lelkes és hitbuzgó tagja, végrendeletileg az egyháznak 100 frtot, a lelkészi alap növelésére 200 frtot, a tanítói alap növelésére 200 frtot hagyott, mely alapítvány megescsonkíttatlanul az egyház által kezelendő, csak kamatait élvezi majd egyház, lelkész és tanító az adományozás arányában. Ezen alapítvány még ez ideig nem folyt be az egyház pénztárába, de a mint a hagyaték rendezéséből kitűnik, az a legrövidebb idő alatt be lesz fizetve. Az egyház a közalapból 100 frt segélyt kapott. Az *a.-hutkai* egyháznak Ő császári és királyi apostoli Felsége 150 frtot adott, az egyházmegyei segélyosztó-bizottság 35 frtot küldött. Az egyház hívei Isten dicsőségére 27 frt 75 krt adtak. *Böödben* az egyház hívei Isten dicsőségére 68 frt 70 krt adakoztak. *H.-Büdön* Horváth Pál a húsvéti úrvacsora-osztás alkalmával 1 frtot adott az egyház szükségeire. *Gibárton* Szentimrey Gyula 4 frt bírságpénzt adott iskolai célokra. *Csányban* a hívek Isten dicsőségére adakoztak 16 frtot, mely összeghez hozzájárultak: Csendes Bitó Andrásné 1 frt, Bitto János 1 frt, Barna Kovács Istvánné 50 kr, Újjobbágy András 1 frt, Sárossy András 50 kr, Grosz József izraelita 2 frt, Szilágyi György 1 frt, ifjú Varga András 1 frt, Szilágyi György 1 frt, Bitto Mihály 1 frt, Sárossy András 1 frt, Acsai András 1 frt, Varga Mátyás 2 frt, Bitto András 1 frt, Zeher András 50 kr, László József 50 kr-ral. Fekete Terézia úrnő az úrasztalára egy 20 frt értékű poharat ajándékozott. *Csenyétén* Beke Ignác úr egy 20 frtos úrasztali kelyhet ajándékozott Isten dicsősége iránti buzgóságból az egyháznak. Gecsei Juliánna, zsellérnő, egy úrasztali, piros virágokkal átszőtt selyemkendőt adományozott. *F. Dobszán* a templomra tett ajánlatot befizették egyes egyháztagok, 32 frt 30 krt; Szilágyi Ferenc úr és neje, Pamlényi Terézia az egyháznak úrvacsorai alkalomhoz egy ezüst kenyértartó-tányért és egy belül aranyozott ezüst-poharat adományoztak, melynek értéke 110 frt; Dely Lajos körjegyző, a lelkész ellen tett sértő nyilatkozatáért az iskola javára 40 frt fizetésére kötelezte magát, a sértett lelkész beleegyezése folytán. *Fonyban* Freudenfeld Henrik, r. kath. vallású, kassai szállótulajdonos 1 frtot, Prion István 3 frt 10 krt, Reinhárt János 1 frtot, Makay Ferenc 2 frt, Puky Bertalan főszolgabíró 9 frt büntetéspénzt, Verebélyi Pál körjegyző, 2 frt 50 kr büntetéspénzt adott át az egyháznak. Az egyháztanács templomzsindelezésre 86 frtot adakoztak; Marsalko András, r. kath. ács, 1000 zsindelet ingyen vert fel a templomra. *Göncön* a hívek a templomkerítés egy részének vasrá-

csozattal való ellátására 201 frt 58 krt raktak össze. Az énekkar harangalapra adott 9 frt 08 krt; Köteles István Amerikából küldött 10 frtot, hogy az, mint alapítványi pénz kezeltessek az ő neve alatt. *G.-Ruszkán* Fűzy Pál Amerikából küldött 5 frtot, Boldizsár András 10 frtot a templomjavítás költségeinek fedezésére. *Györkén* a hívek Isten dicsőségére 64 frt 37 krt adományoztak. Kövér István Amerikából egy szurkos vászon, díszes úrasztali terítőt küldött. *F.-Csájban* a hívek Isten dicsőségére 33 frt 24 krt adományoztak. *Kázmárknak* Halász Orbán, monori körjegyző 10 frtot ajándékozott; egy nyári multság tiszta jövedelme, 25 frt 80 kr, szintén az egyháznak adatott. *Kassán* az egyház tagjai, egyházi adó címen 710 frtot adakoztak. *Kérben* Kiss Józsefné asszony, egyháza iránti buzgóságból, 1100 frtos alapítványt tett s azt készpénzben be is fizette. Ez összeg, az egyház által, az egyházkerületi pénztárba tétetett gyümölcsötetés végett. Ugyancsak Kiss Józsefné, a lelkészi fizetés alapjául 100 frtot adott s a lelkészlakon a kályhát belül fűtővé alakíttatta 14 frt költséggel. *Fuló-Kércsen* a közbirtokosság körülbelől 400 □ ölnyi területet ajándékozott az egyháznak az iskola-kert közvetlen közelében; Jászay László az egyháznak 1 frtot adott; a kassai ágostai evang. magyar-német egyház a kércsi lelkész úr közbenjárására, a kércsi ref. iskolának ajándékozta azon iskolai padjait, melyek ott feleslegessé váltak, Kércsen pedig igen jó szolgálatot tesznek. *Nagy-Kinizsen* Baksi István, a harangláb tetőzetére egy gombot és kakast vásárolt 5 frt értékben. *Korlátton* Rákos Andrásné szül. Harmat Borhála, kötvényeken kintlevő 120 frt tőke összeget hagyományozott az egyháznak, melynek kamatai az egyház közszükségeire fordítandók. *Kupán* gr. Vay Tihamér 100 forintot, Bartha Pál 100 frtot, gr. Vay Ilona 20 frtot, Péchy István 100 frtot, Body Etelka 50 frtot, Beke Bálintné 2 frt 50 krt, Toldy József 3 frtot, Dr. Göncy Adolf 2 frtot, Bartha Pálné 50 frtot, Jakabházy Gyula 60 frtot, Tóth Pál 50 frtot, Bakó Péter 10 frtot, György László 25 frtot, Kiss Ferenc 20 frtot, Kavalec János 6 frtot, Víg József 1 frtot, Taggyas András 2 frtot, Hajnóczy Mártonné 5 frtot, Tamás János 2 frtot, Gecs Ferenc 25 frtot adományoztak az egyháznak templom építésre. Katona Sándorné, sz. Tóth Ilona, miskolci lakos, az úrasztalára egy díszes terítőt ajándékozott. *Buzitán* Dudás János 1 frtot adott Isten dicsőségére. *Felső-Mérán* Pallagi István az egyháznak 200 frtot adományozott oly célból, hogy beállandó szükség esetén az összegnek fele, t. i. 100 forint, kamataival együtt a templom, másik fele pedig a torony tetőzetének javítására fordíttassék. *Alsó-Mérának* templomépítésre Pallagi István, f.-mérái egyháztag 50 frtot adott, az alsó-mérái egyház hívei pedig 180 frtot gyűjtöttek össze. *Nádasdon* a templomépítés költ.

seégeinek fedezésére adakoztak: Jakabfalvy Ferenc az egyház főgondnoka 200 frtot, Fekete Bertalan f.-kékedi földbirtokos 40 frtot, Gedeon István római katolikus vallású nádasdi földbirtokos s zsadányi járásbíró 20 frtot, Kovács Géza ág hitvallású földbirtokos 25 frtot, Kiss Ida a.-kékedi postamesternő 20 frtot, Bartók János 21 frt 21 krt, Kaduk Jánosné 10 frtot, M. Kaduk János 6 frt 67 krt, M. Kaduk István 5 frt 43 krt, M. Kaduk József 6 frt 67 krt, Cs. Kaduk András 5 frtot, M. Kaduk János 5 frtot, Kaduk János 5 frtot, Kaduk András 5 frtot, Vojtsik András 6 frt 56 krt, Kaduk József 4 frt 06 krt, G. Kaduk András 4 frt 06 krt, Kaduk István 1 frt 25 krt, F. Kaduk András 1 frt 25 krt, Botka Jánosné 75 krt, Vojtsik István 75 krt, Szabó János 75 krt, Kaduk János 75 krt, Tálás György 75 krt, cs. Szabó Mária 75 krt, Német András 75 krt. Igás és gyalog összes munkát a hívek maguk teljesítették. *A nagyida-buzinkai* egyháztagok közül Isten dicsőségére adakoztak: Csáji Istvánné úrvacsorai kenyérre 2 frtot, Resteri Jánosné, szül. Bene Erzsébet 2 frtot, Lohotai András 1 frtot, Szaniszló György és István ifjak 2 frtot, F. Buczkó András 10 frtot, id. Bene Andrásné 1 frtot, Csáji Mihály és János Amerikából 2 frtot, id. Bestei Andrásné 1 frtot, Varga József 1 frtot, ifj. Tóth Mihályné 2 frtot, Kolcsvai Pál 2 frtot, ifj. Bene Mihály 2 frtot, F. Kiss Andrasné 2 frtot, Varga Mihályné 1 frtot, Kiss Pálné 1 frtot, id. Szaniszló Mihály 1 frtot. Vibaliczky Istvánné 1 frtot, Hangácsi András 1 frtot, Tóth Pál 1 frtot, Tóth Andrásné, szül. Resteri Erzsébet 3 frtot, Bene András 2 frtot, Bajusz János 2 frtot, ifjú Legény Bene Mihály 1 frtot, Orosz András hagyatékából befolyt 33 frt 10 kr, mely összeg végrendeletileg hagyományoztatott. Kiss Pálné, szül. Kis Csáji Mária asszony az úrasztalára ajándékozott egy fehér kamuka virágos szélű terítőt 6 frt értékben. *Tornyos-Németinek* Takács András Amerikába kívándorolt róm. kath. vallású egyén, templomépítésre 50 frtot küldött. Az egyház segélyezésére Dobozy Pál 2 frtot, Meczner József 1 frtot, Szentimrey Gyula 1 forintot, Csoma József 1 frtot adományoztak. *Novajban* Pongó József. Amerikában tartózkodó novaji lakos, az egyház szükségeinek fedezésére 10 frtot küldött. Ugyanazon célra Juhász József szintén Amerikából 5 frtot; végre az egyház tagjai kivetés útján építkezési célokra 81 frtot adtak össze. Meczner József úr az építkezéshez 30 szekér követ adott, dr. Tolnay Imre az iskolai könyvtár részére 10 frtot adományozott, Draskóczy Sámuel presbiter pedig az egyháznak egy 375 frt értékű harangot ajándékozott, *Nyíriben* Kovács Juliánna hajadon leány az úrasztalára egy sajátkezüleg szőtt abroszt ajándékozott. *Komlóson* Matusz Gábor egy énekes-könyvet, felső Sápi János egy kék színű virágos selyem kendőt, Matusz Pál egy piros színű virágos selyem kendőt, Matusz András egy 6 frt 80

kr értékű, piros csikú, rózsás, rojtos fehér abroszt adtak az úrasztalára. Matusz János Amerikából egy 4 frt értékű színes terítőt ajánlékozott a szószékre. *Ongán* Guttman és Rozenberg izraelita bérlők iskolai célra 15 frtot, Négyessy András torony építésre 1 frtot adott. *Pamlényban* Pamlényi György főgondnok úr építkezési célra 8 szerker vályogot; a parokhia kapujához egy vastag oszlopot; végre egyházi és iskolai célra 5 frtot ajándékozott az egyháznak. *Pányokban* Radácsi Mária egy fehér, habos selyem kendőt adott az úrasztalára, Sivák András Amerikából 100 frtot küldött az egyház részére azon kikötéssel, hogy ezen összegből, az úrasztalára és szószékre terítő készíttessék. *Pélelben* özv. Mártha Istvánné, Józsa Borbála a templomba egy perselytartó-állványt készíttetett, özv. Petro Józsefné, Bodnár Borbála, elhalt férje emlékére, az úrasztalára egy fehér kamuka nagy abroszt ajándékozott. *Pusztafaluban* a járási főszolgabíró 44 frt 50 krt, a községi bíró 12 frt 65 kr bírságpénzt adott át az egyháznak. *Radványban* Balla János zsellér, újbóri úrvacsora-osztás alkalmával bort, karácsonykor Mucsinszky Ferenc római katolikus vallású, kenyeret és bort adott az úrasztalára. A *pálházai* leányegháznak néhai Makó Zsuzsánna 100 frtot hagyományozott, mely összegbe is fizettetett. A járás főszolgabírója 5 frt büntetéspénzt adott. *Selyeben* Horváth Zsuzsánna cselédeleány Isten dicsőségére 50 krt adott. *Nagy-Szaláncon* a hívek Isten dicsőségére 31 frt 10 krt adományoztak. Hézsely Imre, kis-szalánci lakos a szószékre egy díszes terítőt hozott magával Amerikából, és azt az egyháznak ajándékozta; Némethi Gábor kassai lakos az aratási vizsga alkalmával az iskolás gyermekeknek kiosztás végett 12 darab 50 kros postatakarékpénztári könyvet ajándékozott. Ugyancsak Némethi Gábor kassai lakos 16 darab jutalomkönyvecskét adott kiosztás végett, mely ki is osztatott; Tszvecsine Zsorzsén b.-pesti kisasszony karácsoni ajándéknál az iskolás gyermekeknek 7 drb új testamentomi és 7 drb «Apró emberek» című, Pósa-féle könyvet adományozott. *Szántón* néhai Jászai Sámuel úr az egyház részére végrendeletileg 1000 frtot hagyományozott, azon meghagyással, hogy az a szántói takarékpénztárba tétetvén, a kamatok fele évenként az egyház által felhasználható, másik fele folytonosan tőkésítendő mind addig, míg az összeg 5000 frtra nem növekedik és akkor fordíthatja az egyház oda, a hova jónak látja. Ez az alapítvány azonban 100 frt illetékkal rovatván meg, 900 frt maradt. *Szemerén* templomépítésre adakoztak: Bisiczky Gyula úr 2 frt, Berzeviczy Egyed 1 frt, örgróf Pallavlehini Adolf 52 frt, kércsi és szemerei asztaltársaság 23 frt 32 kr, Patay Gyuláné Ő nagysága 2 frt, Láneczy Béláné Ő nagysága 1 frt, Patay Sámuelné Ő nagysága 1 frt, Patay Gyula 2 frt, Szatmáry Király Róza Ő nagysága 1 frt, gróf Riáday Gedeon Ő méltósága 20 frt, Csorcek Terézia Ő méltósága 1

frt, Zwettler Jozefin úrhölgy 3 frt, Pozorszky Jasint (Hyacint) 1 frt, örgróf Pallavichyni Alfrédné Ő méltósága 20 frt; mely elsorolt adományok Bárczay Anna, Pallavichyni örgrófné gyűjtése útján gyűltek össze templomépítési célra. Ugyan e célra B. Kovács István Amerikából 10 frtot küldött, Hevesy János miskolci építész egy 14 frtos új kályhát ajándékozott az egyháznak a paplak számára. *Litkén* gr. Zichy Rezső Ő nagyméltósága téglá égetéshez új templom építése céljából 20 öl fát ajándékozott, mely 120 frt, értéket képvisel. Beke Bertalan templom építésre 50 frtot adományozott. *Szentandráson* Idrányi Ferencné, sz. Fazekas Mária h.-bűdi lakos, az úrasztalára egy értékes fekete selyemkendőt adományozott arany rojttal, hímzéssel s ezen felirattal ellátva: «Próbálja meg minden ember magát, és úgy egyék e kenyérből, és úgy igyék e pohárból.» *Szepsiben* özv. Nemes Andrásné, sz. Farkas Johanna a szepsii egyháznak 2 kat. hold és 400 □ ölet tevő földbirtokot ajándékozott. Ezen földbirtok már az egyház nevére telekkönyveztetett, fenn tartván azonban az adományozó a terület haszonélvezetét haláláig. *Szesztának* Ternai András Amerikából küldött 2 frtot. *Komárocnak* Baksai Mária Amerikából küldött 2 frtot; A. Szaniszló István szintén Amerikából 2 frtot küldött; özv. Bűdös Andrásné 1 frtot, felső ifjú Majer András és neje Varga Mária egy aranyozott ezüst poharat adtak az úrasztalára 46 frt értékben. *Szikszón* Antal Józsefné egy ezüst rojtos fehér terítőt ajándékozott az úrasztalára; Grece Rozália pedig egy értékes koszorút ajándékozott a szószékre. *Szinán* Farkas Katalin, Jakesi Jánosné, a szószékre egy sötét színű, ezüst rojtú terítéket adott. *Perényben* Bukoveczky Sándor római katolikus vallású körjegyző a «Károlyi-alap»-ra 1 frtot adott. *Pető-Szinyén* az egyház hívei Isten dicsőségére 14 frt 15 krt adakoztak; a közalaptól 100 frt, az államsegélyből 35 frt segélyt nyert az egyház. *Alsó-Kemencén* a hívek Isten dicsőségére 8 frt 50 krt adakoztak. Az orsz. közalaptól 150 frt segélyt nyert; hirdetésből 16 frt 38 krt kapott az egyház. Méltóságos gróf Forgách Sándor a kemencei és p.-szinyei tanítónak a magyar nyelv sikeres tanításáért ösztöndíj képen 30—30 frtot adományozott, mely összeghez még a kemencei tanító az aratási vizsgakor 20 frt segélyt is nyert. *Szkároson* Radácsi Mária az úrasztalára egy zöld posztó terítőt adott. *Szurdokon* az egyháznak Sebők Judith úrnő 10 frtot ajándékozott. A *h. petrii* egyház Ő felségétől 100 frtot kapott. *Telkibányán* gr. Vallis Somogyi Ilona Ő méltósága a tanítói lak kerítéséhez 50 frt értékű fát adott. *Tomoron* Szentimrey Margit úrhölgy úrvacsorai használatra «Tomori ev. ref. egyház híveinek 1890.» feliratú, díszes majolika korsót ajándékozott. *H.-Zsadányban* az új harang költségeire adakoztak: Vég György, Vég András, Bartók György, Bartók István, Vanczák Pál, Varga

János és fia János, Jakab József, Jakab János, ev. ref. vallású, zsidányi illetőségű, jelenleg Amerikában élő egyének; továbbá Csúri Jámbor György római katolikus vallású, Amerikából együttesen 204 frtot küldtek. Az egyháztagek adakoztak 56 frt 51 krt; a még hiányzó 24 frt 04 kr összeget Payzsos Ferenc úr fedezte. A hívek Isten dicsőségére 6 frtot adakoztak; az egyházmegye a br. Baldácsi-alapból 40 frt segélyt adott. *Alsó-Vadászon* Hudobai András, homrogdi görög katolikus lelkész, iskolai célra 5 frtot adományozott. *K.-Vágáson* néhai Bodnár Pál az egyház elrepedt kis harangját saját költségén újra öntette 51 frt 50 kr értékben. *Vajkóczon* az egyház tagjai Isten dicsőségére 50 frt 10 krt adakoztak; Katona János Amerikából az úrasztalára egy 4 frt értékű terítőt hozott és az egyháznak adományozta. *Vilynak* Ő felsége 100 frt kegyadományt adott.

b) Építkezések.

Abaujárón a régi tanterem mellé folytatólag egy, a célnak minden tekintetben megfelelő új tanterem készítettett 793 frt 58 kr költséggel. *Sz.-I.-Baksán* a templom kerítése új deszkapalánkkal véttetett körül, a torony párkányzata s a templom ajtófele kijavított 105 frt költséggel. A lelkészlakra egy kőszénnel fűthető vas-kályha véttetett 26 frt értékben. *Baktán* a lelkészlakon egy új istálló teljes felszereléssel, sertésól, méhes és új árnyékszék építettett 331 frt költséggel. A tanítónak a hívek önkénytes adakozásából egy takarmány-pajta építettett 50 frtért. *Beret* a templomot és tornyot 450 frttal: a hívek sok rendbeli szekeres és kézimunkája mellett újította. A lelkészlakon a régi pitvar konyhává, a konyha szobává alakítottattott 60 frt költséggel. *Beszterben* a hívek saját erejükből a parochiának nyugoti oldalát zsúpfedőlékkel befedték, a fedőanyagot 120 frt értékben maguk között gyűjtven össze; továbbá a parochia tetőzet körületét újra zsindelyeztették 13 frt 50 kr költséggel. *Böödben* a templom tetőzetének koszorú gerendáját újjal helyettesítették, a torony repedését kijavították. *H.-Büdön* a lelkészlakon egy sertésól átrakatván, új zsindelylyel fedetett be; az iskolások részére új árnyékszék építettett, mintegy 52 frt költséggel; a lelkészlakra egy krakkói kályha véttetett. *Csányban* az egyház a templomtető északi részét, tornyot és a lelkészlak egy részét 65 frt költséggel újra zsindelyeztette, a költséget az egyház pénztárából fedezték; a melléképületeket a hívek saját zsúpjokból 20 frt értékig befedték. *Csécében* a tanítói lakon, mintegy 20 frt értékig történt javítás. *Csobádon* a templomot vaspléhvel fedték be, az iskolaház is újonnan fedetett, összesen 404 frt 70 kr költséggel. *F.-Cécén* az iskolához tartozó istállót és szekérszint a hívektől összeszedett zsúppal újra fedték. *Devecserben* a tanítói lakon 40 frt 50 kr értékig eszközöltetett javi-

tás. *F.-Dobszán* a lelkészlakon eddig udvarra nyílt ajtó berakattott és a másik szobából vágtak ajtót; a lelkészlakra egy cserépkályha vétetett; a régi iskola (jelenleg bérház) új zsúppal fedetett be. *Fonyban* a templom 29,000 zszindelylyel befedetett 221 frt 44 kr értékben; a tanító lakszobája ujonnan vakoltatott, az ajtóra egy zár vétetett, a konyhába új padlásdeszka rakattott 25 frt költséggel; az iskolai ülőpadok javítottak, Magyarország térképe vétetett 5 frt 80 krért; a tanítói lakon levő istálló új tölgyfagerendákkal, új tetővel és új zsúpfedéllel láttatott el 43 frt költséggel; a lelkészlak fedélzetének keleti részén a cseréptető kijavított. *Fügödön* a tanítói lak csúre, mintegy 50 frt költséggel megújított. *Göncön* a tornyot és a templom kőfalát vakoltatták, a kerítés egy részét kőfal helyett vasráccsal vették körül; továbbá a lelkészlak és iskoláknál több rendbeli javítások tétettek 1279 frtnyi költséggel, melyhez a «Károlyi-alap» 200 frttal járult, a hívek 201 frt 58 krral, 877 frt 57 krt az egyház pénztára fedezett. *G.-Ruszkán* a lelkészlak és tanítói lak új sövénykerítéssel vétetett körül, a lelkészlak hátsó része új zsúpfedéllel láttatott el, új padrajáró készített, a lelkészlakra új takaréktűzhely állított; a tanítói lakon új hízlaló és vaskonyhatáblák vásároltattak; mindezen újítások 60 frt költségbe kerültek. *Györkén* 130 frt 50 kr erejéig történt építkezés, mely összeget egészen az egyház pénztárából fedeztek. *F.-Csábján* a tanítói funduson 125 frt 79 kr értékben egy kút ásattott. *Hejcsén* a templom tetőzetének $\frac{4}{5}$ része új zszindelylyel fedetett be. A mennyezet egy, a padra alkalmazott gereudához vassrófokkal erősített, kívül-belől kimeszeltetett, mintegy 325 frt költséggel; a lelkészlak tetőzete is javított, a lelkész két szobája kipadoztatott 60 frt költséggel. *F.-Kázmárkon* az iskolához egy melléképület emeltetett 43 frt költséggel; a lelkészlakon levő istálló 20 frt költséggel kijavított. *Kajátán* a tanítói lak $\frac{2}{3}$ része a hívek által adott zsúppal befedetett. *F.-Kércsen* az iskola tanterme 50 frt költséggel betoniroztatott; a csűr az egyház hívei által más helyre tétetett s új fedéllel láttatott el, minden költség nélkül. *Korlátán* az iskolaház tetőzete javított 68 frt 12 kr értékig. *Kupán* a templomépítés teljesen befejeztetett s az új templom felszenteltetett. *F.-Láncon* a lelkészi lak befedetett, a konyhát átalakították 40 frt költséggel. *Restén* a tanítói lak s melléképületei rendbehozattak, a tanítói lak s iskola átalakított 76 frt 60 kr költséggel. *Nádusd* a nagytiszteletű egyházmegye által jóváhagyott tervrajz szerint, 2095 frt költséggel egy, alapjából új, kőből álló díszes templomot épített. *Tornyos-Németiben* a lelkészi lak és istálló teljesen új tető alá vétetett 420 frt költséggel; a kertet 150 öl hosszú kerítéssel bekerítették; a tanítói lakon új hízlaló, az iskolás gyermekeknek két szakaszra osztott ürszék,

két kapu állíttatott 47 frt értékig. *Novajban* a régi istálló lebontatván, helyébe cserépfedélzettel új, tágasabb istálló építtetett 359 frt 50 kr költséggel. *Nyíri* iskoláját 30 frt költséggel kipadoztatta, melyhez *Komlós* 5 frtall járult. *Ongán* a lelkészlakon egy istálló építtetett 160 frt költséggel, az anyagot a hívek hordták össze. *Péderben* a lelkészi lak és melléképületek javíttattak 17 frt 40 kr költséggel. *Pusztafaluban* az egyház leégett csűrét 154 frt 47 kr költséggel felépíté; ezen kiadás fedezésére szolgált a biztosítási díjba kifizetett 157 frt 50 kr. *Püzér* templomát 132 frt 32 kr költséggel megújíttatá. *Radványban* a lelkészlak kerítése rendbe hozatott 64 frt költséggel, a melyből az egyház hívei maguk közt eszközölt kivetés útján 23 frt 40 krt visszafizettek az egyház pénztárába. *Pálházá*n a tanítói lak kerítése 8 frt 46 kr erejéig kijavíttatott. *Szepsiben* a lelkészlakon levő istállót teljesen rendbe szedték 100 frt költséggel. *Szesztán* a lelkészi lakszobára 2 új ajtó, 4 ablakra új rámak befestve készíttettek s a kályha újra átrakatott; lelkészi méhes, udvar és templom körüli kerítések egészen újonnan zsindeleyeztettek; az iskolánál árnyékszék készíttetett, az iskola részére fali táblák hozattak; összes javítási költség 176 frt 29 kr. *Komáromban* építtetett kő- s vályogból, pléhvel fedve egy takarékmagtár, mely építkezés 260 frt 03 krba került. *Szikszőn* az egyházi épületek javítására 237 frt 61 kr adatott ki. *Szinán* a templom keleti része újonnan fedetett, kívül-belül bem-szeltetett, a javítás 133 frt 83 krba került. *P.-Szinyén* az iskola tetőzetét befedték 20 frt értékig; a hívek maguk 47 zsúpot adtak. *Az a.-kemenicei* leányegyház templomát egészen újra vakoltatta, kimeszeltette, tetőzetének északi és nyugoti oldalát újonnan zsindeleyeztette 122 frt 22 kr értékig; a tanítói lakon levő csűrét egészen újból építtették, a maguk közt és a szomszéd községekben gyűjtött zsúppal befedték. *Szurdokon* a tanítói lak körül, mintegy 25 frt értékű javítás eszközöltetett. *Telkibányán* a tanítói lakon, mintegy 400 ölnyi kerítést készíttettek a hívek, a költséget is maguk fedezvén. *II.-Zsádány* Walser Ferenc, budapesti ércöntődjében egy 121 kilogramm súlyú harangot öntetett 284 frt 55 krért. *Zsujta* a templomot és iskolát javította 64 frt értékig. *Vadászon* új toronytető építtetett galvanizált horganylemezzel fedve s villámhárítóval ellátva; a leányiskola, harangozház és három borház, melyek leégtek, szintén felépíttettek; a templom pedig vaspléhvel fedetvén, kijavíttatott; mindezen építkezések, a hívek kézi és szekeres munkáin kívül, 6500 frtba kerültek. *K.-Vágáson* az egyház a lelkészlakot rendbe szedte, a javításra 240 frtot költött. *Vajkócon* a lelkészlakon levő csűrét az egyház tagjai által összehordott zsúpból 50 frt értékig kijavították. *Vilyban* a lelkészi és tanítói lakon kisebb javítások eszközöltettek 38 frt költséggel.

II. Az alsözempléni egyházmegyében.

a) Adakozások:

Luka az egyház javára repce-aratással a hívek 210 frtot kerestek; a tűzvész okozta károsodás miatt sok adóssággal terhelt anyaegyházat a karosi leány egyház 40 frttal segélyezte; Isten dicsőségére tett adományként befolyt 5 frt az egyház pénztárába. *Karád* e címen 3 frt 40 krt gyűjtött. *Karos* repce- s gabna-aratással 225 frtot kerestek. *Karcsa* egyesek adományaiból 27 frt folyt be. *Pácini* az egyház szükségeire Séra Ferenc pácini születésű jelenleg siteri lelkész 15 frtot küldött. *Örös* Turgyán Tivadarné, Kovács Erzsébet a templomi szószékre egy 28 frt értékű díszes terítőt ajándékozott. *Cigánd* az egyház és iskola javára tett adományok összege 32 frt 90 kr, *Tóth* József egyháztagnak, elhunyt leánya emlékére, egy 6 frt értékű szószék-terítőt adományozott. *Ricsé* Isten dicsőségére 22 frt 60 krt; *Semlyén* ugyanily címen 12 frtot; *Rozvány* 40 frt 50 krt; *Láca* 38 frtot gyűjtött, melyhez főgondnok, Diószegi Pál, ez évben is 10 frtál járult. *Tárkányban* néhányan az egyházhívek közül, a regále kártalanítás folytán, közös birtokul maradt négy katasztrális hold földet, tulajdonjoggal az egyháznak adományozták. *Ág-Csernő* a közalaphól 100 frttal segélyeztetett. *Leányvár* Isten dicsőségére 17 frt 60 krt; *Bicska* 70 frt 60 krt; *Lelesz* 42 frtot; *Király-Helmec* 28 frt 30 krt gyűjtött; *Pataki* Borbála, özvegy *Harscsa* *Tóth* Jánosné templom újjáalakítására 20 frtot adományozott. *Szentes* Abaházi András végrendeletileg hagyományozott az egyháznak 50 frtot, a közalaphól 150 frttal segélyeztetett, perselypénzül gyűlt 14 frt 22 kr, Isten dicsőségére egyesek 5 frtot adtak; *Kis-Géres* ily címen 27 frtot; *Véke*, leányegyház, 39 frt 48 krt gyűjtött; *Both* József, sárospataki lakos, egy 3 frt 50 kr értékű úrasztali boros kancsót ajándékozott itt az egyháznak. *Szentesen* kiemelendő még az, hogy *Kendi Gyura* János, *Kovács* András, *Kendi Gyura* István és *Kiss* János a templomföldjét saját köveik és munkájokkal kikövezték, mintegy 50 frt becsértékben. *Nagy-Géres* a közalaphól 200 frt segélyt nyert; a belhivatalnokok részére átvont kanális kisajátítására bevettek 110 frt 70 krt. *Nagy-Kövesd* közmunkával az egyház javára 180 frtot kerestek s egyesek 14 frtot adományoztak. *Berecki* *Meczner* Ilona 6 nagysága, főgondnok, *Meczner* András úr leánya, férjhez menetele alkalmából, mintegy 25 frt, önmaga készítette díszes úrasztali terítőt ajándékozott az egyháznak. *Vajdácska* az ifjak és leányok közmunkavállalat jövedelméből a szószék folibe egy 96 frt 36 kr, értékű, díszes koronát készítettek. *Sárospatak* *Szakácsi* János főgondnok az egyház építkezési költségeihez 303 frttal járult, *Nagy* Gábor algondnok a templomkerítés kis kapujára egy csinos ajtót ingyen készített

el; az úrasztalát évenként több buzgó egyháztagok kenyér- és bor-készlettel állandóan ellátják, dr. Kun Zoltán múlt évben e célra 5 frtot adományozott. *Hogykán* Meczner Gyula főgondnok a tőkék gyarapítására 10 frtot adott s a templomfalához illesztett kőtámasz építését 30 frt kiadással fedezte. *Petrahón* Dudás János 20 frtot, Molnár András 3 frtot, Szabó Mihályné, Kassai Eszter egy kendőt adományozott az úrasztalára; a sárospataki főiskola előjárósága és tanári kara 46 frt értékű, chinai ezüstből, aranyozással készült kelyhet és tányért az úrasztalára; a s. a. -ujhelyi szolgabírói hivatal gyűjtött és küldött 65 frtot, szintén úrasztali készletek beszerzésére. *Bodrog-Olasziban* özvegy Kecskeméti Józsefné 2 frtot adományozott. *Liszván* egyesek ajánlatából orgonára befolyt 159 frt 85 kr, Ender Gotthard vasúti tisztt az egyház javára 1 frtot adott. *Erdő-Horvátiban* a harang újraöntéséhez Sajgó Szigmond presbyter 100 frttal járult. *Erdő-Bényén* Ratkai József nagyvárad tanár az Osztrák-Magyar-Monarchia térképét ajándékozta az iskolának, értéke 5 frt; néhai Veres Péter és felesége 500 frtot hagytak végrendeletileg szegényebb tanulók tandíjának fedezésére, az iskolaépítésre tartott bál 65 frtot jövedelmezett. *Víson* Bodnár János, úrasztalának egy gömbölyű asztalt adott; templomépítésre adományoztak: Bukó István 50 frtot, Bodnár János presbyter 100 frtot, Berei Gábor gondnok 50 frtot, Karakó József 25 frtot; iskolai szerekre egy névtelen 10 frtot; Bartha József helyettes lelkész tanító ezer kéve fűzveszőt s ahoz karót a lelkészi beltelek körülkerítéséhez. *Kenézlőn* az új harang költségéhez Szabó Karolina 200 frttal járult. *B.-Keresztúr* Ő felsége apostoli királyunk kegyadományából 150 frttal segélyeztetett. *Páhrügön* a lelkész lak újból építésére befolyt adományozások: ugyancsak apostoli királyunk Ő felsége kegyadománya 150 frt, Szentiványi Farkas földbirtokos adott 100 frtot, Zitás Bertalan lelkész 60 frtot, Hegyalja-mádi takarékpénztár 10 frtot, Roth Sámuel bérlő 20 frtot, miskolci takarékegyesület 25 frtot, az egyház tagjai ugyanc célra befizettek 1037 frt 50 krt; ezenkívül 4 egyháztag Isten dicsőségére 5 frtot adott; az egyházmegyei özvegy-árvagyámintézeti tőke gyarapítására a presbyterium, 5 év alatt leendő kifizetéssel, 25 frtot ajánlott meg s az első évi részletet, 5 frtot, be is fizette. *Takla-Kenézlőben* Végh Bálint 5 frtot adományozott. *Bájbán* a templomtető újból építéséhez háji Patai Ferenc kegyúr 100 frttal járult, az egyházhívek által megajánlott 600 frtból befolyt e célra 310 frt. *Csobaj* büntetéspénzből iskolai székre 3 frtot vett be. *Tisza Ladányban* a község pénztára iskolai célokra 75 frtot adományozott. *Tarcalban* Békúsi Mihály 500 frtra becsült földrészletet hagyományozott az egyháznak s egy 50 frt értékű kertet a lelkészi hivatal részére; Zólyomi Dávidné, Petróczi Sára 2600 □ öl kiterjedésű szántóföldet

és egy 500 frt értékű szőlőt adományozott az egyháznak. *Zomborban* egy, mult évben rendezett táncmulatság 40 frt 65 krt jövedelmezett. *Mádnak* Castiglione Hermin helybeli állami tanítónő 40 darab szemléltető képet, 6 darab természetrajzi ábrát, mintegy 30 frt értékben ajándékozott az iskola részére; ugyancsak nevezett tanítónő 100 frtot adományozott az egyháznak; a 400 frt 50 krba került új harangra 455 frt 38 krt gyűjtöttek az egyház tagjai közt, nevezetesebb adományozók voltak: id. Csengeri József 100 frttal, a szőlőmíves-társulat által rendezett bál jövedelme 148 frt 68 kr, Csécsi Juliánna úrnő Bécsből küldött 20 frtot s az ő közben járulására dr. Vicz bécsi lelkész küldött 5 frtot, egyházi és iskolai célokra ő Felsége apostoli királyunk 200 frtot adományozott, Bernáth Béla országgyűlési képviselő tanítólak építésére 50 frtot, Demuth Ede 1 frtot, a szőlőmíves-társaság ugyane célra 95 frt 68 krt adott. *Tállyán* Krossze Andrásné, római kath. úrnő a lelkészi fizetés alapjára 50 frtot adományozott; Kállai Józsefné, lelkészözvegy végrendeletileg szintén 50 frtot adományozott. *Ondban* a torony, templom javítására 105 frt 25 krt fizettek be, az egyház javára rendezett bál 15 frt 2 krt jövedelmezett, Tóth András községi bírós és presbyter 12 frtot sajátjából s büntetéspénzből 5 frtot iskolai célokra adományozott, Kresz János kassai ágostai hitvallású tanító 1 frtot adott; helybeli születésű Zsenyhei József, budapesti gyakorló orvos, az iskola részére Európa térképét ajándékozta. *Szerencsen* az iskolai felszerelésre a presbyterium 50 frtot szavazott meg; a községi képviselő-testület az iskolai telek szomszédságában, mintegy 300 □ öl területet ajándékozott az egyháznak a mostani célszerűtlen iskola helyett, a törvény kívánalmainak megfelelő új tanterem építéséhez. *Szadán* az iskolai növendékek könyvekkel s írószerekkel ingyen láttatnak; lelkészözvegy, Kovács Jánosné Isten dicsőségére 2 frtot adományozott. *Megyasszónak* méltóságos Gräffel Józsefné, szül. br. Győrffy Rozália a templom díszítésére 100 frtot ajándékozott; *Kis-Dobszának* ugyancsak Gräffel Józsefné ő méltósága a templom dróthúzállal körülkerítésére 40 frtot adott, Simon András és Zsebesi Imre a templom mennyezetét 45 frt önköltségünkkel kifestették, mult évi egyházlátogató küldöttség 2 frt honoráriumát behagyta az egyház javára, az építkezés folytatásához és bevégzéséhez szükségelt költségek fedezése végett történt kivetésből befolyt 380 frt. *Gesztelyben* a ref. énekar, orgona-alap gyanánt, 100 frtot miskolci takarékpénztárba helyezett el. *Kaknak* néhai Sisári Gyula úr 2 vékás földet adományozott temetőhelyül, ifjú Olajos Pál lelkész a konyha újból átalakítására 6 frtot, Grád Sámuel az egyháznak 5 frtot, Kóczán Miklós úr 10 frtot adott. *Hernád-Németiben* Láncki László gondnok úrasztali kenyér- és borkészletre 10 frtot adományozott, a létesítendő szegényalapra

büntetéspénzből befolyt 30 frt, a templómépítésre kivetett 7000 frtból befizettek ez ideig 270 frtot. *Berzéknek* Rozenberger Irma egy úrasztali terítőt ajándékozott. *Sajó-Hídvégen* Rostás Andrásné a lelkész által meghatározandó célra 11 frtot adományozott, a templomi székekre történt kivetésből befolyt múlt évben tükében 897 frt, kamatban 192 frt.

Egyházmegyénkből a Károlyi-alap s emlékszoborra a «Sárospataki Lapok» szerkesztőségéhez egyes egyházaktól beküldött részleteken kívül, esperesi hivatalunk által gyűjtött s beszolgáltatott összeg 391 frt 50 kr.

Az adományozások főösszege 10238 frt 76 kr.

b) Építkezések.

Kis-Dobsza tűzvész okozta romjaiból megkívánt építkezésekre 2760 frtot adott ki, 2000 frt költsöntartozásából 300 frtot törlesztett. *Gesztelyben* a lelkészlak egészen újjáalakítása 1079 frt 97 krba került. *Kak* építkezésre mintegy 70 frtot fordított. *Berzék* temploma újjáalakítására 810 frtot adott ki. *Sajó-Hídvég* az egyházkerülettől felvett kölcsönből 1100 frtot törlesztett. *Kesznyéten* kölcsöntartozásából szintén törlesztett 100 frtot. *Tisza-Lácon* templom, torony fedélzete újból festetett 185 frt kiadással; a fiiskola tetőzete megújított, falazata kívül-belől rendbehozott 266 frt 95 kr költséggel. *Ondon* az újból festetett toronyra csillaggal ellátott díszes rézgömböt tétettek s az egész torony és templom külsejét kimeszeltették 288 frt 78 kr kiadással, egyéb egyházi épületek javítására 34 frt 30 krt költöttek. *Monokon* a paplakon s melléképületein 30 frtig javítást eszközöltek. *Golop* templom és iskola javítására 50 frtot adott ki. *Táallyán* dr. Szabó Gyula az egyház elpusztult szőlőjének újraültetéséhez a kívánt mennyiségű riparia portulis-féle szőlővesszőt ajándékba adta s fivérével, Szabó József nyugalmazott ezredessel megígérték, hogy a beépítéshez szükséges vesszőket ezentúl is ingyen adják; az egyes családok pedig az újraültetéshez, három éven át, az ahoz kellő napszamosokat adják; az elpusztult szőlőből idáig már 1400 □ öl van újra beültetve. *Mádon* az iskolai alaphól 32 frt 72 kr értékben tornaeszközöket állítottak fel s a templom belsejét 100 frt költséggel kimeszeltették. *Pthruigy* az új lelkészlak építésére 2200 frtot adott ki. *Bájon* a templomtető újból való felépítése 850 frtba került. *Csobajban* büntetéspénzből az iskola részére 3 frt értékig fali olvasótáblát szereztek. *Tisza-Ladányban* a községi pénztárból adományozott 75 frtból természettani és természetrajzi ábrák vétettek. *Kenézlő* önkéntes adakozásból 500 frt értékben új harangot öntetett. *Tisza-Tokajban* a lelkészlakon javítások tétettek 308

frt 38 kr erejéig. *Erdő-Bénye* a lelkész pitvara konyhává alakíttatta át 60 frt költséggel, a visszatérítés fentartása mellett; egyházkerülettől felvett adósságából törlesztett 283 frt 85 krt. *Liszka* a lelkészlak előrsze bezsindelyezése 131 frt 98 krba került s 1000 frtos orgona készítéséhez kezdett. *Erdő-Horváti* harangot újraöntött 447 frt értékben. *Örös* épületek javítására 100 frtot adott ki. *Szentesen* a templom földjét kikövezte négy buzgó egyháztag. *Véke* pléhvel fedett magtárt épített 156 frt kiadással. *Agárd* adósságtörlesztésre s építkezésekre 500 frtot költött. *Tárkányban* a templommal szomszédos belsőséget, repcearatást vállalván s az egyház 4 hold földjébe összeszedett búzavetés utáni termést is közösen magok learatván, az ekként gyűlt jövedelemből 274 frt 80 kron megvették. Építkezések s adósságtörlesztések főösszege 13115 frt 73 kr.

III. Az alsóborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások:

M.-Csáthon tűzkár segélyezésre adott Ő felsége a király 200 frtot, *Keresztes* ugyan e célból küldött 20 frtot, *Kosztenszki* római katolikus iparos 5 frtot, *Arnót György* 5 frtot, orgonára egyesek adakoztak 700 frtot. *Valkot Tóth Györgyné*, *Szabó Zsuzsána*, áldozati kelyhet készítettett 42 frtért; férje *Tóth György*, harangöntésre 14 frtot, tek. *Szücs Sámuelné* asszony küldött az egyháznak 2 frtot. *Miskolcon* a «Takarékpénztár» tanári nyugintézetre 200 frtot, a «Takarék-egylet» ugyan e célra 100 frtot, elemi iskolai célokra 50 frtot. *Sajó-Keresztúrbán* *Fekete János* és neje *H. Nagy Borbála*, egy szószéki terítőt készítetttek 35 frtért. *Mályiban* *Szabó János* és neje *Antalli Juliánna* egy asztalterítőt készítetttek 13 frtért. *Kis-Győrben* egyesek az egyház szükségére adtak 9 frtot. *Geszten* 19 frtot. *Zsércen* 11 frtot. *Egerben* 9 frt 30 krt; ugyancsak *Egerben* egyesektől úrasztali kehelyre gyűlt 63 frt. *Keresztesen* *Vályi Nagy István* és neje *Boda Erzsébet* egy orvosnövendék fiok s egy 16 éves leányuk emlékére 200 frtot alapítottak, szegény gyermekek iskoláztatása céljából, azon föltétellel, hogy az összeg és kamatai 50 évig tőkésítessenek. *Harsányban* *Dianovszky Oseszno* *Irma* úrnő, selyemterítőt ajándékozott. *Papiban* a hívek az egyház szükségeire önkéntes ajánlat útján 426 frtot adtak. *Szederkényben* *Melczér Gyuláné*, báró *Vay Róza* Ő méltósága, az orgona alap növelésére adott 100 frtot. *Tarjánban* *Varga Dániel* az úrasztala díszítésére 6 frtot. *N.-Bikken* *Nyéki József* az egyház szükségeire 40 frtot, báró *Vay Béla* Ő méltósága alsóborsodi egyházmegyei gondnok, a most alapított alsóborsodi papi özvegy-árvatárra adott 400 frtot.

b) Építkezések:

A *harsányi* egyház teljesen új templomot és tornyot építtetett 14 ezer forintért.

Ezenkívül jelentékenyebb építkezés nem történt.

IV. A felsőborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások:

F.-Barcikán a lelkészné 50 krt és 3 darab könyvet adott. *Ivánkában* Halász András gendnok a templomi szószékre s ifjú Halász Mihályné az úrasztalára egy díszes ezüsttel rojtozott terítőt ajándékoztak. *Alacsán* a templomi székek festésére 24 frt 50 kr adakozás történt, melyhez járultak: nagyságos Miklós Ödön úr 12 frttal, a lelkész 6 frttal, egyesek apróbb összegekkel. Ezenkívül az iskolai könyvtár részére Kiss Miksa jegyző úr 5 darab könyvet és nyomtatványt adott. *Parasznyán* a hívek építkezési célra 50 frtot adakoztak. *Radistyanban* a szekérszin kitoldására a lelkész 12 frtot és két oszlopot adott. *Kápolnán* iskola-építésre Ő felsége 100 frtot adományozott, a borsodmegyei közigazgatási bizottság pedig a község legelő területén találtató faállomány kivágatását s az iskola építésre való értékesítését engedélyezte, melyből már eddig is tetemes összeg folyt be. *Ecsegen* a lelkész saját költségén egy fás-kamarát csináltatott, 35 frt 55 kr értékben, és a sertésöl tetőzetét kijavíttatta. *Szalonnán* iskolai célra Török Aladár úr 3 frt értékű sөvény-vesszőt és 5 frt készpénzt ajándékozott. *Martonyiban* Tamási N. rosnyói iparos 1 frtot. *Abodon* B. Gecso Andás és neje Bencze Zsuzsánna egy cathedra-terítőt, Puskás Ferencné, Bencze Józsefné és Bencze Ferencné Isten dicsőségére 1—1 kendőt az úrasztalára, továbbá Puskás Ferencné 50 krt adományoztak. *R.-Szendén* Tyokodi Johanna az úrasztalára egy selyem kendőt. *Szenjakubon* Lassú Ferencné ugyancsak az úrasztalára egy selyem kendőt. *Szakácsiban* gr. Vay Tihamér 2 frt 40 krt, Zilahi Ferencné 1 frtot. *Lakon* Jakabfalvy Miklós úr 11 frtot. *Hangácson* Szathmáry Miklós úr hagyatékából 90 frt, Losonczy Jenő úr 10 frtot, Fekete Józsefné Ő nagysága szinte 10 frtot, az énekkar harang-alapra 18 frtot ajándékoztak. *Nyomáron* Gazso András Amerikából 1 frtot, Hunyadi András az évi communióhoz szükséges bort megajánlotta. *Boldván* Nagyságos Szathmáry K. Pál úr az évi communióhoz szükséges borra 15 frtot, özv. Cselényi Istvánné, szül. Sárossi Erzsébet az évi communióhoz szükséges kenyeret haláláig megajánlotta. *Zilizen* Béres és Vadászy István jelenleg Amerikában élő napszámosok 2—2 összesen 4 frtot adtak. *D.-Horvátban* Lenkei Pálné asszony 1 frtot, Sár-

kány Cornél úr a lelkészlak egyik szobájának kideszkáztatásánál az asztalos munkát kifizette 10 frtig, Lenkei Pálné és Sárkány Kornél úr egy-egy kommunióhoz bort ajánlottak. *Kelecsényben* Nagyságos Ragályi Gyula úr 25 frtot, egyesek kivetés útján 32 frt 50 krt adtak. *R.-Bányán* egyesek 7 frt 52 krt. *Szuhogyon* egyesek 18 frt 27 krt adományoztak. *Szendrőben* ifj Berentés Pálné a szószékre egy bársony terítőt adományozott. *Szendrőladon* Bakó Lőcsei János és neje Nagy Borbála a templomi szószéket egy kék szőnyeggel vonatták be. Az egyház híveire a paplak építése költségeinek fedezésére kivettetett 400 frt, melyből az első évi részlet 137 frt befolyt. *Lád-bessenyőn* Törözs Ferenc lelkész a papi istálló építésére 3 frtot adott. *Balajton* nagyságos Ragályi Béla úr büntetéspénzt 10 frtot, özv. Kovács Miklósné 5 frtot, Godocs Dániel Amerikából 1 frtot adományoztak. *Borsodon* iskolai célokra 4 frt adatott. *Eidelényben* Fazekas Istvánné 1 frtot, egyesek 2 frt 80 krt, özv. Somogyi Kálmánné asszony a templomi szószékre egy díszes vörös bársonyterítőt 25 frt értékben adományozott. *Finke* a főtiszteletű egyházkerülettől a Nagy Gedeon-alapból 40 frt segélyt nyert. *Szilváson* gróf Erdődy Rudolfné ő méltósága évenként 12 gyermeket ruház fel valláskülönbség nélkül, többen 25 frt 67 krt adományoztak. *Tardonán* a szegény iskolás gyermekek csizmával és könyvvel láttatnak el az egyház pénztárából, Hamvai Aladár úr 10 frt értékű gerendát adott a tanítói csűrőhöz. *Bánfalván* 18 gyermek ingyen oktatásban részesül, 10 gyermekért a Lónyay Anna-alapítvány fizeti a tandíjat. *Mályinkán* Kispál Istvánné 1 frtot. *Visnyőn* özv. Kis G. Andrásné 1 frtot; Sturmman Margit, férjezett Motesiczky Lászlóné ő nagysága, Sarolta kis leánya születése emlékéül egy 40 frt értékű ezüst úrasztali kelyhet ajándékozott. *Dédesben* többen 2 frtot; *Tapolcsányban* 90 krt adtak, ezenkívül a templomi szószékre teríték adományoztatott. *Nyekézsényben* az egyház hívei az úrasztalához szükséges bort megajánlották; Négyessi Barna egy kendőt; Budai Mihályné, Lukács Gábor, Tamás Julianna 1—1 frtot; Tóth János és neje 2 frtot, Nagy Dániel 1 frt 40 krt, Lukács Gáborné egy csinált virágból álló koszorút az úrasztalára adományoztak. *Bánhorváton* Elek Kálmán úr, mintegy 50 frt értékű, philloxerának ellentálló alanyokat adott a közelmúltban az egyház szőlőjébe. *Vadnán* iskolaépítési célra a hívek 276 frt 31 krt adtak kivetés folytán; Vladár Ervin egyházmegyei tanácsbíró úr e célra 10 frtot, Lövinger Salamon izraelita 30 frtot, Svingor József lelkész 10 frtot, báró Radvánszky Béla úr 24 öl kő kivágatását engedélyezte saját kőbányájából. *Ózdon* dr. Okolicsányi János gondnok úr 2 drb 10 frankos aranyat ajándékozott.

A pénzürtékben kimutatott összes adakozások 1188 forint 82 krajcár.

b) Építkezések :

Kazinc tornyát kijavította 91 frt 83 költséggel. *Bábonyban* a lelkészlakon 100 frt értékig történt újítás. *Ecsegen* a lelkészlak udvarán új istálló és szin építtetett 771 frt 36 kr értékben és egy faskamara. *Hangács* építkezési célokra 500 frtot; *Nyomár* 120 frtot fordított. *S.-Vámoson* a lelkészlak tetőzetének helyreállítására 500 frt, a templomkerítés rendbehozatalára 50 frt fordított. *Zilizen* a lelkészlak és torony tetőzete egészen újból építtetett 400 frt értékig. *Nádasdon* az éneklés vezetésére egy fiszharmónika vásároltatott. *Tardonán* a tanítónak egy alkalmas csűr építtetett. *Visnyó* az egyház malma javítására 467 frt 3 krt költött. *Bánfalván* a templom és paplak javítására 319 frt 21 kr adatott ki a Lónyay-alapból. *Vadnán* új iskola épült 920 frt költséggel.

E szerint új építkezés és javítás 14 helyen történt. A pénzértékben kimutatott összes építkezések summája teszen 5161 frt 43 krt.

V. A felsőzempléni egyházmegyében.

a) Adakozások :

S.-a.-Ujhelyben Dókus Józsefné, szül. Rátkay Borbála ő méltósága, a papi székre Fejes István szeretett lelkésze 25 éves papi jubileuma alkalmából sajátkezüleg hímzett s igen díszes bársonyterítőt ajándékozott. *Deregnyőben* a hívek Isten dicsőségére 36 frtot, nagyságos Lónyay Gábor 20 frtot adakoztak. *Málcán* Stepán Sándor úr és neje, Kazincy Rozália úrnő egy 1110 frt értékű, 650 kilogramm súlyú harangot adományoztak az egyháznak. *Abarán* Isten dicsőségére 52 frt; *Magyar-Jesztreben* 3 frt; *Sziürnyegen* 53 frt 50 kr; *Imregen* 34 frt 60 kr; *Tussán* 59 frt volt az egyház céljaira befolyt kegyes adomány, Sinka Erzsébet az úrasztalára 8 frt értékű terítőt adományozott. *Bánócon* nagyságos Reviczky Imre úr, római kath. 15 frtot; a hívek pedig 46 frt 31 krt adakoztak az egyház javára. A *lasztoméri* egyház részére Valyo György 50 frtot gyűjtött és küldött Amerikából, a hívek pedig 38 frtot hordtak össze. *Legenyén* nagyságos Dókus Ernő úr 6 frt 18 krral, Boldizsár István 1 frt 71 krral ajándékozták meg az egyházat. A *zempléni* egyház részére Apacs Andrásné 1 frtot, özv. Liptán Józsefné 1 frtot, Majthényi István 2 frt 50 krt, Csatlós József 5 frtot, Vajda János 5 frtot, Szabó János 5 frtot, Magyar Ferenc 5 frtot, Bajo János 5 frtot, Borai András görög kath. 5 frtot, Koscsik János 2 frtot küldtek Amerikából. *Nagy-Toronyán* Bajzat Ágnes 10 frtot, Kántor Erzsébet és Klára 3 frtos terítéket adtak az úrasztalára, ifjú Pápai József pedig Amerikából 5 frtot küldött. *Kis-Toronyán* Bajzat János Isten dicsőségére 2 frtot, Csonka Mária sajátkezüleg készített ken-

dőt adtak az egyháznak. *Gálszécsben* Isten dicsőségére 14 frt 70 kr gyűlt be, Császár András és neje az úrasztalát 6 frt értékű terítéssel húzták be. *Miglészen* néhai b. e. Szolényi Józsefné, szül. Kandó Zsuzsánna úrnő, a néhai férje által az egyháznak végrendeletileg hagyományozott 200 frtot, még 100 frttal növelte; a hívek az egyház céljaira 68 frt 47 kr értékű búzát töltöttek össze; offera címen pedig 8 frt 20 krt adakoztak. *Csernahón* Varannai Károlyné 3 frtot, Varannai Andrásné 4 frtos kendőt, Kovács Jánosné 2 frtot ajándékoztak a templomnak. *Hardicsán* Kovács János és neje, Samu Zsuzsánna 94 frt értékű, aranyozott, ezüst áldozati kelyhet; Oláh János Amerikában gyűjtött 200 frtot; egyesek 74 frtot adakoztak az egyház szükségeire. *Kolbásán* Dudás János 1 frtot, Zeher Mihály 1 frtot, Zeher János 1 frtot, Zeher Anna 1 frtot, Kövér András 1 frtot, Kövér János Rimaszombatból 1 frtot hordtak Isten dicsőségére. A *mihályi* egyház részére Amerikából egyesek 150 frtot küldtek. *Szöllöskén* Tóth Juliánna 3 frt értékű, kék színű terítőt; *Ladmocon* Gazdag Jolán, konfirmálása alkalmából, 5 frt értékű, sajátkezűleg horgolt terítőt adott az úrasztalára. *Magyar-Izsep* — *Cselejben* király Ő felsége 100 frtot, Cseley Lajos 5 frtot, Tobiás Erzsébet 50 krt, Tobiás Anna 50 krt, Varga János 1 frtot, Gönczi Bálint Amerikából 1 frtot, Bábai Mihály Amerikából 1 frtot, Bandi János Amerikából 1 frtot, Kuzsmicski András 1 frtot, Szomják István Amerikából 1 frtot, özv. Kósa Dánielné 1 frtot, ifjú Malesiczky János és Andras 1—1 frtot, község bírása 1 frtot, Bács Györgyné, szül. Kiss Julia 8 frt értékű, fekete; Tarbai Juliánna, Német Mária önmaguk által készített 4—4 frt értékű úrasztali terítéket ajándékoztak. *Kaszuban* id. Kosztrub András 1 frtot, özv. Ducs Andrásné 1 frtot, Balla András 1 frtot, Ungvári Ferenc 1 frtot adakoztak a templom részére. *Kiszteben* Teme András 1 frttal, Ungvári Juliánna 50 krral, Krajnyik János 1 frttal, Kirzsi Imre, János és Andrásné 1—1 frttal, Lajos András és János 1—1 frttal járultak a templom szükségéhez. *B.-Ujlakon* a templomépítés költségeire és Isten dicsőségére adakoztak Szakálséga János 61 frtot, Lajos István 11 frt 56 krt, özv. Tóth Jánosné 1 frtot, Tóth János 36 frtot, Lajos Gergely Mihály 1 frtot, Szakálbéres János 22 frtot, özv. Hornyák Györgyné 1 frtot, Horosz András 27 frtot, Lajos Mihály, János és András 63 frtot, Hornyák Mihály huszár 6 frtot, Varga Mihály 26 frtot, Fonoz András 62 frtot, utszai Hornyák János 14 frtot, Luterán Mihály 60 krt, Szakál Mihály 62 frtot, Rátz Erzsébet, Boka István r. kath. neje 50 krt, Polyák Györgyné r. kath. 1 frtot, Balog Mihály g. kath. 1 frtot, Balla Borbála 1 frtot, Horosz Mária 2 frtot, özv. Tóth Istvánné 26 frtot, Vargaestók János (Garany) 1 frtot, utszai Hornyák Mihály 11 frt 67 krt, ifjú Szakálséga János Amerikából 2 frtot, özv. Lajos Jánosné 1 frtot,

Lajos János 11 frtot, id. Hornyák János 6 frt 67 krt, Bakuráné 10 frtot, Szoták Mihály Amerikából 10 frtot, Hornyák István Amerikából 6 frt 60 krt, Lajos András 10 frtot, Hornyák János zsellér 5 frtot, özv. Hornyák Istvánné 13 frt 34 krt, Hornyák András 10 frtot, Kovács András 10 frtot, Szarka Györgyné 5 frtot. *Garanyban* Stefán Mihály, Amerikából szerencsés hazaérkezése alkalmából, az úrasztalára egy piros alapon, zöld virágokkal s aranyozott rojttal diszitett 10 frt értékű úrasztal-terítőt; ifjú Béres János, szintén ez alkalomból, piros színű és sárga virágokkal diszitett 8 frt értékű úrasztali terítőt; Hajtó Béres István és András, testvérek, Amerikából 2 frtot, id. Juhász János 1 frtot, Bakura István 1 frtot, Vargapál János és József Amerika 1 frtot, Hajtó Béres István 2 frtot, Hajtó János 1 frtot, Kőházi Vargapál János 2 frtot, Vargaestók András 2 frtot, ifjú Béres János Amerika 1 frtot, Páricsi András 2 frtot, Resko Andrásné 1 frtot, özv. Berta Andrásné, Toronyi János 1 frtot, Vargaestók Mihály 1 frtot, Stefán Mihály Amerika 1 frtot, Béres János Amerika 1 frtot, Varkondi Pál 1 frtot, özv. Estu Andrásné 1 frtot, Vargaestók János 1 frtot, Kovács Mihály 1 frtot, Estu András zsellér 1 fr ot, Jeso István, szürnyegi, Amerika 1 frtot, Béres János 1 frtot, özv. Szabó Mihályné 1 frtot, Kanóc Erzsébet 1 frtot, Stefán Zsuzsánna 1 frtot, Halász András 50 krt, Vargapál Mihály 1 frtot, ifjú Juhász János 1 frtot, Szabó Erzsébet 1 frtot, Bakura Mihály 1 frtot, özv. Vargapál Istvánné 1 frtot, Dzurowszik Mihályné 1 frtot, özv. Varga Istvánné 1 frtot, Vargaestók György 2 frtot, Juhász György 9 frtot, Estu Mihály 1 frtot, ifju Szakal Mihály Amerika 2 frtot, özv. Vargapál Mihályné 1 frtot, Valyovszki István 50 krt, Kolozsváry Etelka 1 frtot, alsó Vargapál János 1 frtot, Kakas Jánosné 1 frtot, Osanyi János 1 frtot, legid. Vargaestók János 1 frtot, Bodrogi Béres Mihály 1 frtot, Hornyák Anna 1 frtot, Hajtó Mihály 1 frtot, ifjú Recsko Mihály 1 frtot, Tóth István 1 frtot, ifjú Samu Bakura András 1 frtot, ifjú Kovács Mihály és neje Ilyáscsik Mária 1 frtot.

Az adományok összege 3403 frt 21 kr.

b) Építkezések :

Mihályi a célnak meg nem felelt tantermét 250 frt kiadással, a kor kívánalma szerint, rendbehozta. *Bánóc* roskatag iskolája helyett, 1818 frt költségvetési összeggel, újnak építését vette tervbe. *Nagy-Bári* 100 frt egyházkerületi tőketartozását, *Csernahó* 120 frt gyám-tári adósságát egészben; *Gálszécs* papi lak építési terhéből 300 frtot kifizetett s báró Fischer Gusztávtól az iskolai taxás fundust, melyért évente 5 frt 25 kr taxabért fizetett, 90 frtért megváltotta és az

egyház nevére telekkönyveztette. *Málcán* Stépán Sándor úr és neje, Kazinczy Rozália ő nagysága az egyház részére 680 kilogr. súlyú és 1110 frt értékű harangot öntettek. *Deregyő* új, díszes papi lak építését vette tervbe. *Zemplén* a Bethlen Gábor korabeli, történelmi nevezetességű ódon lelkészlakát egy új szobával bővítette, azt, valamint iskoláját 500 frt kiadással, új zsindefedéllel látta el. *Lad-moc* apróbb épületi javításokra 22 frtot költött. *Lasztomérban* a papi funduson 20 frt kiadással kőkút ásatott. *Legenye* a lelkészi belhelyen gazdálkodási rakodót épített 100 frt költséggel. *Magyar-Jesztreb* a templom kijavítására, új ülőszékek és ablakokra 100 frtot adott ki. *Bodzás-Ujlak* 1887-től hatósági bezárás alatt állott templomát 1614 frt kiadással újrapiáltta, ezen felül a lelkészi és tanítói épületek apróbb javításaira 97 frtot költött. *Gercselyben* a templom és lelkészi laknak az útca felőli része 117 frt 63 kr értékig deszka-kerítéssel vétetett körül. *Kazsu* apróbb javításokra 16 frt 45 krt adott ki. *Tussa* a lelkészi lak útszéli részéhez stahéltit csináltatott 36 frt kiadással. *Hardicsa* a lelkészi gazdasági épületek tetőzeteit részben javította. *Magyar-Izsépen* a templom körülkerítése 50 frtot vett igénybe. *Miglészen* a papi csürt 60 frt értékre számított szalmafedéllel vonták be, a papi lakba és iskolába 40 frt kiadással új vaskályha vétetett; Soltész Károly lelkész pedig, ajándékból, a papi belkertet 25 frt értékű, 100 öl hosszú patics kerítéssel vette körül.

Az építkezések összege 5158 frt 8 kr.

VI, A gömöri egyházmegyében.

a) Adakozások:

Harmacon az iskolára király ő felsége 100 frtot adományozott, Katona László és neje Rácz Zsuzsanna az úrasztali szent jegyek fölé díszítésül egy koronát készítették. *Martonfalán* Nagy Gedeon Isten dicsőségére 5 frtot adott. *Simoni* községe 335 frt 40 krt adott az egyháznak, orgonára a hívek közt 350 frt gyűlt össze, ezenkívül Isten dicsőségére 22 frt, Batta György lelkész pedig 70 frtot tett le az úr oltárára. A *serkei* egyház részére Nagy Pál esperes és neje Perjéssy Emilia 100 frt alapítványt tettek. *Szutorban* 14 frtot raktak össze a hívek Isten dicsőségére. *Jánosiban* báró Nyáry Róza kisasszony confirmáltatása alkalmából egy ezüst kenyeres-tálat és finom himzészű fehér terítőt ajándékozott az úrasztalára; Kis Zsuzsanna confirmált leányka szintén adott egy szépen kivarrott kenyértakarót. *Pálfalában* Bacso Mária simonii lakos egy színes asztalterítőt adott az úrasztalára; Isten dicsőségére gyűlt: Jánosiban 33 frt, Pálfalán 9 frt. *Rimaszombatban* adakoztak: Éva János presbiter 10

frtot, Eszenyi Gyula kereskedő 5 frtot, Szabó Béla miniszteri osztálytanácsos 10 frtot, Csider Károly volt főgondnok pedig 1000 frtot hagyományozott végrendeletileg az egyháznak. *U.-Panyiton* Király Demeter József gondnok és Túrós János egy-egy terítőt ajándékoztak az úrasztalára; Isten dicsőségére U. Panyiton 3 frt, Tamásiban ugyanannyi; a bíró büntetéspénzekből 8 frtot adott át az egyháznak. *Balogon* Marko Borbála egy himzett batisztkendőt ajándékozott az úrasztalára, Isten dicsőségére 60 frtot adtak össze a hívek. *Kövecsesen* harangra adakoztak: Danes László 20 frtot, Lukács Béla 25 frt a közrendű hívek 63 frt, vidéki gyűjtemény ugyan e célra 310 frt. *Szentkirályon* özv. Bóres Imréné egy ezüst csipkeszegélyű fekete terítőt adott az úrasztalára. A *kövecsesi* egyháznak király Ő felsége 100 frtot adományozott. A *recskei* egyháznak özv. Pálóczi Ábrahámné 50 frtot hagyományozott. *S.-Kesziben* a hívek 12 és fél köből gabonát adtak össze egy egyházi magtár alapjául. *Tornallyán* a takarékpénztár 50 frtot adott az iskolára, ugyanezen takarékpénztár a runyai egyháznak is adott 10 frtot. A *lénártfalvi* iskolának a közművelődési egyesület adott 10 frtot, ugyanitt özv. Fodor Ágostonné asszony adományozott népkönyvtárra 12 frtot. *Jében* az éneklő-kar egy szép harangot öntetett 220 frtéért. *Iványiban* az úrasztalára Katona Károlyné, Fejes Amália egy ezüst rojtu kék bársony terítőt adott. A *rimaszécsi* dalárda az építendő iskolára 300 frtot adományozott. *Radistyán* Péter Borbála az iskolára 10 frtot hagyott végrendeletileg. *Berzétén* Osváth Bertalan segédlelkész, orgona-alapra 20 frtot adományozott. *Szalócon* Bartók Lászlóné, szül. Tömöl Erzsébet egy értékes kannát, Tömöl Mártonné, szül. Lőrincz Borbála pedig a kereszteléshez egy zománcos acél kancsót adott, Isten dicsőségére adott Tömöl János 2 frtot, orgona-alapra rendezett bál tiszta jövedelme 30 frt. *Végtelken* Ambrus Józsefné, szül. Csefo Judit 5 frtot adott Isten dicsőségére, az iskola-alap javára rendezett bál tiszta jövedelme 21 frt. *Horkán* Isten dicsőségére küldött egy Amerikába kivándorolt egyháztagnak 10 frtot, ezenfelül gyűlt még 4 frt. *Bejében* Isten dicsőségére gyűlt 9 frt 24 kr. *Zsórban* 4 frt. *Oldalfaluban* 1 frt; iskolai célokra adakoztak: Szentmiklóssi István 5 frtot, Batta Sámuel 5 frtot, Csemniczky Pál 1 frtot. Isten dicsőségére gyűlt *G.-Szkároson* 94 frt 20 kr, melyből 53 frt 20 kr a Dapsy Béla főgondnok úr adománya. *Visnyón* gyűlt 13 frt 50 kr, *Rásban* 4 frt. *Alsófaluban* 9 frt 50 kr. *Felfaluban* 4 frt, az iskola javára külön gyűlt *G.-Szkároson* 14 frt. *Kálosán* Isten dicsőségére gyűlt 3 frt 60 kr, özv. Kossuth Ferdinándné, szül. Hevessy Erzsébet asszony a diplomra ismét adott 30 frtot. *Aggtelken* a birtokosság az egyháztól vett 24 hold legelőért kifizetvén 144 frtot mindemellett a papot s tanítót ezen legelő mennyiségnek megfelelő legeltetési jog-

ban részesíti. *Alsószuha* király Ő felségétől 100 frt segélyt nyert; lelkész *Hubay Lajos*, a folyó egyházi évben maga tanítván az iskolát, az őt illető tanítói egész jövedelmet, mely 300 frtra bizton tehető, az egyháznak ajándékozta. *Szuhafőn* *Kóris Juliánna* egy 65 frt értékű ezüst poharat ajándékozott az úrasztalára.

A pénzbeli kegyes adományok összege = 4051 frt 44 kr, különböző tárgyakban: egy ezüst kenyeres tál, egy ezüst kehely, egy kanna, egy kancsó, egy úrasztali korona, egy kendő, egy kenyér terítő 6 asztal terítő és 12 és $\frac{1}{2}$ köből gabona.

b) Építkezések:

Simoniban a paplak díszesen átalakíttatott 326 frt 8 kr költséggel. *Jánosiban* a paplak rendbe hozatott, a templom kimeszelte-tett 250 frt kiadással. Épületek javítására *Rimaszombatban* 476 frt 42 kr. *Majomban* 37 frt 43 kr fordíttatott. *U.-Panyiton* paplak templom, iskola javíttatnak (a költség nincs kimutatva). *Kövecsesen* a leégett parochiális ól újból építtetett; az építésre a nép 150 frt értékű munkáján kívül 621 frt adatott ki. Ugyanitt egy 223 kilogramm súlyú harang öntetett 356 frtéért. *Hubón* az egyház vásárolt lelkészi használatra egy fundust s erre egy aklot épített, a fundus az épülettel együtt 305 frtba került. *Hannán* az épületek javítására 46 frt fordíttatott. *Radnóthban* a tanító részére új csűr építtetett s erre a hívek ingyen munkáján kívül 192 frt fordíttatott. A *radistyáni* templom 130 frt költséggel újonnan fedetett. A *g.-szkárosi* templom torony kijavíttatott, a toronyba új harangszék készíttetett 350 frt költséggel, mely a hívektől kivetés útján szedetett be. *Visnyón* a templom és iskola 36 frt költséggel kijavíttatott. Az *alsófalusi* iskola tetőzete javítására 40 frt költetett. *Rásban* új kapu készült a tanítói lak mellett 14 frtéért. *Imolán* az iskola udvarán egy kút ásatott, mely 63 frtba került; ugyanitt a tanterembe egy 19 frtos kályha állíttatott be. *Trizsben* a templom javítására a nép munkáján felül 200 frt fordíttatott. *Szuhafőn* az iskola körül 65, a paplak körül 5 frt javítás eszközöltetett. *Putnokon* a fiiskola 600 frt költséggel rendbe hozatott.

Építkezésekre fordíttatott összesen = 4282 frt 93 kr.

VII. A tornai egyházmegyében.

a) Adakozások:

Komjátiban Isten dicsőségére egyesek adakoztak 9 frt 70 krt. *Zsarnón* nagyságos *Kois József* r. kath. úri ember, a lelkészi fizetés javítására adott tőkés segélyezés törlesztésének biztosítására adományozott 500 frtot. *Szádellőben* *Veres József* méhészi lakos adott

az egyháznak 10 frtot, Bábás Pál 5 frtot és egy értékes kendőt. *Barkán* Isten dicsőségére egyesek adakoztak 6 frt 50 krt. *Jósvafőn* tekintetes Naményi Pál egyházmegyei tanácsbíró úr az iskolának 11 frtot. *Petriben* Rákai Imre az iskolának 5 frtot. *Szilicén* a konfirmándusok a Károlyi-alapra 7 frtot.

b) Építkezések:

Görgén a tornyot és templomot javították 140 frt 30 kr költséggel. *Méhészen* tornyot építtettek és a templomot igazították 661 frt erejéig, harangot vettek 157 frtért. *Körtvélyesen* apróbb építkezésekre költöttek 157 frt 80 krt. *Borzsován* a tanító csűrít az egyháztagok saját költségükön javították ki.

VIII. Az ungi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Salamonban Isten dicsőségére ifjú Kis Józsefné 1 frt, Pap Miklósné 2 frt, Kertész Józsefné 1 frt, Győri Lajos 5 frt, Győri Bénéjáminné 1 frt, Kovács Sándor 2 frt, Katkó Jánosné, Kis Eszter 2 frt, Gyurindák Elek r. kath. ifjú 5 frt 10 kr, Vadászy András 1 frt, Győri Jánosné 1 frt, összesen 22 frt 10 kr. *Záhonyban* Bátori Mária, Pokol Miklós né templomjavítási alapnak 25 f, Kutasi Eszter 1 f, Pokol Gáborné, Beres Eszter 2 f, özv. Pokol Andrásné, Bátori Eszter 5 frt, Goré Ferenc ifjú 1 frt, Bogár Károlyné 1 frt, Hober Ferencné 1 frt, Kutasi Gyula ifjú 1 frt, özv. Pap Ferencné 1 frt, Geleki János g. k. 1 frt, özv. Göré Ferencné 1 frt, összesen 40 frt. *Osapon* Nagy Jánosné 5 frt, özv. Kocsza Andrásné 1 frt, özv. Kazinczi Andrásné 2 frt, özv. Nagy Lajosné 1 frt, Révész Ferencné 2 frt, Kántor Juliánna 1 frt, Illés István Amerikából 2 frt 25 kr, Sebők Veron 1 frt, Toronyi Juliánna 1 frt, Kazinczi Ferencné 1 frt, Kacinczi Borbála 40 kr, Gyüre Mihályné 1 frt, Antal Ferencné 1 frt, Kacsur József 1 frt, Gyüre Ferencné 5 frt, Kis Balog Jánosné 1 frt, Katkó Erzsébet 50 kr özv. Fodor Istvánné 1 frt 50 kr, Juhász Jánosné 1 frt, ifjú Kun Józsefné 2 frt, Hegedűs Sándor 1 frt, Kis Józsefné 1 frt, Hegedűs Károlyné 1 frt, Szabó Jánosné 1 frt, özv. Juhász Mihályné 40 kr, Garai János vasúti vendéglős egész évi úrvacsorai bort ad. A pénz összesen 36 frt 05 kr. *Ásványban* Maczinka Sándor 50 kr, Varga János 50 kr, M. Kovács Ferenc 1 frt, Kertész Lajosné 1 frt, Sebők Ferenc 50 kr, Kovács János 1 frt, Varga Ferenc 50 kr, Kovács János 1 frt, Varga Ferenc 50 kr, Varga József 1 frt, Jakubát Ferencné 50 kr, Kádas János 1 frt, Kádas Ferenc 1 frt, Balog Eszter 50 kr, Kádas Károly 50 kr, Sebők Mik-

lóné 50 kr, Galavecz Istvánné 50 kr, Kovács József 1 frt, Balog János 50 kr, Badó Józsefné 50 kr, Sebők Gábor 50 kr, K. Varga János Imre István 50 kr, Varga Juliánna 50 kr, összesen 14 frt 50 kr. *Eszenyben* Kovács Juliánna, Kádas Józsefné 2 frt, ifjú Kádas József 1 frt, ifjú Bátori Béni 2 frt 17 kr, N. N. 1 frt, összesen 6 frt 17 kr. *Szalókon* Farkas Balázs országos képviselő 20 frt. *Ágteleken* Ábrahám István lelkész 24 frt. *K.-Dobronyban* Vágothi Ferencné egy úrasztali kendőt 6 frt értékben. *Csomonyán* Sándor Józsefné, Tamási Zsófia egy úrasztali kendőt 6 frt értékben. *Szür-tén* ngs Kovács Károly úr az iskola kipadozásának fedezésére 45 frt 52 kr, Szabó Ignác, Varga Lajos, Szücs János, id. Szücs Ferenc, Illár János, Szaniszló János egyháztagek az iskola kipadozásához 13 drb gerendát adtak 15 frt értékben; továbbá adakoztak Fedor János 1 frt, Huszti Erzsébet 2 frt, Hudák Mihály 40 kr, Szives Mária 1 frt, Kis Szaniszló János 2 frt, Borso János 2 frt, Neczezi Mihály 3 frt, özv. Nagy János 1 frt, Katkó János 1 frt, Katkó István 5 frt, Illár János 1 frt, Szaniszló Erzsébet 1 frt. Katkó Mária 2 frt, id. Kovács Péterné 50 kr, Szaniszló Ferencné 1 frt, Tóth Ferenc 1 frt, összesen 85 frt 42 kr. *Kis-Ráson* 29 egyháztag 39 frt 50 krt adományozott; Palotay Józsefné, Ádám Mária egy porcellán kannát adományozott az úrasztalára, összes adomány 39 frt 50 kr. *Kis-Geőcön* adakoztak Petrovay Kende Zsigmondné nagy-geőci lakos 2 frt, H. Ladányi István Amerikából 8 frtot Nagy Károly 1 frt, Pankotay József, Pankotay Lajos, lifj. Ladányi János, Ráczkövy Ferenc, Pankotay István 1--1 frtot Amerikából, összes adakozások 16 frt. *Nagy-Geőcön* 29 egyén 76 frtot adományozott Isten dicsőségére, összes 76 frt. *Minajban* a lelkész felszólítására a hívek megajánlottak egyházi alap címen 70 frtot, azt be is fizették, összes 70 frt. *Tarnócon* özv. Lónyai Ferencné, Bernáth Eugénia ő nsga az úrasztalára egy fehér, sodrott, selyem, ripsz, skarlát-piros és arannyal vegyesen rojtozott és skarlátselyemmel kivarrott, közepén meggyzín selyemföldű, közepében arany csipkecsokorral díszített abroszt ajándékozott, körülötte díszes aranycsipkével van szegélyezve. *Szeretván* Isten dicsőségére adakoztak többen 17 frtot, ugyanott Ubrizsi Gáborné, sz. Minaji Erzsébet az egyháznak 20 frtot hagyományozott, összesen 37 frt. *Pályinban* adakozásokból begyűlt 302 frt, ezen összeghez Amerikába költözöttek járultak 204 frttal, összesen 302 frt. *Solymoson* offera címen bejött 42 frt 95 kr. *Luetskán* offera címen 113 frt 39 kr folyt be, ezenkívül építkezésekre 6 frt teherszám szerinti kivetés eszközöltetett, összes 113 frt 39 kr. *Reviscsén* offera 93 frt 2 kr. *Sárospolyánkán* offera 18 frt 90 kr. *Jenkén* b. Vay Erzsébet, Ibrányi Lászlóné ő nagysága adományozott templomépítési alapra 50 frtot, Tomcsányi Anna kisasz-

szony 10 frt s ugyancsak összegyűjtöttek templom-alapra 115 frtot; ezen összeghez két izraelita is járult 40 frttal, u. m. gelsei Gutman Izidor 20 frt, Hazai Mór 20 frttal; Jenkéről Amerikába kivándoroltak küldeménye 103 frt; a szorványokból összehordtak a hívek 146 frt 20 krt. A.-Németiből Tomcsányi Gyula 15 frt, Pongrácz Gyula Kassáról magtár-alapúl küldött 20 frt, ugyan ő egy értékes, piros selyem, bársony-rojttal szegélyezett úrasztali terítéket, mintegy 100 frt értékben; Patay Gyula úr 10 frtot, Köröskényi Elek úr 6 frtot, mindketten magtár-alapúl, összesen 525 frt 20 kr. *Zaharban* offera címen 64 frt 28 kr jött be; ezenkívül Kosztré Borbála, Korpa Mihályné a szószéken levő posztóterítéket piros szalaggal ékesítette fel 1 frt 90 kr értékben; Vajko Anna a szószékre egy fehér koszorút vett 1 frt értékben, összesen 67 frt 18 kr. *Bezöben* Isten dicsőségére címen 14 frt folyt be; ezenkívül Szemács Mária és Borbála a szószékre 5 frt értékű fekete bársonyterítőt ajándékoztak; ugyanarra Kecskeméthy Ilona 5 frt értékű fehér kötött pamutkendőt adott, Kruppa János Amerikából 2 frt 10 kr értékű piros kendőt, Kruppa Jánosné 2 frt értékű, veres pamuttal kvarrott fehér abroszt adott az úrasztalára, összesen 28 frt 10 kr. *Palágyban* az egyháztagok Isten dicsőségére 36 frtot adományoztak s néhai Tamaska István volt palágyi lelkész özvegye, szül. Nyizsnay Aranka az úrasztalára egy halványkék színű, szépen körülhímzett, nagy rojtos kázmérkendőt ajándékozott, melynek közepén selyemmel kihímezve egy úrasztali serleg látható s a körül e szavak olvashatók: «özv. Tamaska Istvánné ajándéka.» Értéke 50 frt, összesen 86 frt. *Botfalván* Isten dicsőségére adakoztak Filip István 2 frt, id. Korpa Jánosné 1 frt, Jászai Borbála 30 kr, Böszörményi János 5 frt, Imre János 5 frt, Bakos János 4 frt, Balog Gábor 2 frt, összesen 19 frt 30 kr. *Pallóban* Isten dicsőségére adakoztak id. Bódi Pál 1 frt, Domonyi Juliánna 1 frt, id. Bódi István 1 frt, Nagy János 1 frt, Garancsi Mihályné, szül. Gergely Mária 1 frt, özv. Bódi Józsefné leánya, Mária 1 frt, ifjú Bódi József és neje 1 frt, Ferenc Erzsébet, Csengeri Jánosné 1 frt; összesen 8 frt. *Nyarádban* Vas Ferenc végrendeletileg hagyományozott a templomra 50 frtot és Isten dicsőségére a következő egyháztagok adakoztak; Kovács János 2 frt, ifjú Tóbiás Ferenc 1 frt, Lékó József 1 frt, ifjú Varga István 1 frt, özv. Demjén Györgyné 1 frt, Horvát Gábor 1 frt, Hajdu Istvánné 1 frt, Tót Györgyné 1 frt, Horvát Péter 1 frt, Lékó András 1 frt, Kecskeméthy Etelka 1 frt, Köblös István 2 frt, Varga Ferenc 5 frt, Nagy Ferenc 5 frt, Nagy János 2 frt, Lengyel György 4 frt, Szajkó Erzsébet 1 frt, Varga István 1 frt, id. Tóbiás Ferenc 1 frt, Horvát István 1 frt, Kovács Ferenc 2 frt, legifj. Varga István 5 frt, Szallár József 2 frt, Tóbiás János 5 frt, M. Kovács József 1 frt, Kovács Mihály 1 frt, legifj. Kovács István

2 frt, Horvát Sára 1 frt; összesen 53 frt, *Nagy-Szelmencen* Balog Péterné, özv. Szabó Borbála egy meggyszínű virágos nagy selyem kendőt ajándékozott az úrasztalára és Isten dicsőségére adakoztak: Kis Károly 2 frt, Mondok István 1 frt, özv. Balog Jánosné 2 frt, Stefán János 50 kr, Mondok István 2 frt, Stefán Ferenc 2 frt, id. Stefán János 2 frt, Nagy János 4 frt, Stefán János 5 frt, Kocsis János római katolikus 2 frt, Rubi Péter görög katolikus 2 frt, Nagy György 3 frt, Stefán György 2 frt, Éles Ferenc 5 frt; összesen 34 frt 50 kr. *Pruksán* Tóbiás István és neje Majoros Erzsébet templom-alapra adományoztak 100 frtot s Isten dicsőségére az egyháztagok adakoztak összesen 15 frtot, összesen 115 frt. *Bajánházáán* egyesek Isten dicsőségére adtak összesen 43 frtot. *Veskócon* Mencsik János római katolikus vallású 5 frtot, Komonyi Zsuzsánna ev. ref. vallású 2 frtot Amerikából küldtek, Varjasi Kálmán 1 frt, összesen 8 frt. *Kaposton* tek. Kubowich Gáspárné, szül. Bloksay Mária római katolikus vallású úrnő egy szép úrasztali terítéket s egy virágokkal hímzett keresztelőkauca takarót, továbbá ifjú Kis Lajosné, szül. Horváth Mária egy ezüstös rojttal díszített fehér selyem kendőt, néhai Helmeczi Istvánné, szül. Gere Terézia, néhai Simon Józsefné, szül. Búza Erzsébet, ifjú Helmeczi Ferencné, szül. Balog Anna, Pap Józsefné, szül. Bános Mária és Géczy Józsefné, szül. Búza Mária a szószékre és az úrasztalára fekete terítéket adományoztak a templomi temetések alkalmával való használatra; ifj. Helmeczi Ferencné, szül. Balog Anna, néhai Simon Józsefné, szül. Búza Erzsébet és Pap Józsefné, szül. Bános Mária a perselytartó asztalra egy szép terítéket adományoztak ezen felírással: «Isteni tiszteletére.» Ifj. Balog Sándor 2 frt, özv. Basa Mária 5 frt, Móré János 3 frt, egy valaki 5 frt, Eszterhai Erzsébet 3 frt, néhai Simon Józsefné, szül. Búza Erzsébet, 2 frt, Vásárhelyi Sándor 5 frt, Vásárhelyi Juliánna hajadon 5 frt, Végső János Amerikából 5 frt, Gyöngyösi István Amerikából 5 frt, ifjú Búza István Amerikából 5 frt, Balog Dániel Amerikából 5 frt, Kovács Miklós Amerikából 5 frt, ifjú Géczy József Amerikából 5 frt, Ladányi Dániel Amerikából 5 frt, Szabó János Amerikából 5 frt, Simon Károly Amerikából 5 frt, Literáti Dániel Amerikából 5 frt, Varga Sándor Amerikából 5 frt, Pal Sándor Amerikából 5 frt, Gezi János István fia Amerikából 5 frt, összesen 102 frt. *Cseppelyben* az egyháztagok önként ajánlottak a templom kijavítása és befedésére összesen 250 frtot. *Csicserben* nagyságos Orosz Andrásné, szül. Szilágyi Zsuzsánna az úrasztalára és a papszékre 30 frt értékig vett porzót, Hornyák István és Marko István mint ide letelepült egyének adtak 5 frtot, Amerikából: Csatlós János 2 frt, Jubász Péter 1 frt, Jubász András 2 frt, Csanák István 5 frt, K. Pallai János 1 frtot adományoztak, összesen 46 frtot. *Vajánban* Lengyel And-

rásné, szül. Szabó Sára egy belsőséget és házat hagyományozott az egyháznak, mely eladatván, bejött érte 520 frt. *Mokcsban* Imri Mihályné szül. Mudi Erzsébet deregnyői születésű nő, az úrasztalára egy zöld színű virágos posztó terítőt ajándékozott 5 frt értékben, továbbá Kaszonyi Mihály 1 frt, Pallai Erzsébet hajadon 2 frt, Balázs Mihály 50 kr, összesen 8 frt 50 kr.

Az ungi ev. ref. egyházmegyében az egyházi célokra tett adományok összege = 2915 frt 73 kr.

b) Építkezések:

Salamonban a magtár befejeztetett 139 frt 24 kr költséggel. *Záhonyban* a torony megújítatott 1800 frt költséggel. *Csapon* iskola kerítés készítettett 130 frt költséggel. *Szalóknán* a tanító udvarán ól állítatott 400 frt költséggel. *Csományán* az egyház bérháza renováltatott s kerítések készítettettek 173 frt költséggel. *Elzenyben* iskolai szerek vétettek (belső beruházás) 60 frt költséggel. *Szürthében* 199 frt 47 kr. *Ráthban* 136 frt 10 kr. *K.-Geöcben* 300 frt. *N.-Geöcben* 371 frt. *Cseppelyben* a templom vaspléhvel befedtetett, a lelkészlakon a padra ajtó és két ablakra vastábla készítettett, az istálló és csűr kijavítottatott, a lelkészi belsőség körülkerítettett, összesen 553 frt 40 kr költséggel. *Csicserben* egy új iskola építése, a tölgyfa anyagokon s a hozzá szükséges igás és kézi munkán kívül, került 2154 frt 14 krba, az iskolai belsőség vétetett 2650 frtéért, összesen 4804 frt 14 kr. *Bésben* a lelkészlak, istálló s a templomtetőnek egy része bezindelyeztetett 898 frt 69 kr. *Iskében* a lelkészlak s vele egy fedél alatt levő magtár s istálló egészen bezindelyeztetett s átalakítottatott 566 frt 50 kr. *Vajánban* a tanítói lak és iskola kipadoztatott és a tanító lakásába egy új kályha vétetett 120 frt. *Mokcsában* a lelkészlakon a kút kijavítottatott 12 frt 68 kr. *Mogyoróson* egy új egyházi magtár építettett 206 frt. *Lucskán* a lelkészlakon faanyagból, zindelytetőzettel istálló építettett s kisebbszerű javítások is tétettek összesen 310 frt költséggel. *Reviscsén* az összeomlással fenyegető templom teljesen kijavítottatott s kisebb igazítások is tétettek, összesen 774 frt költséggel. *Jenkén* az egyház és lelkész használatára kő- és téglafalazatú, pléhvel fedett, alatta 8 méter hosszú pincével ellátott magtár épült, mely a szekeres és kézi munkán kívül, került 800 frtba. *Bezöben* a tanterem s a tanítói lakon egy szoba kipadoztatott 60 frt költséggel. *Palágyban* a parochia udvarán egy új kút készítettett összesen 55 frt 50 kr költséggel. *Gállocsban* egy kettős sertésól építettett s az istálló zsúppal befedtetett 90 frt költséggel. *Botfalván* a templom előtt egy rácskerítés készítettett 25 frt költséggel. *Vajkócon* a paplakon levő istálló kihídlásoltatott, került

10 frt 73 krba. *Nyárád*ban a paplak és templom előtt rácskerítés csináltattatott 50 frt költséggel.

Az ungi ev. ref. egyházmegyében tett összes építkezésekre fordított pénzek összege 13055 frt 45 kr.

* * *

Megemlítem ezek után a *közalapba* ajánlott és befizetett évi járulékaikat az egyházmegyéknek az 1890. évről:

1. Az *abauji* egyházmegyében, a bevallási ív szerint, ajánlatba hozatott 1573 frt 83 kr. Ebből befizettetett ugyancsak 1890-ben 1246 frt 97 kr. Hátráléka volt 1890. január 1-én 1278 frt 89 kr. Ebből töröltetett 53 frt 40 kr, befizettetett 427 frt 50 kr. 1889 évről 526 frt 68 kr. Összesen befizetett folyóban és hátrálékokban 40 frt 88 kr tőketermészetű összeggel együtt 2242 frt 3 krt, mely a földhitelintézethez küldetett.

2. *Alsóborsod*, bevallási ív szerint, 1890. évi járulék 2504 frt 95 kr, hátráléka volt 616 frt 17 kr. Folyó évi járulékokban befizettetett 2075 frt 58 kr, hátrálékban 612 frt 17 kr. Tőketermészetű 13 frt 17 kr, 2700 frt 92 kr, hátrálék 429 frt 37 kr, már előzőleg is fizettetett 126 frt.

3. *Alsözemplén*, 1890-ik évi bevallás 1692 frt 60 kr, hátráléka volt január 1-én 455 frt 10 kr. Folyó évre fizetett 1432 frt 40 krt, hátrálékban fizetett 292 frt 30 krt, befolyt 1757 frt 50 kr, befizettetett a magyar földhitelintézetnél hátrálék 403 frt.

4. *Felsőborsodban* 1891-re 1110 frt 35 kr, mind befizettetett, a multról sincs semmi hátrálék, már a folyó 1891-re is beíratott 1101 frt 70 kr, kevesebb, mint a mult évben, 8 frt 65 krral, melynek oka az Amerikába való kivándorlás.

5. *Torna*, bevallás 1890-re 478 frt 50 kr, ebből befizettetett 469 frt, hátrálék 9 frt 50 kr, ez is már a folyó évben, mint jelentve van, befizettetett.

6. *Felsőzempléni* 1891. ajánlat 757 frt 95 kr, ebből befizettetett 622 frt 82 kr, maradt hátrálék 135 frt 13 kr. Régi hátrálék ugyananezen évben befizettetett 743 frt 48 kr.

7. *Gömöri* egyházmegyében 1890-ik évi megajánlott összeg volt 1356 frt 87 kr, befizetett ebből 1354 frt 64 krt. Töröltetett 2 frt 20 kr, nincs semmi hátrálék.

8. *Ungból* 1890-ik évi megajánlott összeg 1049 frt 58 kr, befizettetett 1039 frt 58 kr, hátrálék 10 frt, régi hátrálék nincs.

Ezen buzgóság, melylyel egyházaink hívei ön egyházuk feltartásának terhein felül, még nagy mesterünk, a Jézus amaz utasításának is, «egymás terheit szeretettel viseljétek,» ily készséggel eleget

tesznek, erős pecsétje és záloglevele annak, hogy ev. ref. egyházunk felett a „*a pokol kapui sem vehetnek diadalmat.*“

Nem mondom, főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, hogy ez évben is nem érdekeltek bennünket szellemi, erkölcsi, sőt anyagi csapások is. Kidőltek közülünk férfiak, kik oszlopai, erősségei voltak egyházunknak, kik voltak ezek? az egyházmegyénként tett részletes előterjesztések ezt kifogják mutatni, s helyenkint lesz alkalmunk arra, hogy jegyzőkönyvünkben, ezen férfiak iránt, részvétünk s hála-tartozásaink lelki adóját lefizessük. Történt, hogy hazai biztosító törvényeink ellenére, vallásügyi sérelmeket szenvedtünk, mint ezt az elkeresztelési esetek s a reversalisokkal s a törvénytelenül üzhető lélekvásárlások bizonyítják; szenvedtek egyházaink külső csapásokat, tűz emésztette egyházi, iskolai épületeiket, de azt hiszem, hogy ezen megpróbáltatások lángjai közül is diadalmasan kivezetend bennünket az, ki nem fog minket fölebb próbálni, mint addig, meddig elhordozhatjuk azokat.

Mindenik, tűzkárt szenvedett egyházban, részint a kifizetett biztosítási díjakból, részint az egyház hívek adakozásaiból az elpusztult épületek újraépítettek. Méltó a felemlítésre, hogy ott, a hol tűz nem pusztított is, több helyen új paplak, iskolaházak s öt, egészen új templon épültek; mint Abaujmegyében: Nádasdon, Kupán. Alsó-borsóban: Harsányban; összesen a bejelentett építkezési kiadások 75,224 frtot tesznek. Nagy töke az, főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, mely ennek megfelel; kimeríthetetlen forrás a protestáns buzgóság.

A múlt évben a lelkészi állomás biztosítására adott 2045 frt évi járadék, valamint a 15 egyház részére adott 905 frt törlesztési tőkekamat rendeltetési céljukra fordítottak. Erről egy külön előterjesztést fogok tenni, mely gyűlésünk határozatát provokálja.

A legközelebbi konvent következő segélyeket adott egyházkerületünknek:

Egyszer s mindenkorai segélyül adott az egyházak segélyezésére	3300 frtot.
Lelkészek részére	1700 frtot.
Missioi célra	3100 frtot.
Összesen	<u>8100 frtot.</u>

Tőkesegélyezési célra ez évben csak 1420 frt 20 kr lévén rendelkezés alatt, egyházaink közül csak Homonna és Ladmoc kaptak 70 és 50 frt segélyt.

Ezek után a szorosban püspöki körömben elintézett ügyekről kívánok meglehető rövidséggel jelentést tenni:

2281 számot mutat fel hivatalos naplóm, melyek alatt bevanak jegyezve a legközelebbi évben általam elintézett tárgyak. 272

ezek közül egyházi s iskolai ügyekben kiadott miniszteri rendeletek, csupán iskolai ügyek tárgya 168, a többi egyházi, katonai s házassági ügyekben bocsátattak ki.

Ezen miniszteri leíratok közt foglalnak helyet azok, melyeknek kapcsán az ő Felsége apostoli királyunk által egyházak részére magánpénztárából adományozott összegek leküldettek, pl. a mádi egyháznak 200, majomii egyháznak 100, a szubai egyháznak 100, hernádpetrii egyháznak 100, a beszteri egyháznak 100, hutkainak 150, kövecsesinek 100, kápolnainak 100, rimaszécsinek 100, izsépinek 100 ft, t. keszii egyháznak 100, a dubicsányinak 100, m.-csáthinak 200, ab.-szemereinek 100, runyainak 100, pthrügyinek 150, putnokinak 100, lakinak 100, b.-keresztúrinak 150, l.-mihalyinak 80, vígtelki l.-egháznak 100, Simon Ábrahám lekenyei elaggott tanítónak 40 frtot. Összesen 2470 ft. Ezen összegek az illető egyházaknak általam elküldettek, a nyugtákat a minisztériumhoz felküldtem.

Másodfokú rokonsági- és sógorsági viszonyban állott házasulónak részére, királyi dispensatiót eszközöltem 28 esetben. 14 esetben díj nélkül, 14 eset megszabott díj mellett. A díjakat az illető egyházaknak utalványoztam, hol a jegyesek laknak. Az átányi egyháznak 25 frtot, szinpetrii egyháznak 10 ft, gesztelyi egyháznak 15 ft, vattai- és sályi egyháznak megosztva 10—10 frtot. T.-Bánóc egyháznak 10 ft, Kondornak 10 ft, aszalói egyháznak 10 ft, m.-csáthi egyháznak 10 ft, Gortva-kisfaludinak 15 ft, Diósgyőrnek 10 ft, Rudobányainak 10 ft, A rimaszombati gimnáziumi tanári kar nyugdíjintézetének 10 ft, zubogyi egyháznak 10 ft, horkai- s disznóhorvát egyháznak megosztva 5—5 frtot. Összesen 175 frtot.

Az egyházkerület, pénzügyi választmány és számvévszék, mind a pénznek biztos helyre való kikölcsonzésre, mind a pénztár feletti felügyeletre nézve, valamint a mult 1890-ik évi számadások megvizsgálásában szigorúan teljesítette kötelességét. A pénztárnok beadott számadásainak megvizsgálásáról szóló jegyzőkönyvek be fognak terjesztetni.

Az egyházmegyéből beadott statisztikai adatok, iskolai állapotokról szóló jelentések jegyzőkönyvünkbe általánosságban felvételvén, ki fognak nyomatni. Ezekre nézve részletes előterjesztést tenni nem tartom szükségesnek.

Felsőbb iskoláink állapotáról, e végére siető iskolai évben is, a mi különösen a benső rendet, az oktatásügyét, a tanulók szorgalmát, előmenetelét illeti, csak dicsérőleg emlékezhetem meg, miskolci és sárospataki iskoláinkban meglátogattam a gimnáziumi osztályokat, meglátogatták pataki és a rimaszombati főiskolát a miniszteri biztosok is, mindkét tanintézetéről dicsérőleg emlékeztek meg. A tanulók létszáma, kevés különbséggel mindenütt a mult évi.

Sárospataki főiskolánkat a folyó hónapban nagy csapás sujtotta Emődy Dániel jogtanár és Kun Pál bölcészeti tanár halálával. Bús-kesége volt mindkettő főiskolánknak. Emődy Dániel halála nem volt váratlan, 28 éves tanári pályájának súlya, azon kifejtett ernyedetlen szakavatott munkássága, mely őt szakmájának országghírű tanárává tette, megtörte testi lelki erejét, s a végelgyengülés útján borította szemeire a halál sötét fátyolát. De Kun Pált, ki ugyan szinte 24 évig, és így huzamos ideig törte a tanári pálya röges útait, hirtelen, férfi erejének delén, mintegy erőszakkal ragadta el tőlünk a kérlelhetlen halál, villámként sujtotta le akadémiai tanárságának, úgyszólván, kezdetén. Méltán fejezhetjük ki mindkettő halála felett, fájdalmas részvétünket, méltán örökíthetjük meg jegyzőkönyvünkben nevüket s emléküket. E mellett előre is érezhetjük, hogy aggodalomig nagy gondot fog adni az a kötelezettség, mely helyök méltó utódokkal leendő betöltéséből, s életben maradt kedveseik megvigasztalásából s gyámolításából reánk súlyosodik. Nyugodjanak békén! áldás emlékökre az elhunytaknak! s vajha e kettős csapással megelégette volna a gondviselés főiskolánk súlyos megpróbáltatását! de fájdalom, egy harmadik csapás is következik. Orbán József, szinte akadémiai jeles tanárunk is beadta lemondását, az ő testi, lelki erejét is megtörték a 43 éves tanári pálya nehézségei, küzdelmei, testi és szellemi erőt túlfeszítő törekvései, s lemondásának és nyugdíjaztatásának elfogadását kéri a folyó egyházkerületi gyűléstől. Velőkgig ható kérelme, és búcsú szavai a kiérdemült tanárnak tanácskozásuuk sorrendjén fel fog olvastatni, minden sora ennek, az elhanyagolt napnak egy-egy, a láthatárra, búcsúzólag visszatekintő halvány sugára.

Egyházkerületi leánynevelésről emlékezem meg végtére néhány szóval, kijelentvén, hogy ezen intézetnek szükséges volta, életrevalósága, célja felé való emelkedése, percnként mindinkább indokolják azt, hogy a tervbe vett építkezés megkezdessék, s minél gyorsabban végrehajtsák. Az erre vonatkozó terv, költségvetés, az ezekre vonatkozó javaslatai a felügyelő-bizottságnak, valamint a sorsjáték lefolyásáról, sikeréről szóló kimutatások, jegyzőkönyvek beterjesztetnek, a főtiszteletű egyházkerületi gyűléshez, kérem ezeknek bölcse megfontolását, s a mennyiben a főtiszteletű egyházkerület nézeteivel találkozni fognak, méltóztassék azokat elfogadni és érvényre emelni.

Befejezem évi jelentésemet főtiszteletű egyházkerületi gyűlés azon tiszteletteljes nyilatkozatommal, hogy e lefolyt egyházi évben is teljes erővel igyekeztem azon, hogy kötelességeimet hiven teljesítsem, megtörtént-e ez? annak megítélését, a főtiszteletű egyházkerület részrehajlatlan igazságszeretetére bízva, magamat atyai szeretetébe továbbra is tisztelettel ajánlom.

6. Olvastatott a gömöri egyházmegye folyó évi április 7—8 napjain G.-Szkárosó tartott közgyűlésének 2. számú jegyzőkönyvi felterjesztése, a melyben tudatja, hogy egyházmegyei gondnokul *Farkas Abrahám* választatott meg nagy szavazattöbbséggel:

Tudomásul vétetvén, a megválasztott egyházmegyei gondnok az esküt letette s köztanácskozásunkban helyét az elnökség és közgyűlés lelkes éljenzései között foglalta el.

7. Mult évi őszi közgyűlésünk 7. és 10. számú jegyzőkönyvi határozatában a jelen gyűlésre rendelvén beadatni az egyházkerületi világi fő-, valamint az egyházi aljegyzői hivatal betöltése végett szükséges szavazatokat, miután ezen szavazatokat egy bizottság már a megelőző napon felbontotta: jelentetette, hogy a főjegyzőre beadott 353 érvényes szavazat közül *Dr. Kovács Gábor* 190-et, *Dókus Ernő* 36-ot, *Szalay László* 29-et kapott, a többi sokfelé oszolván meg; az aljegyzőre beadott szavazatok közül pedig *Antalfy László* 231, *Kérészy Barna* 121 szavazatot nyertek.

Ezen feltüntetett eredmény szerint egyházkerületi világi főjegyzővé *Dr. Kovács Gábor* eddigi világi aljegyző, egyházi aljegyzővé pedig *Antalfy László* választatott meg, mely utóbbi az esküt letevén, hivatalukat mindketten a közgyűlés szíves üdvözlése és szerencsekívánatának nyilvánítása mellett foglalták el.

8. Ugyanazon szavazatbontó-bizottság jelentvén, hogy az alsó-borsodi egyházmegyéből *Vatta*, az egyházi aljegyzőségre szavazatot nem adott.

A szokásos büntetési díjban elmarasztaltatik.

9. *Dr. Kovács Gábor* főjegyzővé történt megválasztása által a világi aljegyzői hivatal megüresedvén:

Annak betöltése végett a szavazás elrendeltetik s a szavazatok beadásának idejéül legközelebbi őszi közgyűlésünk tűzetik ki.

10. Mult évi őszi közgyűlésünk 47. számú jegyzőkönyvi határozatában egy bizottság küldetett ki abból a célból, hogy adjon kimerítő javaslatot arra nézve, mimódon ünnepelheti meg egyházkerületünk s annak nagy közönsége *Kun Bertalan*, szeretve tisztelt főpástorunknak már előbb tervbe vett 25 éves püspökségének és 50 éves lelkészkedésének emlékünnepét. E bizottság megbízatásában eljárván, beadta javaslatát.

Egyházkerületi közgyűlésünk több oldalú megfontolás alá vevén azt, részint a benyújtott előterjesztés, részint a tanácskozás folytán tett indítványok alapján, az ünnepély egészére és részleteire nézve a következőket állapította meg:

Mindenek előtt abból a célból, hogy kegyeletes ünneplésünk, főpásztorunk érdemeihez minél inkább méltó s egyszersmind megemlékezésünk is minél állandóbb legyen, ez alkalmat bizonyos jótékonyssággal kívánja megörökíteni, oly módon, hogy közadakozásból, egy lehetőleg tetemes összeget fog az esperesek útján összegyűjteni, hogy abból *főpásztorunk nevére egy alapítványt létesíthessen*. Hogy ez alapítvány mily iskolai célra adományoztassék, illetőleg annak kamatai mire fordíttassanak, ennek elhatározása magára a főtisztelendő püspök úrra bízatik. A gyűjtő ívek az alább megnevezendő bizottság által elkészítettvén és az esperesek kezeihez juttatván, az annak alapján gyűjtött összegek ugyancsak az esperesek által, további intézkedésig, legkésőbb folyó évi szeptember első napjáig, az egyházkerületi pénztárba beszolgáltatandók.

Ezen kívül az ünnepély alkalmával egy díszes *emlék-albumot* is óhajt egyházkerületünk átnyújtani, a mely magában foglalja az egyházkerületi s egyházmegyei tisztviselőknek, továbbá a sárospataki főiskola és a miskolci, valamint a rimaszombati egyesült prot. gimnázium református tanárainak fényképeit, kimondatván, hogy ezen díszalbum előállításának mindenemű költsége azok által lesz fedezendő, a kiknek arcképét az magában fogja foglalni. Az arcképek, a melyeknek előállítását kiki a részére legcélszerűbb módon eszközölteti, mellképek alakjában állítandók ki és pedig 13 cm. hosszúságban és 9 cm. szélességben. Azoknak hátulso lapjára tisztán, olvashatóan felírandó az illető lefényképezettnek neve, s hivatalos állása; a mely nevek és állások aztán utóbb az arcképek alján, elől nyomtatott betűkkel lesznek az albumban feltüntetve, a melynek egy-egy lapjára 4—4 arckép helyezendő el. Az egyesek által kiállított arcképek, az egyházmegyéből az esperesek, az egyházkerületi tisztviselők részéről Mitrovics Gyula, egyházi főjegyző, a tanári testület részéről pedig az illető igazgatóság útján lesznek elküldendők július 10-ig

azon albizottság elnökéhez, a melynek lesz majd feladata az album lehető legdíszesebb előállításáról gondoskodnia.

Az emlékünnepélyt, folyó évi szeptember 20 án, az őszi egyházkerületi közgyűlést megelőző vasárnapon, Miskolcon az új templomban fogja egyházkerületünk, a délelőtti órákban megtartani, és pedig oly módon, hogy az ünnepelt férfiú imát mond, az ünnepi szónoklatot *Mitrovics Gyula* egyházkerületi egyházi főjegyző tartja, a szertartás egyes mozzanatai közben pedig a sárospataki főiskolai ének-kar és felváltva a miskolci dalár-egylet énekel.

Az isteni tisztelet végeztével főgondnok úr ő excellentiája vagy akadályoztatása esetén, a legidősebb egyházmegyei gondnok, előleges felkérés folytán, a templomban üdvözli a főtisztelendő püspök urat, ugyanekkor átnyujtván neki a fentebb említett alapítványról kiállított alapítvány-levelet s a tervbe vett emlék-albumot.

Ennek megtörténte után az ünnepelt főpásztor és a közönség, a vármegye székházába levő főispáni termekbe, illetve a nagy tanácsterembe vonúl, a hol a küldöttségek tisztelgése történik.

Az emlékünnepélyben való részvételre a reform. és az ágostai evang. egyházkerületek tisztviselői elnökségeik útján, nemkülönben az ágostai hitvallású egyház egyetemes főfelügyelője meghívandók.

Meghívandók továbbá a miskolci többi vallásfelekezet előljárói, lelkészei, igazgató-tanárai, valamint a vármegyei és városi hatóságok fejei, s a közös hadsereg és honvéd tisztikar főbbjei.

Az emlékünnepélyre szóló meghívóknak összeállítására, szétküldésére, a vendégek fogadására és elszállásolására kiváló gond fordítandó, s mindezt ugyancsak a rendező bizottság intézi.

Az emlékünnepély lefolyása után a «Három rózsá»-hoz címzett szállodában közebed rendezendő.

A vendégek, azok t. i. a kik egyházkerületünknek nem tagjai, a díjfizetéstől felmentendők a közebéden való részvételt illetőleg.

A sárospataki énekkar utazási és egyéb mellék-költségeinek fedezésére, a sárospataki főiskola igazgatójának kezeihez, elszámolási kötelezettség mellett,

az egyházkerületi pénztárból egyházkerületünk előlegesen 200 frtot utalványoz. Kifizetendő továbbá ugyane pénztárból a közebédet rendező-bizottság elnökének a közebéd költségeinek fedezése végett szükségrendő pénzösszeg is előlegként és szintén elszámolás kötelezettsége mellett.

Egyébiránt mindezeknek intézésére és az egész ünnepély vezetésére, egyházkerületünk egy rendező-bizottságot nevez ki, br. *Vay Béla* egyházmegyei gondnok és *Bornemisza József* esperes kettős elnöksége mellett, a melynek tagjai: *Tóth Dániel*, *Nagy Ignác*, *Lévay József*, *Lengyel Sámuel*, *Soltész Nagy Kálmán*, *Mikuleczky István*, *Molnár Bertalan*, *Szepessi Zsigmond* és dr. *Kovács Gábor*, felhíván különöbben is a miskolci egyház presbitériumát, hogy a helyi berendezkedés céljából, a legjobb belátása szerint intézkedjék.

11. Ugyanazon közgyűlésünk jegyzőkönyvének 50. számú határozata, ugyanezen bizottságot híván fel arra, hogy a pénzügyi választmányal együttesen adjon javaslatot a püspöki titkári hivatal szervezésére vonatkozólag, ezen bizottság azon javaslatot terjeszti elő, hogy miután a pénzügyi bizottság által e célra felhasználhatónak kimondott összeg nem elegendő arra, hogy egy véglegesen rendezett titkári állomás már ezúttal felállíttassék, egyelőre főtisztelendő püspök úr számára, a már előbb folyóvá tett 200 frt-hoz újabban 500 frt tétessék folyóvá az egyházkerületi pénztárból a végett, hogy az irodai munkák végzésére általa választott egyént ebből díjazhassa.

Egyházkerületünk e javaslatot elfogadja s az ajánlott összeget főtisztelendő püspök úrnak rendelkezésére bocsátja.

12. Olvastattak a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. minisztériumnak püspöki hivatalunkhoz intézett következő leíratai:

a) Az 1890. év november 28-án kelt 2285. eln. és több számú leíratban tudatja, hogy a nagy-szebeni általános takarékpénztár 5⁰/₀-os záloglevelei, továbbá a magyar észak-keleti vasútársulat részvényei, valamint a máramarosi sóvasút 4¹/₂⁰/₀-os elsőbbségi részvényei, úgyszintén az egyesült Budapest fővárosi takarékpénztár 4¹/₂⁰/₀-os záloglevelei a pénzügyi igazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékul és bánatpénzül elfogadhatók.

b) Az 1891. március 31-én, 51912. sz. a. a kizárólag fiúk számára berendezett kir. javító-intézetek iskolái a nyilvá-

nos hat osztályú elemi iskolákkal egyenlőknek ismertetvén el, az onnan kikerülő növendékek a nyilvános iskolák megfelelő magasabb osztályaiba minden nehézség nélkül felvehetők.

c) Az 1891. február 14-én, 7577. sz. a. a budapesti egyetemhez tartozó üvegtechnikai műhelyben készült üvegtanszerek a középiskolák figyelmébe ajánlatnak.

d) Az 1891. január 16-án 59160. sz. a. tudomásra hozatik, hogy az egri városi alreáliskola és a munkácsi állami algimnázium állami kezelésbe vétetik és tovább fejlesztetik.

e) Az 1891. március 11-én, 48614. sz. a. a tornajátékokra vonatkozó intézkedés mása küldetett meg a középiskolák kellő informatioja végett.

f) Az 1891. január 17-én, 2442. sz. a. egyházkerületünk részére a törvényhozásilag megállapított évi 7000 frt államsegély a folyó évre utalványoztatott.

g) Az 1890. december hó 6-án, 52077. sz. a. a magán-és javítóvizsgálatok általános szigorítására hívatik fel a főhatóság útján a középiskolák előljárósága.

h) Az 1891. január hó 17-én, 22647. sz. a. felkéretik az egyházkerület főhatósága, hogy a segédtanítók alkalmazása körül mutatkozó visszaéléseknek és törvénybe ütköző eljárásnak megszüntetésére intézkedjék, hogy a törvény értelmében segédtanítókul csak okleveles tanítók vagy ilyenek hiányában, tanítóképezdét végzett egyének alkalmaztassanak.

i) Az 1891. január 2-án, 55848. sz. a. a védkötelezettség szempontjából a m. kir. honvédelmi miniszternek a kivételes nősülési ügyekre nézve, 1890. október 10-én, 32500. sz. a. kibocsátott körrendelete küldetett meg.

k) Az 1890. december 12-én, 47225 sz. a. figyelmeztet, hogy az állam által kiadott és a m. kir. egyetemi nyomdában kapható olvasó- és tankönyvek a vidéki könyvkereskedések esetleges visszaélései esetén, közvetlenül a nyomda igazgatóságánál rendeltessenek meg.

l) Az 1891. január 23-án, 58265. sz. a. Calderoni és társa, budapesti tanszerkereskedő cég a tanintézetek figyelmébe ajánlatik.

m) Az 1890. november 17-én, 52061. sz. a. a testi nevelés hathatós előmozdítására a felsőbb leányiskolákban a korcsolyázás és e célból jégpályák készítésének meghonosítására hívatik fel egyházkerületünk, egyszersmind e célból a korcsolyázásnál szemelőtt tartandó utasítások küldetnek meg.

n) Az 1890. november 24-én, 48809. sz. a. felkéretik a főhatóság, hogy utasítsa az anyakönyvvezető lelkészeket, hogy

a lelencek haláleseteit a rendes halotti anyakönyvekbe időszentint sorrendben pontosan jegyezzék be.

o) Az 1890. szeptember 20-án, 35762 sz. a. az iskolás gyermekek egészsége megóvása céljából, az iskolában ivásra használt víz tisztántartása végett, Zellerin Mátyás budapesti gyáros víztartó-készülékei ajánlatnak.

p) Az 1890. szeptember 20 án, 6686. sz. a. felkéretik a főhatóság, hogy ha a hatósága alatt álló tanítók körében bármily cím alatt miniszteri megerősítés nélküli alapszabályokkal bíró egyesület volna, ezen alapszabályok minél előbbi felterjesztésére utasítsa.

q) Az 1890. augusztus 6-án, 33696. sz. a. egy kivételes nősülési ügyben kiadott családi értesítő túlbélyegzése alkalmából az illető lelkésznek felelősségre vonását és a túlbélyegzési összegnek az érdekelt fél részére történő visszafizettetését egyházi főhatóságunk útján jelentéstétel mellett kéri.

r) Az 1890. október 21-én, 40563. sz. a. a szathmári ev. ref. gimnázium újonnan megnyilt hetedik osztályának a kért nyilvánossági jog megadatik.

s) Az 1890. szeptember 30-án, 39741. sz. a. a hernád-büdi tanítói földek ügyében, az illető tanító folyamodványa, miniszteri intézmény kapcsában leküldetik.

t) Az 1890. május 16-án, 20700. sz. a. tudomásra hozatik, hogy Feiwel Lipót budapesti vasbútor- és iskolapadgyáros a Lickroth A.-féle iskolapadok árát 14—16 frtról 12—14 frtra szállította le.

u) Az 1890. április 20-án, 17468. sz. a. kelt leirat a népoktatási tanintézetekben a hazai alkotmánytan helyes és pontos tanítatásáról intézkedik, s a régi keletű, hiányos tankönyvek helyett, a dr. Csiky Kálmán által szerkesztett és az állam által kiadott tankönyveket ajánlja.

x) Az 1890. április 23-án, 14962. sz. a. pótrendelet bocsáttatik ki az izráeliták áttérése tárgyában, már 1890. február 16-án, 3565. sz. a. kelt ilyen tárgyú rendelethez, a melyben az foglaltatik, hogy ha a keresztelési anyakönyvi kivonatra az illető megkeresztelt egyénnek azonnal szüksége van, a keresztelési anyakönyvi kivonat, mihelyt a keresztelő lelkész az előírt módon, az izráelita anyakönyvvezető tudomására hozta a keresztelés megtörténtét, nyomban kiadható.

y) Az 1891. április 2-án, 565. eln. sz. a. a portómentességi szabályzat közöltetik, melynek egyházi hatóságainkra tartozó pontja a következő: 8. Valamennyi törvényesen elismert vallásfelekezet egyházi hivatalának és anyakönyvvezetőinek val-

lási, anyakönyvvezetési (t. i. házassági, születési és halálozási), iskolai és egyéb hivatalos ügyben váltott levelei, az állam által nyilvánosnak elismert tan- és képzőintézetek elnökei oktatásügyben írt levelei egymásközt és az államhatóságokkal, közegekkel és testületekkel.

«Minden portómentes levélnek a hivatalos pecsét lenyomatával vagy ragjegyével (vignette) kell lezárva lennie, a boríték címdoldalának felsőbb jobb sarkára fel kell írni a küldő nevét és ha az nem hatóság, testület vagy intézet, hanem valamely hivatalos közeg, ebbeli minőségét, ez utóbbi a címben mindig kiteendő, ha a levél egyes személyhez szól. Végre a boríték alsó balsarkán záradékban ki kell tüntetni azt, hogy a levél portómentes ügyet tartalmaz s röviden ki is kell fejezni a levelezés tárgyát képező ügyet is, p. vallás-, oktatási, szegénységi stb. ügyben portómentes.

A portómentes küldemények csomagolására, pecsételésére, a tartalom és az érték nyilvánítására ugyanazon szabályok érvényesek, melyek a csomagok, továbbá a pénz és érték küldemények csomagolására és pecsételésére általában előírva vannak, e mellett megjelölendő mindig a küldőhatóság neve, s az ügyszám, s a szállító levél (mely írott is lehet, bélyeg nélkül) hivatalos pecséttel elláttassék.

«A portómentes csomag-küldemények csak 20 kilogramm súlyig fogadtatnak el.»

z) Az 1891. ápril 11-én 52348. szám alatt a tankerületek főigazgatóságaihoz intézett rendeletek mása küldetik meg, melyben az érettségi vizsgálatoknál a kormánybiztosok tapasztalásai szerint, a kormány tudomására jutott vizsgálati módszerekre némely megjegyzések foglaltatnak, s általában az érettségi vizsgálatok behatóbbakká s önállóbbakká tevésére útmutatások és figyelmeztetések foglaltatnak.

Ezen miniszteri leíratok mind körözve és főhatóságilag elintézve lévén, tudomásul vétetnek.

v) Az 1891. január 17-én 32661. szám alatt kelt intévényben a lelkész- és tanítói állomásoknak egy és ugyanazon személylyel való betöltése meg nem engedhetőnek nyilvánítatik és az rendkívüli körülmények és helyi viszonyok által igazolt ily lelkész-tanítói állomások jövőre való szervezése csak esetről-seetre a vallás- és közoktatásügyi miniszter által előzetes felterjesztés alapján engedtetik meg.

Egyházkerületünk, midőn a leíratot tudomásul veszi, elhatározza, hogy az ily lelkész-tanítói állomások

esetleges felállítása előtt az ügy helyes megvilágítása céljából a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz, főhatóságunk útján, minden ilyen esetben felterjesztés fog tétetni.

13. Olvastatott a magyarországi ev. ref. egyház egyetemes konventjének folyó évi ápril 7—12. napjain Budapesten tartott üléseiről szóló jegyzőkönyve 72. számú következő pontja:

«A zsinati előkészítő bizot'ság jegyzőkönyvében foglalt javaslatok és indítványok alapján kimondja az egyetemes konvent, hogy a múlt évben az 5 ref. egyházkerületnek és a magy. honi ágostai hitvallású evangélikusok egyházkerületeinek nyilvánított közóhajtása s múlt évi konventünk megállapodása szerint is, az országos zsinat még a folyó évben, december hóban az ágostai ev. vallású testvéreinkkel ugyanegy időben Budapesten megnyitassék, hogy így az 179⁰/₁ évi országgyűlés 26. törvénycikkének emlékére tervezett ünnepély is megtartható legyen, a zsinat munkálkodását megkezdhesse, habár törvényhozási egész működését ez évben nem fejezhetné is be.

Épenazért megbízza a konvent nagyérdemű elnökeit, hogy a zsinattartásra az engedélyt király ő Felségétől mielőbb kérjék ki s ha az engedély leérkezik, hívják fel az egyházkerületeket egyházi törvényeink alapján a zsinati képviselők megválasztásának foganatosítására aképen, hogy lehetőleg november hó közepére a zsinati képviselők választása keresztül vége s eszközölve legyen.

A bizottságnak a javaslatok tárgyában teendő intézkedéseit helyeslőleg veszi tudomásul és felhívja az egyházkerületek elnökségeit úgy intézkedni, hogy a jelzett határidőben a megküldendő törvényjavaslatok feletti véleményadás s nyilatkozatokra nézve az egyházkerületek által pontosan megtartassanak, tehát szeptember hó végéig az egyházkerületek véleményeiket a zsinati előkészítő-bizottság jegyzőjéhez küldjék meg, mert a netaláni késlekedések, vagy a vélemények be nem küldése nem tartóztathatják fenn sem az előkészítő nagy bizottságot, sem majd magát a konventet a zsinatra elkészülés munkájában, hogy így a zsinat december hóban megnyitható legyen.

A zsinat december hóban melyik napon vegye kezdetét, e tekintetben a püspöki s főgondnoki kar a testvér ágostai egyház küldötteivel tartandó tanácskozásban határozathozatalra felhatalmaztatik; az 179⁰/₁. 26. törvénycikk emlékére rendezendő ünnepély pedig az egyes egyházközségekben a zsinat megnyitását megelőző vasárnapra tűzetik ki, épenazért felkéri a konvent elnökeit, hogy mihelyt ő Felségétől a zsinattartásra az engedély leérkezik, azt azonnal köztudomásra hozni szíveskedjenek, hogy ehhez képest az egyházkerületek

ezen emlékűnnepély megtartására nézve a szükséges intézkedést megtehessek. Úgy a zsinat megnyitására, mint az 1790/1. év 26 törvénycikk emlékére rendezendő országos ünnepély részleteire nézve a püspöki és főgondnoki kar a testvér ágostai evangélikusok zsinati bizottságával együtt bizatik meg s hivatik fel.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes konventnek a zsinattartás idejét illető határozatát tudomásul vévén, felkéri elnöklő püspökünket, hogy mihelyt a zsinattartásra az engedély király ő Felségétől megérkezik, azonnal intézkedjék, hogy a zsinatra küldendő képviselők az 1880 ik évi zsinatnál már követett rend és mód szerint azonnal megválasztassanak.

Mint hogy pedig a választókerületek közül kettő: Felső-Zemplén és Torna, együtt választ egy egyházi és egy világi képviselőt, és mint hogy az 1881-ik évi zsinatra Torna világit, Felső Zemplén pedig egyházit választott, a viszonyosság elvénél fogva a jelen évi zsinatra Torna egy egyházi, F. Zemplén pedig egy világi képviselőt fog küldeni.

A konventi határozat többi részének végrehajtása céljából, felkérített püspök úr arra is, hogy mihelyt a zsinatot előkészítőbizottság a maga munkálatát hozzá megküldi, azt tárgyalás végett az egyházmegyékhez azonnal tegye át, hogy ezek véleményes jelentéseiket záros határidő alatt a püspöki hivatalhoz visszajuttathassák, hogy ideje lehessen az egyházkerület e tárgy előadásával megbízandó jegyzőjének azokat összegezve, a folyó évi szeptember 20-án Miskolcon tartandó őszi közgyűlés elé terjeszteni.

14. Ugyanazon konvent ugyanazon üléséből, az 1890. április 22-én, 91. sz. a. hozott határozatával elrendelt, egyházi szükségletekről szóló kimutatásokat a 3 és 4 osztályú lelkészi állomások, valamint a középiskolák állapotát feltüntető táblázatokat azon megjegyzéssel küldötte vissza egyházkerületünkhöz, hogy ha netán azokon valami módosítások mutatkoznának szükségeseznek, folyó évi szeptember 1. napjáig ezen esetleges változtatások megtétessenek és a kiigazított kimutatások ugyanezen időre a dunamelléki egyházkerület püspöki hivatalához a zsinat elé terjesztés céljából, újra küldessenek vissza.

Egyházkerületi közgyűlésünk ezen általában helyesen szerkesztett munkálatokat az egyházmegyékhez nem látja többé szükségesnek visszaküldeni, hanem

fölkéri elnöklő püspökünket, hogy ha szükségesnek mutatkozik, az esetleges módosítások eszközzésére az egyházmegyék képviselőiből szeptember 1-ig egy kisebb bizottságot hívjon össze.

15. Az egyetemes konvent Budapesten 1890. április 15—23 án tartott közgyűlése jegyzőkönyvi 45. sz. szerint tárgyalatott a köz-igazgatási bizottság javaslata az új-tátrafüredi templom segélyezése ügyében, mely javaslat elfogadásával visszateszi ezen templom ügyét egyházkerületünkhöz a végett, hogy hozza tisztába ezen templomnak egyházkerületünkhöz, valamint a tiszai ág. ev. egyházkerülethez való jogviszonyát. A mult év szeptember 15—17-én Sárospatakon tartott közgyűlésünk által a 25. sz. határozattal e célból kiküldött bizottsági tagok a tiszai ág. ev. kerület, szintén e célból kinevezett tagjaival, folyó év január 8-án Miskolcon összeülvén, ezen ülésből elfogadás végett, a következő javaslatot terjesztik a nevezett két egyházkerület közgyűlése elé.

a) A templom a fent nevezett két egyházkerület közös tulajdona s az a két egyházkerület nevére telekkönyvileg biztosítatik, a két egyházkerület közösen használja és tartja fenn, valamint annak kezelését is közösen ellenőrzi.

b) A templom felett való közvetlen ellenőrzést és felügyeletet, mint legközelebbi protestáns egyház, a nagy-szalóki ág. ev. anyaegyház gyakorolja.

c) Ezen anyaegyházközség, egyetértve az új-tátrafüredi templom-bizottsággal, gondnokot választ azon protestáns hívek közül, kik az év legnagyobb részét Tátrafüreden töltik.

d) Ezen gondnok minden nyári évad folyamán a Tátrafüreden időző ptestáns vendégeket értekezletre hívja össze, mely értekezlet a templom-bizottságot megalakítja esetleg, a szükséghez képest, a már meglévőt kiegészíti. Ezen templom-bizottság feladata lesz az évi költségelőirányzatot elkészíteni, a számadásokat megvizsgálni, az előforduló költségek fedezésének előállításáról gondoskodni, s a mennyiben ezen fedezet a fürdő-közönség körében előállítható nem volna, ez iránt az egyházkerületekhez segélyért folyamodni. Jelentését minden intézkedéseiről a nagy-szalóki ág. ev. egyházközség elé terjeszti be, mely azt egyházmegyei hatósága útján, kerületi főhatóságához juttatja, mely utóbbi azt a testvér ev. ref. egyházkerület főhatóságával közli.

e) A gondnok kellő időben a két egyházkerület püspökeinek befolyásával gondoskodik arról, hogy a paritás teljes megtartásával az évad alatt, felváltva ág. ev. és ev. ref. szertású,

a hallgatóság műveltségi fokának megfelelő isteni tisztelet tartassék. A lelkész a fürdőben szabadlakás és ellátásban részesül a jelenlegi fürdőtulajdonos részéről.

f) Miután a terület, melyen a templom áll, Nagy-Szalók község tulajdona, dr. Szontagh Miklós bérleti szerződése pedig, csak határozott számú évekre szól, a templom megmaradásának a jövő minden eshetőségeivel szemben való biztosítása érdekében javasolja a bizottság: a két egyházkerület részéről keressék meg Nagy-Szalók községe, mint a templomterület tulajdonosa, hogy e területet akár díj nélkül, akár pedig, a meny nyiben ez lehetséges nem volna, örök vételár vagy örökbérlet útján a templomnak, illetőleg a két egyházkerületnek örök tulajdonába bocsássa.

g) Dr. Szontagh Miklósnak, valamint jogutódjainak a templom alatt levő családi sírbolthoz való tulajdonjoga biztosíttatik.

h) Végre a templomot még most terhelő adósságot illetőleg javasolja a bizottság, hogy ezen adósság fele az ev. ref., a másik fele az ág. ev. egyházkerület útján törlesztessék.

A vegyes bizottság ezen javaslatát az egyházkerületünk részéről abban részt vett főtiszteletű, méltóságos püspök úr, Fejes István és Ragályi Béla uraknak fáradozásaikért nyilvánított őszinte köszönet mellett, egyházkerületi közgyűlésünk elfogadja és az esetleg szükséges intézkedések további megtevésére elnöklő püspökünket ezennel felkéri.

16. Olvastattak a sárospataki főiskolai igazgató-tanács folyó évi január 26 – 30. napjain tartott ülési jegyzőkönyvének 6—9. pontjai, melyekben előadatik, hogy a főiskola számadásai átvizsgálatván, azok minden tekintetben pontosoknak s a főiskola összes vagyon-kezelése hűnek és lelkiismeretesnek találtatott.

Ennek folytán a főiskola bevételeiről és kiadásairól vezetett számadás végeredményét a következőkben mutatja ki:

A) főiskolai közpénztár 1890. évi

bevétele:	90957 frt 27 kr,
kiadása:	69749 frt 33 kr,
maradvány:	21207 frt 94 kr.

B) A tápintézeti pénztár

bevétele:	12226 frt 20 kr,
kiadása:	11806 frt 14 kr,
maradvány:	420 frt 06 kr.

C) A tőkék állása az 1890. év végén

1. közpénztári tőke:	136829	frt —	kr,
2. tápintézeti tőke:	61127	frt 80	kr,
3. A Horváth Mária-alap	106304	frt 42	kr,
Összesen:	304261	frt 22	kr.

Az előbbi évvel összehasonlítva több: 10897 frt 98 krral.

D) Vagyonmérleg

1. vagyon:	775342	frt 74	kr,
2. teher:	42242	frt 65	kr,
Tiszta vagyon	733100	frt 09	kr.

Tudomásul vétetik.

E) A főiskola 1891. évi költség-előirányzata a következőleg
állapított meg:

1. bevétel:	80248	frt 52	kr,
2. kiadás:	79620	frt 47	kr,
maradék:	628	frt 05	kr.

Ezen költség-előirányzat jóváhagyatik.

17. Ugyanazon jegyzőkönyv 24. számú pontjában az igazgató-tanács, a gazdasági választmánynak azon határozatához, melyben a gálócsi birtok eladását, a birtok távol fekvése, nehéz kezelése a rajta levő épületek rozszantsága, jóra való, megbízható bérlő hiánya miatt javaslatba hozza annyivalinkább, minthogy annak megvételére számos vevő jelentkezik; egyelőre hozzá nem járul, hanem miután Pávay Gyula, a birtok haszonbérlője, teljesen vagyontalanná lett, s Gálócsot odahagyta, a további bérbeadás megkísérlésére, a rozszant épületek kijavíttatására a gazdasági választmányt utasítja. Az igazgató-tanács ezen határozata ellen a gazdasági választmány egyházkerületi közgyűlésünkhöz újabb előterjesztést adott be, melyben a fentebbi okok elsorolása mellett, a nevezett birtokrésznek, főleg a jelenleg kedvező ajánlatok figyelembevétele mellett, eladását újra ajánlja.

Egyházkerületi közgyűlésünk beható tárgyalás után elfogadja a gálócsi birtok eladására vonatkozó javaslatot, azon utasítással, hogy mindenesetre lehetőleg legjobban értékesíttessék az eladandó vagyon.

18. Ugyanezen jegyzőkönyv 27. pontjában jelentetik, hogy az alapítványi tőkék 4°/_o-ot jövedelmezvén, az ösztöndíj-alapok után jövőre azoknak 4°/_o kamatja fog kiadatni.

Ezen intézkedés jóváhagyatik.

19. Ugyanazon jegyzőkönyv 30. számú pontjában az igazgató-tanács a köziskolai széknek a görög nyelv helyettesítése tárgyában készített memorandumát azon kéréssel terjeszti közgyűlésünk elé, hogy a konventhez felírni méltóztassék, miszerint a közoktatási minisztériumnál a középiskolai tanfolyam terén nyilvánuló kísérletezéseknek megszüntetésére hathatósan járjon közbe.

Minthogy az egyetemes konvent e tárgyában a zsinatig az eddigi álláspontra helyezkedett s ez ügynek helyes megoldását zsinati tárgyul tűzte ki, egyházkerületünk részéről további intézkedés szüksége jelenleg nem forog feñn.

20. Ugyanazon jegyzőkönyv 53. számú határozatával felkéri a főiskolai igazgató-tanács egyházkerületi közgyűlésünket, hogy *Kis Elek* főiskolai tornatanárt az 1883. XXX. törvénycikknek ide vonatkozó intézkedése értelmében rendes tanárnak jelentse ki.

Minthogy az idézett törvénycikk az oklevéllel bíró tornatanárokat rendes tanároknak tekinti: *Kis Elek* főiskolai tornatanár egyházkerületi közgyűlésünk által is rendes tanárnak jelentetik ki.

21. Olvastatott ugyanazon főiskolai igazgató-tanácsnak folyó évi ápril 28-án, Miskolcon tartott rendkívüli közgyűlésében felvett jegyzőkönyvi következő felterjesztése:

Az igazgató-tanács folyó évi január 26—30. napján tartott ülése jegyzőkönyvének 39. számú pontja szerint *Szivos Mihály* tápintézeti felügyelő lemondása elfogadatulván: a köziskolai szék felhívatott az állás betöltésére vonatkozó javaslatának megtevésére. Ezen felhívás folytán a köziskolai szék beadta jelentését, melyszerint tekintetbe véve azt, hogy a főiskolai tápintézeti ügy újjászervezése immár halaszthatatlanná vált, s egyszersmind a jobbmódúak számára bentlakással egybekötött tápintézet tervezetének megkészítésére is utasítva van, jelenleg a tápintézeti felügyelői állásra jelöltek ajánlani nem látja időszerűnek; felkéri azért az igazgató-tanácsot, hogy az eddigi felügyelőt hivatalában mindaddig hagyja meg, míg a kinevezett küldöttség munkálatát el nem készíti, s a szükséghez képest a felügyelői állás hatáskörét is pontosabban körül nem írja. Az igazgató-tanács ezen előterjesztésben foglalt indokokat magáévá tevén, ajánlja a főtiszteletű egyházkerületnek, hogy *Szivos Mihály* tápintézeti felügyelő lemondását a köziskolai szék munkálatának elkészítéséig ne fogadja el, hanem őt állásának ezen ideig leendő viselésére hívja fel.

Az igazgató-tanács javaslata elfogadtaván : Szívos Mihály felügyelői hivatala tovább folytatására a jelzett munkalat előkészítéseig, egyházkerületi közgyűlésünk által felkéretik.

22. Ugyanezen igazgató-tanács ugyanezen ülésén olvastattak özv. Emődý Dánielnének és özv. Kun Pálnének egyházkerületünkhöz intézett, de főtiszteletű püspök úr által szabályszerű tárgyalás végett az igazgató tanácshoz áttett, s a köziskolai szék által a legmelegebb ajánlattal felterjesztett folyamodványai, melyekben mindketten a következő kérelmeiket terjesztik elő, hogy részükre az eddigi szokásnak megfelelőleg a halálozási évnegyedre eső fizetés, továbbá férjeik egy évi fizetése utalványoztassék s ezenfelül évenkénti özvegyi kegydíjban részesíttessenek.

Az igazgató-tanács tekintettel az elhunyt tanároknak elévülhetlen érdemeikre s özvegyeik s árváik sajnós anyagi helyzetére, javasolja a főtiszteletű egyházkerületnek, hogy az Emődý Dániel özvegye és árvái, valamint a Kun Pálné és a Kun Pál kiskorú gyermekei részére, figyelembe és számításba nem vevén, a néhai tanárok által április 1-én évnegyedi fizetésül már felvett összegeket, főleg azon indokból, hogy a tanári nyugdíjintézet iránt esetleg fennálló kötelezettségeiknek eleget tehessenek, folyó évi július 1-től október 1-ig terjedő $\frac{1}{4}$ évi tanári fizetés adassék ki, ezenfelül pedig 1891. évi október 1-től 1892. október 1-ig terjedő s évnegyedes részletekben kiadandó egy évi tanári fizetés utalványoztassék. A mi folyamodóknak az évi kegydíj iránti kérelmököt illeti, tekintettel a főiskola jelenlegi anyagi helyzetére, legalább ez idő szerint nem tartja az igazgató-tanács teljesíthetőnek.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanács ezen felterjesztését egész terjedelmében elfogadja s határozatilag kimondja, hogy Emődý Dániel özvegye és árvái, valamint Kun Pálné és a Kun Pál kiskorú gyermekei részére, tekintet nélkül a néhai férjük által folyó évi április 1-én felvett évnegyedi fizetésösszegekre, folyó év július 1-től október 1-ig terjedő $\frac{1}{4}$ évi tanári fizetés adatik ki, ezenfelül pedig 1891. évi október 1-től 1892. október 1-ig terjedő s évnegyedes részletekben kiadandó egy évi tanári fizetés, még pedig Emődý Dánielné részére 1800, Kun Pálné részére 1600 frt utalványoztatik.

23. Ugyanezen igazgató-tanács ugyanezen jegyzőkönyvének 60. pontjában következő előterjesztést teszi :

Tárgyalás alá vétetett *Orbán József* akadémiai tanárnak a a főtiszteltű egyházkerülethez intézett s szabályszerű tárgyalás végett igazgató-tanácsunkhoz áttett folyamodványa, melyben hivatkozván 72 éves életkorára, testi gyengeségére, hivatkozván arra, hogy az 1844—45 és 45—46. években, mint főiskolánkban a IV-ik osztály rendes tanítója s az akadémiában a görög nyelv praesese kezdvén meg tanári pályáját, miskolci főgimnáziumban 13 évig, főiskolánkban immár 30 ig, mint rendes tanár működik, tanári állásáról nyugalomba kíván vonulni, s midőn tanári állásáról lemond, kéri, hogy a főtiszt. egyházkerület kellő nyugdíjazásáról intézkedni méltóztassék. Ezzel kapcsolatban olvastatott a köziskolai szék folyó évi XVI. ülésének jegyzőkönyve, melyben hosszú tanári pályáján szerzett érdemei elismerése mellett a tisztelet és kartársi szeretet hangján búcsúzik el a nyugalomba vonuló férfitól, felkérvén a főt. egyházkerületet, hogy őt egész fizetésével, a 200 frt lakbért nem számítván, 1400 frttal nyugdíjazni méltóztassék.

Méltó elismeréssel hajlik meg igazgató-tanácsunk főiskolánk nyugalomba vonulni készülő elaggott tanára, *Orbán József*nek, hosszas tanári pályáján szerzett kiváló érdemei előtt, kész szívvel ismeri el, hogy ő hosszú életén át mindenkor és minden időben hív és buzgó munkása volt a tudományak, elővivője a művelődésnek és felvilágosodásnak, fáradhatatlan harcosa protestáns egyházunknak; azért, midőn ez érdemei elismerése mellett bocsátja őt a jól megérdemelt nyugalomba, gondoskodni kíván arról is, hogy a nyugalom napjai ne legyenek ránézve az anyagi nélkülözés napjai. Azonban az iskola anyagi helyzetét is figyelembe vévén, igazgató-tanácsunk nem fogadhatja el az érdemdíjazás összegére nézve a köziskolai szék ajánlatát, hanem maga részéről érdemdíjazásul évi 1000 frtot hoz javaslatba, oly módon, hogy miután folyamodó, mint azt kérvényében kifejtette, a folyó évi szeptember végéig még tanári teendőket fog teljesíteni, részére a szeptember végeig rendes tanári fizetése adassék ki s érdemdíjazása október 1-től vegye kezdetét.

Egyházkerületi közgyűlésünk, midőn az *Orbán József* tanár nyugdíjazására nézve az igazgató-tanács javaslatát elfogadja, a 43 éven keresztül oly hasznos és áldásos munkát végzett jeles férfinak, kiváló érdemeinek méltó elismerése mellett, a folyó évi október hó 1-ső napjától kezdve, évi 1000 frt érdemdíjazást szavaz meg, oly módon, hogyha szeptember végéig még tanári teendőket fog teljesíteni, az időig rendes tanári fizetést nyerjen. Egyszersmind kívánja, hogy jól megérdemelt nyugalomba vonulása legyen

reá nézve a pihenés vidám és derült ideje, a melyhez adjon neki az isteni gondviselés még erőben és egészségben eltöltendő számos éveket!

24. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon ülése jegyzőkönyvének 7. pontjában a következő előterjesztést teszi:

Főiskolánk akadémiájában ez idő szerint egyszerre három tanszék üresedvén meg, ezek betöltésére vonatkozólag olvastatott az akadémiái szék 1891. ápril 25. napján 3. sz. a. hozott következő jegyzőkönyvi előterjesztése.

Akadémiái székünk mindenekelőtt az Orbán József és Kun Pál által betöltött két tanszékkel illetőleg, a theologiai és jogi szak egyértelmű előterjesztése folytán javasolja és kéri, hogy azok tantárgyai, a két tanszak, t. i. a jogi és theologiai szerint csoportosíttatnának olyképen, hogy az egyik tanszékhez tisztán a jogi, a másikhoz pedig tisztán a bölcsészeti tantárgyak csatoltatnának. A tantárgyak ilyenmű csoportosítását kívánatosná és szükségessé tenné a tanügyi érdek, a két különböző szak tanrendének helyesebb beosztása és az alkalmazandó új tanárok qualificatiójának minden nehézség és ellentétes érdekek nélkül való megállapíthatása, végre a tényleges állapot figyelembe vétele és kellő méltatása.

Eddig ugyanis mindkét kartársunk adott elő vegyesen philosophiai és jogi tantárgyakat, mégpedig oly arányban, hogy a jogi tantárgyak heti óraszámja az egész évben 19—21 volt; jövőre ezen jogi tantárgyak nem a két katedra között lennének vegyesen felosztva, de a philosophiai szak megkapná tisztán, minden jogi tantárgy (jogbölcsészet) nélkül azon tanszékkel és annyi tantárggyal, melyet igénybe vett; viszont a jogi szak az általa 1875 óta igénybe vett tantárgyakat (európai jogtörténet, magyar alkotmány és jogtörténet, jogbölcsészet) magába foglaló katedrát; de nem ketté szakítva, hanem egységesen. Az így alakított két tanszék közül tehát az egyik tisztán jogi, a másik tisztán philosophiai lenne.

Javasoljuk és kérjük tehát ezek után, hogy egy philosophiai és két jogi tanszék töltenék be. A két jogi tanszék közül egynek tantárgyai: magyar alkotmány és jogtörténet, európai jogtörténet és jogbölcsészet; a másiké: magyar magánjog, osztrák magánjog, kereskedelmi és váltó-jog. Az Emődy Dániel halála által megüresedett tanszéktől tehát, a jogi szak előterjesztése folytán, a két féléves perrendtartás elvételnek, s annak előadása, saját beleegyezésével Dr. Finkey József jogtanárra bíztnék, kitől az osztrák, kereskedelmi és váltó-jog, mint különböző magánjogok, a magyar magánjogi tanszékhez csatoltatnának. Az ekként szervezett jogi tanszék tantárgyai csak magánjogok lennének.

A jogbölcsezzet előadásától felmentett bölcsezzeti tanszék tantárgyait pedig következöleg csoportosíthatnók: bölcsezzettörténet, művelődéstörténet, aethetica és phsychologia. Ezen csoportosítás folytán lenne módja és ideje a megválasztandó tanárnak, hogy a hallgatni kötelezett tantárgyakon kívül másokat is adhasson elő.

Igazgató tanácsunk, hosszas és beható tanácskozás után s az iskola jelenlegi anyagi helyzetének is mérlegelése mellett, ezen előterjesztés felett a következő megállapodásra jutott:

1. Az Emödy Dániel által eddig betöltött tanszékre vonatkozólag elfogadja az akadémiái szék azon javaslatát, hogy ez teljesen magánjogi katedrává tétessék, s ennél fogva ennek tantárgyai legyenek a magyar magánjog, az osztrák polgári törvénykönyv, váltó- és kereskedelmi jog és véleményezi, hogy ezen tanszék nyilvános pályázat útján már most betöltessék. A pályázat feltételei között kiteendő, hogy a tanári fizetés áll 1400 frtból és 200 frt lakásbérből, hogy folyamodót ezen állásra a jogtudori, ügyvédi vagy bírói oklevél qualifizálja és a ki ezenfelül a jogirodalom terén is kitűnik, előnyben részesítetik; hogy csak ev. ref. vallásúak pályázhatnak. Pályázati határidőül folyó évi június 10. napja tűzessék ki.

Indítványozza továbbá, hogy tekintettel arra, miszerint ezen tanszék a szeptemberi szorgalomszak megkezdése előtt már csak azért is okvetlen betöltendő, mivel a jogi tantárgyak beosztását, illetve tanrendjét, addig a minisztériumhoz kell felterjeszteni: ezen választás megejthetése végett, június végén, a kápláni vizsgák ideje alatt, Sárospatakon egy rendkívüli egyházkerületi közgyűlés tartassék.

2. Elvileg elfogadja igazgató-tanácsunk az Orbán József és Kun Pál által betöltött két tanszékre vonatkozólag az akadémiái tanszék azon előterjesztését, hogy azoknak tantárgyai a két tanszak, t. i. a jogi és bölcsezzeti szerint csoportosíttassanak olyképen, hogy az egyikhez tisztán a jogi, a másikhoz tisztán a bölcsezzeti tantárgyak csatoltassanak.

Indítványozza azonban, hogy ezen két tanszék részint azért, hogy a főiskolának az özvegyek és árvák végkielégítése s az Orbán József nyugdíjazása folytán előállott tetemes terhén könnyíteni lehessen, részint azért, hogy ideje legyen az igazgatótanácsnak s az egyházkerület elnökségének ezen állomásokra esetleg alkalmas egyének kiszemelésére, a jövő iskolai évre rendszeres tanárral ne töltessék be.

Ha ezen indítványunk elfogadtatik a főtiszt. egyházkerület által, azon esetben igazgató-tanácsunk a jövő júniusi rendes üléséi alkalmával fog végleg határozni, egyrésztől ezen két tan-

szék ideiglenes ellátásáról, másrésről a fentebb elfogadott elkeretén belől az egyes tantárgyak beosztására nézve.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanács ezen javaslatát egész terjedelmében elfogadja; az Emődy Dániel-féle jogi tanszékre a pályázat kihirdetésével elnöklő püspökünket megbízza, s a választás megejtésére Sáropatakon az iskolai év végén rendkívüli közgyűlést tart; a másik két tanszéknek jogira és bölcsészetre elkülönítése mellett, egy évig rendkívüli tanerőkkel ellátását elhatározza.

25. Ugyanezen igazgató-tanács ugyanezen közgyűlése jegyzőkönyvének 8-ik pontja szerint: *Nagy Gusztáv* theologiai tanár az egyházkerületi közgyűléshez intézett s szabályszerű tárgyalás végett az igazgató-tanácsához áttett folyamodványában előadja, hogy a theologiai tanszéken valamennyi elődje élvezte még azon jótéteményt, hogy hivatalához kötött, azt hagyományilag illető tanári lakban lakhatott. Azonban ő épen azon időben lett megválasztva, midőn a tanári lakok joga a gimnáziumra is kiterjesztetett és hivatalakor szerint adományoztatott; így történt, hogy dacára annak, hogy első meghívása alkalmával biztos kilátást nyert arra, hogy hivatalához kötött lakása lesz, — mindezideig tanári lakást nem kaphatott. Most az *Orbán József* lemondásával megüresedett azon theologiai tanári lakást kéri tehát, hogy az ő használatára adassék.

Mielőtt az igazgató-tanács ezen kérvény érdemleges tárgyalásába bocsátkoznék, szükségesnek tartja ezen ház, valamint általában a tanári lakok adományozási körülményeit ismerni, megvizsgálnak véleményezi azért a kérvény kiadása mellett a köziskolai széket, hogy vizsgálja meg az összes tanári lakokra vonatkozó alapító-leveleket s mutassa ki az igazgató-tanácsához beadandó jelentésében azok jogi természetét.

Az igazgató-tanács ezen javaslata elfogadtatván, e tárgynak érdemleges elbírálása az ügy megvilágosításáig elhalasztatik.

26. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon ülése jegyzőkönyvének 9. sz. pontjában a következő felterjesztést teszi:

Tárgyalás alá vétetett Frater Sándornak az egyházkerületi közgyűléshez intézett, onnan igazgató-tanácsunkhoz tárgyalás végett áttett kérvénye, melyben kéri, hogy a főiskola birtokát terhelő, állítólag igazságtalanul kivetett ártéri terhek leszállítása céljából bizzon meg egy részrehajlatlan küldöttséget, hogy ezen terhek leszállításában vele a legfőbb hatóságnál közreműködjék; továbbá, hogy az

ellene folyamatba tett per beszüntettessék, kész lévén a hátralékos vízszabályozási tartozásai biztosítására a 10 éven át részére járó albérleti összegeket peregyezségileg lekötöni.

Mielőtt igazgató-tanácsunk ezen kérvény tárgyalásába bocsátkoznék, egyházi elnök előadja, hogy eleve értesítettvén Fráter úr által arról, hogy ily nemű kérvényt szándékozik beadni, s továbbá mivel a Bodroghközi Tiszaszabályozó-társulat, mint a vízjogi törvény szerint első fokú hatóság, Fráter úr kérelmét elutasította, algonok társával együtt, hogy a szabályszerű forumok el ne kerültessenek s az ügy teljesen előkészítve legyen, már előzőleg felhívta a főiskolai gazdasági választmányt, hogy nyilatkozzék a következő három kérdésre.

1. Ha Fráter Sándor úr úgy az eddigi vízszabályozási hátralékokra, mint a jövőbeli fizetésekre nézve kellő és elfogadható biztosítékot nyújt: ajánlja-e a gazdasági választmány a per megszüntetését vagy nem? ez utóbbi esetben miért? mi indokból nem?

2. Érdekében áll-e a főiskolának a vízszabályozás kérdésében az eddigi alapok megváltoztatására törekedni és új ártérfejlesztést követelni?

3. A főtiszteletű egyházkerület határozatáig kérendő-e halasztás a Fráter Sándor úr ellen folyamatban levő perben? A gazdasági választmány ezen három kérdésre folyó év április 1-én 4. sz. a. hozott határozatában a következőleg nyilatkozik:

Az első kérdésre: ha Fráter Sándor úr úgy az eddigi vízszabályozási hátralékokra, mint a jövőbeli fizetésekre nézve kellő és elfogadható biztosítékot nyújt, ajánlja-e a gazdasági választmány a per megszüntetését vagy nem? gazdasági választmány véleménye az, hogy a Fráter Sándor ellen haszonbérletből való elmozdítás iránt indított per annak jelen stádiumában nem szüntendő meg és pedig a következő indokokból:

A főtiszteletű egyházkerület 1889. évi őszi közgyűlésének 101. sz. határozatával utasította gazd. választmányt, hogy ha Fráter Sándor 1889. évi október hó 1-ig vízszabályozási hátralékos tartozását ki nem egyenlítené, ellene haszonbérletből való elmozdítás és a főiskola követeléseinek biztosítása iránt a szükséges lépéseket tegye meg. Mely határozat ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 102. pontja alatt oda módosított, hogy Fráter Sándor részére 1889. november 1-ig terjedő egy hónapi halasztás engedtetik, azonban azon feltétel alatt, hogy jövőre, az időről-időre esedékes vízszabályozási díjaknak a főiskolát illető haszonbéri összegekkel együtt leendő befizetésére a Fráter Sándor alhaszonbérlelői magukat peregyezségileg vagy végrehajtható közokiratban kötelezzék.

A főtiszteletű egyházkerület tehát ez alkalommal a Fráter Sándor haszonbérleti ügyében végérvényesen határozott s a részére tett folytonos engedmények rendszerével szakítva, a jelen bérleti viszonyt törvényesen szabályozó szerződés alapjára állt; mert haszonbérelőnek kötelezettségei nem teljesítése esetén a haszonbérletből való elmozdítását rendeli el s nem arra utasítja a gazdasági választmányt, hogy haszonbérelő hátralékos tartozásainak behajtásáról, vagy azoknak biztosításáról gondoskodjék; s míg ez által egy részről bérbeadó főiskolának a haszonbéri szerződés által biztosított jogát érvényesíti, addig más részről a haszonbérelő irányában mindenkor gyakorolt méltányosságot alkalmazza, midőn részére a vízszabályozási hátralékainak törlesztésére már korábban nyert 3 évi időhaladék lejártá után újabb haladékot enged, s ez által módot nyújt neki tartozásai rendezésére s az elmozdítási per kikerülésére; ezt azonban haszonbérelő elmulasztotta, s így önként lemondott azon kedvezményről, melyet jelenleg az elmozdítási per folyama alatt a reá nézve kedvezőtlen másodbírósági végzés után a főtiszteletű egyházkerülethez benyújtandó kérvényével kieszközölni szándékozik.

Figyelembe vette továbbá gazdasági választmány, hogy azon több rendbeli módosítások folytán, melyeket Fráter Sándor haszonbéri szerződésére vonatkozólag a főtiszteletű egyházkerulettől kieszközölt, ezen szerződés jövőre a bérleti viszony biztos alapjául nem szolgálhat.

Jelesül egyházkerületi határozatok által módosítottat a haszonbéri szerződés 2-ik, 5-ik és 9-ik pontja. A szerződés 2-ik pontja szerint haszonbérelő tartozik a haszonbéri összeget évenként két egyenlő részletben és pedig január és ~~szep~~ szeptember hó 1-ső napján befizetni; jelenleg a haszonbéri részletek Kun Mátyás alhaszonbérő által, április 1-én és október 1-én fizetendők.

A szerződés 5-ik pontja szerint köteles Fráter Sándor egy 35—40 gyermek számára alkalmas iskolát és tanító-lakot fölépíteni s az alkalmazandó tanító fizetéséről gondoskodni; ezen szerződési pont akként módosítottat, hogy haszonbérelő évenként iskolaalap címén 100 frtot tartozik befizetni a főiskola pénztárába.

A szerződés 9-ik pontja szerint a vízszabályozó-társulat által a bérelt birtokon keresztül vezetett csatornázás alkalmával kisajátítandó területért járó kárpótlás a főiskolát illeti; ezen szerződési pont ellenére Fráter Sándor részére kisajátított területhiány folytán kárpótlás címén évenként 72 frt fizettetik ki, illetőleg számíttatik be az általa fizetendő hárösszegbe.

Végül a szerződés 11-ik pontja alapján, haszonbérelő engedélyt nyert arra, hogy a birtokot 12 évi időtartamra albérletbe adhassa.

Gazdasági választmány tehát már csak ezen okból sem javasol-

hatja a per megszüntetését s a felajánlott biztosítékok elfogadása esetén a per megindítása előtti bizonytalan állapot visszaállítását.

Megfontolás tárgyává tette gazdasági választmány azt is, hogy főiskolánkat a vízszabályozási társulat előtt s annak gyűléseiben — a bérszerződés IX. pontja értelmében, — Fráter Sándor van jogosítva képviselni, mely állandó meghatalmazás tőle a bérlet tartama alatt vissza nem vonható. Gazdasági választmány azon meggyőződésben van, hogy főiskolánk a vízszabályozási társulattal szemben beláthatatlan bonyodalmakba jut akkor, ha ezen képviselőt továbbra is Fráter Sándort illetendi, miután az általa sürgetett ártérfejlesztést s a vízszabályozás kérdésében az eddigi alapok megváltoztatását nem tartja főiskolánk érdekeivel összeegyeztethetőnek s így a tulajdonos főiskola, ezen kérdésben elfoglalt álláspontja a főiskola állandó képviselőjével megbízott Fráter Sándor álláspontjával mereven összeütközik.

Gazdasági választmány ezekenkívül figyelembe vette a per esélyeit is, megfontolta a pernyerés és pervesztés következményeit is. A királyi ítélő tábla feloldván az első bíróság ítéletét, új bizonyítási eljárást rendelt el oly irányban, a mely a felperes főiskolának kedvező s gazdasági választmány a per átvizsgálása s jogigazgató véleménye alapján azon meggyőződésre jutott, hogy a per megnyerése valószínű.

A mi a második kérdést illeti, hogy t. i. érdekében áll-e a főiskolának a vízszabályozás kérdésében az eddigi alapok megváltoztatására törekedni, és új ártérfejlesztést követelni, gazdasági választmány azon nézetben van, hogy ez a főiskola érdekében nem áll.

Igaz ugyan, hogy a főiskola birtoka után igen tetemes szabályozási költség van kivetve. De más részről azt is el kell ismerni, hogy a költségekhez az tartozik legnagyobb mértékben hozzájárulni, a kinek a szabályozás legtöbb hasznot hajtott. Már pedig az tagadhatatlan, hogy a főiskolának 762 osztályozott holdba kiadott negyedfél millió öf területű birtoka a szabályozás előtt legnagyobb részben hasznavehetetlen lóp és tó volt, most annak helyén a legszebb búza termő földek díszlenek, a szabályozás tehát a 762 hold földet 3000 hold termő talajjává tette.

Továbbá az is figyelembe veendő, hogy a társulatban az új ártérfejlesztést kívánók rendkívüli kisebbségben vannak, így mint az eddig is történt, lezavaztatásuk bizonyos. A vízjogi törvény szerint a társulat határozata ellen az alispánnál kell orvoslást keresni. A meg nem elégedő félnek a törvény rendes útja, tehát a perlekedés birtokon kívül van felhagyva. Gazdasági választmány azon nézetben van, hogy a főiskolát egy ilyen bizonytalan kimenetelű és mérnöki

felméréseket stb. igénylő, tehát rendkívüli költségbe kerülő per esélyeinek kitenni nem szabad.

Végre az is figyelembe veendő, hogy az új ártérfejlesztés 60—80, esetleg 100 ezer forintba kerül, a melynek aránylagos része esetleg még főlebb is emelheti a főiskola vízszabályozási terhét.

A mi végül azon kérdést illeti, hogy t. i. az egyházkerület határozataig halasztás kérendő-e; gazdasági választmány azon nézetben van, hogy erre a halasztásra nincs semmi szükség.

A per az egyházkerületi gyűlés ideje előtt úgy sem fog eldöntetni. Ha az egyházkerület egyezséget kötne Fráter Sándorral, a per azon esetben bármikor megszüntethető lenne, ha pedig nem köt, a mi, — tekintve előbbi határozatát — valószínű, úgy a halasztás által egy pár hónapot elveszítenénk.

Időközben kézbesítettvén hivatalosan a gazdasági választmánynak a bodroglői Tiszaszabályozó-társulat által folyó évi március 18-án tartott rk. közgyűlésében II. szám alatt hozott azon határozata, melyben nemcsak elutasítja Fráter Sándort kérelmével, hanem a hátrálékos vízszabályozási terheknek a főiskolán leendő behajtását is elrendeli s ennek végrehajtásaként Diószeghy János társulati igazgató hivatalos felszólítása, melyben 12048 frt 60 kr vízszabályozási teher kifizetésére hívja fel a főiskolát, erre a gazdasági választmány 1891. ápril 15-én hozott jegyzőkönyvében 1. szám alatt következőleg határozott:

Minthogy a gazdasági választmány már folyó évi ápril 1-én 4. szám alatt hozott határozatában kimondta azt, hogy az új ártérfejlesztést nem tartja főiskolánk érdekeivel megegyezőnek; ennél fogva a bodroglői Tiszaszabályozó-társulat közlött határozatának az ártérfejlesztésre és új osztályozásra vonatkozó érdemleges részét tudomásul veszi s az ellen jogorvoslással nem él. Tekintettel azonban arra, hogy ezen a főiskolát több mint 12000 frt fizetésére kötelező határozat a főiskola megkérdezése és meghallgatása nélkül hozott; tekintettel arra, hogy a bodroglői Tiszaszabályozó-társulat több mint egy évtized óta nem a főiskolával, mint tulajdonossal, de Fráter Sándorral mint bérlővel tárgyalt és értekezett; tekintettel végül arra, hogy nevezett társulat tudomással bírt Fráter Sándornak a vele kötött haszonbéri szerződésben megállapított azon kötelezettségéről, melyszerint ő a bérleti idő egész tartama alatt a vízszabályozási összes költségeket fizetni tartozik s így annak befizetésére — mint eddigelő, úgy jelenleg is — első sorban Fráter Sándor haszonbérlő kötelezendő és szorítandó, kimondja gazdasági választmány, hogy a közlött közgyűlési határozatnak a vízszabályozási hátrálékok behajtására vonatkozó részét a nagyméltóságú magyar királyi földmívelési

miniszteriumhoz felebbezi s ezen felebbezés benyújtásával Debreczeni Bertalan főiskolai jogigazgatót megbízza.

Igazgató-tanácsunk a gazdasági választmány javaslatát úgy a vízszabályozási kérdésben, mint a per folytatására vonatkozó részben egyhangúlag elfogadja és ennél fogva felkéri a főtiszteletű egyházkerületet, hogy Fráter Sándor urat tárgyalás alatt levő kérvényének mindkét részével elutasítani méltóztassék.

A sárospataki főiskolai igazgató-tanács ezen — az ügy minden részét teljes világításba helyező — felterjesztését egyházkerületi közgyűlésünk, egyhangúlag elfogadván: Fráter Sándort kérelmének mindkét részével elutasítja.

27. Olvastatott a sárospataki theologiai tanári karnak, a theologiai magántanári képesítés tárgyában beadott s Nagy Gusztáv szakelnök által készített következő előterjesztése:

A főtiszteletű egyetemes konventnek 1890. ápril havában tartott gyűlése jegyzőkönyvének 74-ik pontjában felhívja egyházkerületeinket, hogy a theologiai akadémiák véleményének meghallgatásával, terjeszszék be a zsinatelőkészítő-bizottsághoz a theologiai magántanári vizsgákra vonatkozó szabályzati javaslatukat.

Erre nézve a theologiai tanári karunk véleményét a következőben van szerencsém röviden előterjeszteni:

A magántanári vizsga intézménye két rokon cél előmozdítására szolgál. Egyik a theologiai tanárképzés, a másik a magasabb tudományos képzettségnek bizonyos cím adása által való megkülönböztetése. Ez intézmény alkalmas ugyan arra, hogy mind a két célt előmozdítsa, de azokat elérni magában távolról sem képes. Az egyetemi vagy akadémiai tanárképzés nem zavarható össze a középtanodai tanárképzéssel, s nem is lesz soha helyesen vizsgákhoz köthető, mint ez. Theologiai tanárokat csak úgy képezhetünk ezentúl is helyesen, mint a hogy más akadémiai vagy egyetemi tanárok képeztek: ha a jelesebb ifjakra nézve lehetővé tesszük a mélyebbre hatoló szaktanulmányozást. Ez pedig úgy érhető el, ha theologiai akadémiaiunk színvonalát mind feljebb emeljük, azokat mind belsőleg, mind külsőleg lehetőleg egyetemi rangra emeljük; másfelől azáltal, hogy minél jobban megkönnyítjük a külföldi egyetemek látogatását. Ez eszközök mellett a magántanári vizsga eszköze valóban eltörlőd.

A mi pedig a másik célt illeti, hogy bizonyos oklevél és cím adásával a mélyebbre menő szaktanulmányt, a magasabb

tudományos képzettséget különböztetjük meg: e cél elérésére is a fenti eszközök vezetnek igazán; s ha már oklevél és cím kell, ez is voltaképen helyesen csak a *tudori* lehet. Vagy vagy. Legyen inkább tudori vizsga, s ha ez nem lehet, akkor mindenestre kérdésbe tehető: célszerű-e másféle kisebb cím adásával, az arra való szorítkozással, magunkról mintegy szegénységi bizonyítványt állítani ki?

Ez okokból mi a magántanári vizsga egyoldalú és csonka intézményének zsinati végleges szervezését legalább is időelőt tinek véljük.

Ha azonban más, arra hivatottak s a főtiszteletű zsinat más meggyőződésben lenne, s a végleges szervezésbe most már belemenne, ez esetre csak némely elvi szempontok kiemelésére szorítkozunk:

1. Mi a súlyt ezentúl is az írásbeli munkálatra óhajtjuk fektetni.

2. A mi a szakcsoportok megállapítását illeti: helyesebbnek tartjuk a debreceni javaslat 5 csoportját az eddig megállapított 10-nél.

3. Mi a tudománycsoportokon belül is megkülönböztetünk általános képzettséget és specialistaságot és magántanári vizsgánál az elsővel mindig beérnök, ugyanazért specializációnkat a vizsgázóktól nem kívánnánk. Így például mi is elismerjük az arab nyelvnek egyik specialis segédeszköz voltát az ó-szövetségi exegesisnél; de vannak mások is, mint például az assyriologia s aegyptologia, mi ezeknek föltétlen kívánásába nem menénk bele, mert igen tudunk gondolni nagyon derék ó-szövetségi exegetikai tanárt akadémiáinkon az arab nyelv alapos ismerete nélkül, épügy, mint egyháztörténeti tanárt, ha az nem specialista is, példánakokáért abban, hogy az egyházi atyák íratait közvetlenül tanulmányozza, vagy, ha az nincs is teljesen otthon az új-szövetségi exegetikai tudomány csoportban, habár a keresztyénség őskorának egyháztörténeténél még legjobb egyháztörténet íróinknál is feltűnően érezhető az ez irányban való specialis tanulmány hiánya.

A további részletes javaslatokra nézve, mi készséggel térünk ki amaz akadémiák tanár karának véleménye előtt, melyekben sokkal több gyakorlati tapasztalat volt tehető, mint nálunk, hol mindössze eddig még csak egy vizsga vétetett fel.

Alázatos véleményünket a főtiszteletű egyházkerületnek s általa a zsinatelőkészítő-bizottságnak szíves figyelmébe ajánlva, kiváló tisztelettel vagyok tanártársaim nevében is.

Főtiszteletű püspök úr felkérertet, hogy ez elő-

terjesztést a legközelebb egybehívandó egyetemes tanügyi bizottsághoz tegye át.

28. Az egyházkerületi főleánynövelde felügyelő-bizottsága beteszti 1890. december 16. napján tartott ülésének jegyzőkönyvét; ebben jelentést tesz az intézet javára rendezett sorsjáték eredményéről, mely eredmény a kezelő albizottság kimerítő és részletes számadása szerint következő összegekben tűnik fel: összes bevétel volt 12818 frt 46 kr, továbbá egy 500 és egy 100 frt értékű ezüst nyeremény és 721 tombola tárgy. Kiadás 1890. december 12-én 5851 frt 27 kr. Tiszta jövedelem 6967 frt 19 kr; két ezüst tárgy 600 frt értékben és 721 tombola tárgy.

Előadja továbbá a bizottság, hogy a számadás megvizsgálása után a befolyt értéket *Bakos Antal* egyházkerületi pénztárnoknak adta át, utasítván őt, hogy addig míg az egyházkerület e pénzek hova-fordítása iránt intézkednék a befolyt egész összeget takarékpénztárilag kezelje, egyszersmind javaslatot tesz, hogy

a) a rendező-bizottság által szerzett három szekrény ajándékozassék az intézetnek, a növendékek kézimunkáinak elhelyezésére; ugyancsak az intézetnek adandók a kisebb nyereménytárgyak is, hogy azok alkalmas időben rendezendő s tombolával egybekötött táncmulatságon értékesíttessenek s a befolyó összeg a tantermeknek célszerű padokkal való felszerelésére fordíttassék.

b) a visszamaradt 500 frt értékű ezüst tárgy alkalmmilag elárusíttassék s a beveendő összeg a sorsjátékon befolyt összeghez csatoltassék.

c) a szintén visszamaradt 100 frt értékű ezüst kehely ajándékozassék a miskolci új templomnak, annak emlékére, hogy az intézet növendékei e templomban konfirmáltak s ott részesülnek az első úrvacsorában.

A bizottság jelentése, intézkedéseinek jóváhagyása mellett, tudomásul vétetik. A befolyt összeg továbbra is takarékpénztárilag kezelendő mindaddig, míg a kilátásban levő építkezés beálltával felhasználása szükséggé váland. A tett javaslat a) és b) alatti részeiben szintén elfogadtatik s határozati erőre emelgetik; a c) pont alatti részre nézve azonban egyházkerületünk akként intézkedik, hogy a visszamaradt ezüst kehely, mint a mely illetékes helyről vett értesülés szerint az új templomban való úrvacsorai használatra nem egészen alkalmas és nem is szükséges, szintén elárusítandó s ára a befolyt összeghez csa-

tolandó lesz, lehető legjobb módon és áron leendő eladása iránt intézkedni a bizottság felhívatik.

29. Ugyanezen bizottság ugyanezen jegyzőkönyv 9-ik pontjában elismeréssel emlékeztvén meg arról, hogy a rendezéssel megbízott albizottság a rendezés körül kellő tapintattal és körültekintéssel járt el s ennek tagjai között különösen Tóth Pál intézeti igazgató, Pataky Sándor miskolci rendőr-főkapitány, és dr. Halász Sándor tanár az egész sorsjáték ügyét valódi szakértelemmel s odaadó munkássággal kezelték: egyházkerületünknek figyelmébe ajánlja, hogy a nevezettek, ezen működésük emlékeül, némi anyagi jutalmazásban is részesíttetnének. Elismeréssel említi fel fennebbieken kívül Seltenreich Emma, Torkos Etelka és Kenyeressy Mariska intézeti nevelőnőket, mint a kik a sorsjáték sikerét közreműködésükkel szintén nagy mértékben elősegítették.

Egyházkerületünk a maga részéről is elismerését fejezi ki a rendezéssel megbízott egyének fáradhatatlan buzgalmaért, egyszersmind megbízza és felhatalmazza a felügyelő-bizottságot, hogy a fentebb nevezettek részére valamely emléktárgy beszerzése és átadása iránt belátása szerint intézkedjék.

30. Ugyanezen felügyelő-bizottság fentebb hivatolt jegyzőkönyve 13-ik pontjában jelentvén, hogy *Debreczeni Bertalan*, miután lakását S.-Szentpéterről Sárospatakra tette át, a felügyelő-bizottsági tagságról lemondott, helyére, — valamint az elhalt bizottsági tagok helyett is — új tagok választását hozza javaslatba.

E bizottság tagjaiul báró *Vay Béla* mint elnök, *Kun Kálmán*, *Lévay József*, *Tóth Dániel*, *Nagy Ignác* miskolci lelkészek és *Pataky Sándor* megválasztatnak.

31. Az egyházkerületi leánynövelde felügyelő-bizottsága már mult évi tavaszi gyűlésünk 7. számú határozata értelmében feladatának tartván az intézeti helyiség célszerű kiépíttetését lehető rövid időn eszközölni, a megtartott sorsjáték eredményének ismerete után most már mérlegbe vehetők levén pénzviszonyaink az építkezés terével, az intézet teljes felvirágzása iránt való meleg érdeklődéssel, behatóan és lelkiismeretesen foglalkozva, javaslatot terjeszt közgyűlésünk elé, melyben kifejti az egész építkezésre, az épületek külső és belső berendezésére vonatkozó tervezetét, a következő pontokban:

1. Az internatus útcái helyisége, valamint ennek szárny-épülete a régi épületig emeletre húzassék, melyben 5 egyen-

ként 56—60 □ m. területű szoba 50 növendék, két kisebb szoba a nevelőnők számára s egy ruhatár rendeztessék be.

2. Az internatus mostani három nagy szobája, tantermekké alakíttassék át, melyek téresebbek, világosabbak lévén az eddigi régi két kisebb tanteremnél, a nevelés, tanítás s törvény kívánalmainak jobban megfelelnek.

3. Hogy mostani építkezésünk lehetőleg teljes és bevégzett legyen, kiváló figyelem fordítandó két körülményre, melyek egyike az, hogy elkerülhetlen szükség van egy nagy teremre, a melyben az egyházkerületi gyűlések tartassanak, s melyben megtarthatók lesznek az intézeti vizsgálatok és esetleges iskolai ünnepélyek is; miután a meglevő legnagyobb iskolai terem az egyházkerületi küldötteket is alig képes befogadni, a vizsgálatok alkalmával pedig határozottan kicsiny s a szülék, érdekeltek vagy érdeklődők elhelyezésére elégtelen. A másik körülmény az, hogy az egyházkerület levéltára részére, mely eddig a miskolci ref. egyház központi paróchiáján volt elhelyezve, a hely szűke és nedvessége miatt, más alkalmasabb helyről kell gondoskodni; helyeztessék el tehát az archivum is az intézet új épületében, a nagy gyűlési terem szomszédságában. Miután azonban e két helyiség az egyházkerület telkén emelhető új épületben el nem helyezhető: terjesztessék ki az emelet a miskolci egyház tulajdonát képező s az internatussal egy fedél alatt levő elemi iskolai épületre is, midőn aránylag nem nagy költséggel ama két helyiségnek megfelelő épületet nyernénk, mely egyházkerületünknek valódi díszére válnék.

4. A mostani konyhai helyiség, a felügyelőnő szobája és a betegek szobája alakíttassék át a tanárok és tanítónők tanácskozási termévé s igazgatói irodává.

5. A régi iskolai épület harmadik, a kúthoz is közeleső terme — beépítettvén annak folyosója is, — fürdő és betegek szobája.

6. A mostani legnagyobb iskolai terem, ebédlő és tánc-terem s zeneterem.

7. A régi iskolai épület harmadik terme az internatus konyhája legyen.

8. Az igazgatói lakásban levő hátsó szobákban helyeztessenek el a felügyelőnő szobája, cselédek szobája és a konyha.

9. Az eddigi széntartó pince zöldséges pincévé alakíttassék át, a szén és fás kamara a miskolci egyház telkén építendő záros fabódékban helyeztessék el.

10. Ugyanitt a mosókonyhával összefüggésben építtessék az 50—60 személyre szükséges mangorló s vasaló tiszta helyiség.

Ezen javaslat értelmében a felügyelő-bizottság *Adler Károly* mérnök által tervet készítettén, azt 1891. ápril 9. napján tartott ülésében megvizsgálta s miután szakértői vélemény szerint leánynöveldénk új épületei teljesen megbírják az emeletet, a miskolci egyház elemi iskolájának falai pedig megerősítés, illetőleg téglafalak berakása által erre szintén alkalmasakká tehetők: jegyzőkönyv 1. pontjában az egész tervezetet elfogadta, határozatot mondván a jegyzőkönyv 2-ik pontjában azon fenforgó kérdésben is, hogy az igazgatói lakás építtessék-e első sorban vagy az emeleti épület? oly értelmű megállapodással, hogy előbb a növendékek elhelyezésére égetően szükséges emeleti épület, aztán — jövő tavaszon — az igazgatói lakás építtessék ki.

Végül a mennyiben a javaslat 3-ik pontja szerint az internátusi épület emelete kiterjesztendő a miskolci egyház tulajdonát képező s az internatussal egy fedél alatt levő elemi iskolai épületre is, fennebbiekkal kapcsolatban beterjeszti a miskolci egyház presbitériuma 1891. március 25-én tartott gyűlésének idevonatkozó határozatát, melyben a presbitérium elvileg kimondja, hogy az ily módon történendő építkezésbe beleegyeznek.

Egyházkerületünknek meleg óhajítása lévén leánynövelő-intézetét mielőbb díszesen és alkalmasan kiépíttetni: e cél felé való komoly és határozott törekvés-ként üdvözli a beterjesztett bizottsági javaslatot s azt a mellékelt építkezési tervvel és költségvetéssel együtt helyesli és elvileg elfogadja; de a mennyiben az épület emeleti részének a miskolci egyház szomszédos iskolai épületére leendő kiterjesztése tekintetében még bizonyos jogi nehézségek forognak fenn: ezeknek elhárítását, már az építkezést megelőzőleg, szükségesnek tartja. E célból felügyelő-bizottságot megbízza, hogy a miskolci egyház presbitériumával együttesen értekezve, a szóban levő telkek jövőre létesítendő jogviszonyának kérdését tisztába hozni s minden tekintetben megnyugtató megállapodásra jutni igyekezzék. Egyébiránt a pályázat az egész építkezésre nézve egyszerre kihirdetendő lesz, az egyes részek felépítésének ideje és sorrendje a bizottság belátására bízotván.

32. Tárgyalás alá vétettek az egyházkerület pénzügyi választmányának mint számvevő-széknek az egyházkerületi pénztárak számadásai megvizsgálása tárgyában felvett jegyzőkönyvi több pontjai.

a) A 2-ik pont szerint a közigazgatási pénztár számadásai a következő eredményeket mutatják.

Bevétel:

1. Pénztári maradvány	1162	frt	33 ³ / ₁₀	kr.
2. Visszafizetett tőke	2770	frt	85	kr.
3. Kamatok és késedelmi kamat	3605	frt	19 ⁵ / ₁₀	kr.
4. Hirdetésekből	1370	frt	80	kr.
5. Vegyesekből	81	frt	80 ⁹ / ₁₀	kr.
Összes bevétel	8990	frt	98 ⁷ / ₁₀	kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönzöttetett	4540	frt	—	kr.
2. Tiszti fizetések	2612	frt	—	kr.
3. Napi díjak és utazások	736	frt	90	kr.
4. Vegyesekre	642	frt	25	kr.
Összes kiadás:	8531	frt	15	kr.

A tár állása:

1. Kint levő tőke	40024	frt	30 ⁵ / ₁₀	kr.
2. Kamathátrálék	4953	frt	24 ⁸ / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	459	frt	83 ⁷ / ₁₀	kr.
Összesen	45437	frt	39	kr.
1889. év végén volt	44551	frt	72 ⁴ / ₁₀	kr.
Szaporodás	885	frt	66 ⁶ / ₁₀	kr.

b) Ezen pénztárra vonatkozólag a 3. pontban jelenti a pénzügyi választmány, hogy a Ragályi Abrahámné, sz. Dániel Polixena örökösait terhelt 2011 frt 38 kr tőkéből még fennálló 960 forint 05 kr-ra vonatkozólag utasította az ügyészi jelentés folytán az egyházkerületi pénztárnokot, hogy ezen követelésből Bernáth Gyula nevéen álló 300 frt 23 kr tőkét s járulékait, továbbá az Elek Béla nevéen álló 60 frt 5 kr tőkét s járulékait, mint behajthatlanokat törölje, a Bernáth Béla nevéen álló 300 frt 23 kr tőke s járulékaiból álló követelés helyett 519 frt 71 kr tőkét, ennek 1891. január 1-től folyó 6⁰/₁₀ kamatokat vezessen be a tőkekönyvbe. A jelentést tevő ügyész pedig utasított, hogy a Szomjas Józsefné elleni pert tegye újból folyamatba s az egyházkerületi pénztár érdekeinek megóvására minden szükséges lépést a legnagyobb eréllyel foganatosítsa.

Helyeslő tudomásul vétetik.

c) A 6. pontban jelenti, hogy az egyetemes egyházi névtár árában az abauji egyházmegye 9 frt 60 krral, a tornai egyházmegye 2 frt 40 krral, végül a felsőzempléni egyházmegye 9 frt 60 krral mai napig is tartoznak.

Az illető egyházmegyék ezen pénzüsszegek haladéktalan befizetésére utasíttatnak.

d) A 7. pontban jelenti, hogy az egyházkerületi kötvények és számadási könyvek a létező Wertheim-szekrényben el nem férvén, egy tűzmentes könyv- irománytartó szekrény beszerzésére az egyházkerületi pénztárnok utasított.

A pénzügyi választmány ezen intézkedése helyben hagyatik.

e) A 8-ik pontban a *püspöki hivatalt* illető pénztár állása van a következőleg előadva:

1. Bevétel	2634 frt 01 ⁵ / ₁₀ kr.
2. Kiadás	3112 frt 10 ⁸ / ₁₀ kr.
<hr/>	
3. Túlkiadás	478 frt 09 ³ / ₁₀ kr.
4. Kint levő tőke	16797 frt 98 ⁵ / ₁₀ kr.
5. Kamathátrálék	712 frt 73 ³ / ₁₀ kr.
<hr/>	
Összesen	17510 frt 71 ⁸ / ₁₀ kr.
levonván a túlkiadást	478 frt 09 ³ / ₁₀ krt,
<hr/>	
6. lesz a tár állása	17032 frt 62 ⁵ / ₁₀ kr.

f) A 12-ik pontban a *Főleánynöveldei pénztár* állása van előadva a következőleg:

Bevétel:

1. Mult évi pénztári maradvány	363 frt 08 ⁸ / ₁₀ kr.
2. Visszafizetett tőke	3101 frt 73 kr.
3. Kamatokból	521 frt 76 kr.
4. Ajánlatok és hirdetések	154 frt 58 kr.
5. Államsegélyből	3000 frt — kr.
6. Tandíjból	2193 frt — kr.
7. Sorsjátékból	7454 frt 93 kr.
8. Tűzkárbiztosítási pénztárból	600 frt — kr.

Összes bevétel . . . . . 17389 frt 08⁸/₁₀ kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönöztetett	10541 frt 84	kr.
2. Tanári fizetések	4300 frt —	kr.
3. Tanszerek és felszerelések	209 frt 98	kr.
4. Vegyesekre	1054 frt 42 ⁵ / ₁₀	kr.
Összes kiadás	16106 frt 24 ⁵ / ₁₀	kr.

A pénztár állása:

1. Kint levő tőke	14509 frt 84	kr.
2. Kamathátrálék	794 frt 39 ⁴ / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	1282 frt 84 ³ / ₁₀	kr.
Összesen	16587 frt 07 ⁷ / ₁₀	kr,
melyből levonva a tartozást	1597 frt 10	kr,
lesz a valódi állás	14989 frt 97 ⁷ / ₁₀	kr.

g) A 16-ik pont alatt a *Tűzkárbiztosítási pénztár állása van a következőképen előtűntetve:*

Bevétel:

1. Mult évi pénztári maradvány	— — frt 18 ³ / ₁₀	kr.
2. Visszafizetett tőke	1671 frt 96	kr.
3. Kamatokból	1380 frt 07	kr.
4. Biztosítási díjakból	8212 frt 65	kr.
5. Kölcsön vétetett	1215 frt 04	kr.
Összes bevétel	12479 frt 90 ³ / ₁₀	kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönöztetett	5650 frt —	kr.
2. Biztosítási díjak	3020 frt 35	kr.
3. Vegyesekre	3818 frt 87 ⁹ / ₁₀	kr.
Összes kiadás	12489 frt 22 ⁹ / ₁₀	kr.

A tár állása:

1. Kint levő tőke	21230 frt —	kr.
2. Kamathátrálék	794 frt 38 ⁹ / ₁₀	kr.
3. Előlegezett biztosítási díjak	3000 frt —	kr.
Összesen	25024 frt 38 ⁹ / ₁₀	kr.
melyből levonva a tartozást	1224 frt 36 ⁶ / ₁₀	kr,
lesz a valódi állás	23800 frt 02 ³ / ₁₀	kr.
A mult évben volt	21920 frt 2 ² / ₁₀	kr.
Szaporodás	1880 frt 02 ¹ / ₁₀	kr.

h) Ugyanezen tárba az alsóborsodi egyházmegye a még 1888. évről hátralékban maradt 5 frt 81 krt, a felsőborsodi egyházmegye az ugyanazon évről hátralékban maradt 5 frt és a gömöri egyházmegye az ugyanazon évről hátralékban maradt 79 krt s a még 1884. évről hátralékban maradt 8 frt 40 kr biztosítási díjat több rendbeli sürgetés dacára, mai napig sem fizették be.

Újlag is felhivatnak, hogy a fenti összegeket pótlólag szolgáltatassák be, vagy a netalán fenforgó akadályokat jelentsék.

i) A gömöri egyházmegye a tűzkárbiztosítási díjakat 15 frt 07 kr híjával fizette be.

Ezen összeg pótlólagos betérjesztésére esetleg a fenforgó akadály bejelentésére utasíttatik.

j) Az alsózempléni egyházmegye az 1889. évről hátralékban maradt 26 frt 35 kr biztosítási díjat mai napig sem fizette be.

Kötelessége teljesítésére, esetleg a fenforgó akadály bejelentésére utasíttatik.

k) Az abauji egyházmegye a kéri egyházat terhelő 16 frt 15 kr biztosítási díjnak beküldésére utasíttatik.

l) A 21-ik pontban a *lekenyei iskolát illető alapítvány* állása van előadva a következőleg:

1. Bevétel	613 frt 33 kr.
2. Kiadás	580 frt — kr.
3. Pénztári maradvány	33 frt 33 kr.
4. Kint levő tőke	1000 frt — kr.
5. Kamathátrálék	49 frt 89 kr.
6. A tár állása	1083 frt 22 kr.

m) A 22-ik pontban a *Vitéz-alapítvány állása* a következő:

1. Bevétel	298 frt 59 kr.
2. Kiadás	58 frt 76 kr.
3. Pénztári maradvány	239 frt 83 kr.
4. Kint levő tőke	2186 frt 10 kr.
5. Kamathátrálék	84 frt 21 kr.
6. A tár állása	2510 frt 14 kr.

n) A 23-ik pontban a *zsolcai lelkészt és tanítót illető alapítvány* állása a következő:

1. Bevétel	332	frt	46	kr.
2. Kiadás	371	frt	34 ⁵ / ₁₀	kr.
3. Túlkiadás	38	frt	88 ⁵ / ₁₀	kr.
4. Kint levő tőke	1680	frt	—	kr.
5. Kamathátrálék	174	frt	80 ² / ₁₀	kr.
6. A tár állása	1815	frt	91 ⁷ / ₁₀	kr.

o) A 24-ik pontban a *Szentpétery-alapítvány* állása a következő:

1. Bevétel	16	frt	96	kr.
2. Kiadás	—	frt	—	kr.
3. Pénztári maradvány	16	frt	96	kr.
4. Kint levő tőke	200	frt	—	kr.
5. Kamat hátrálék	16	frt	—	kr.
6. A tár állása	232	frt	96	kr.

p) A 25. pontban a *Teleky-Szeremley-Szentes-alapítvány* számadásai terjesztetnek elő következőképen:

Bevétel:

1. Mult évi pénztári maradvány	209	frt	97	kr.
2. Visszafizetett tőke	2300	frt	44	kr.
3. Kamatokból	1206	frt	62	kr.
Összes bevétel	3717	frt	03	kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönzöttetett	2260	frt	—	kr.
2. Sárospatakra küldetett	1363	frt	53	kr.
Összes kiadás	3623	frt	53	kr.

A tár állása:

1. Kint levő tőke	16930	frt	50 ⁵ / ₁₀	kr.
2. Kamathátrálék	758	frt	84 ² / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	93	frt	50	kr.
Összesen	17782	frt	84 ⁷ / ₁₀	kr.
1889. év végén volt	17924	frt	67 ⁵ / ₁₀	kr.
Apadás	141	frt	82 ⁸ / ₁₀	kr.

q) A 26. pontban a *Vay-Mocsáry-alapítvány* számadásai terjesztetnek elő következőképen:

Bevétel:

1. Mult évi pénztári maradvány	2721	frt	20 ¹ / ₁₀	kr.
2. Befizetett tőke	26682	frt	25	kr.
3. Kamatokból	15337	frt	86	kr.
4. Pataki főiskolától kölcsön	5000	frt	—	kr.
Összes bevétel	49741	frt	31 ¹ / ₁₀	kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönöztetett	36580	frt	90	kr.
2. Sárospatakra küldetett	7000	frt	—	kr.
3. Vegyesekre	1022	frt	50	kr.
Összes kiadás	44603	frt	40	kr.

A tár állása:

1. Kint levő tőke	233289	frt	79	kr.
2. Kamathátrálék	12179	frt	61 ⁴ / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	5137	frt	91 ¹ / ₁₀	kr.
Összesen	250607	frt	31 ⁵ / ₁₀	kr,
melyből levonva a kölcsönt	5000	frt	—	kr,
lesz a valódi állás	245607	frt	31 ⁵ / ₁₀	kr.
Az 1889-ik év végén volt	237651	frt	83 ⁵ / ₁₀	kr.
Szaporodás	7955	frt	48	kr.

r) A 34. pont alatt a *papi özvegy-árvatár* számadásai vannak előterjesztve a következőleg:

Bevétel:

1. Mult évi pénztári maradvány	1104	frt	09 ⁵ / ₁₀	kr.
2. Befizetett tőke	15766	frt	67 ⁵ / ₁₀	kr.
3. Kamatokból	11897	frt	74	kr.
4. Részvények és hirdetésekéből	1320	frt	98	kr.
5. Tűzkárbiztosítási pénztárból	2267	frt	70	kr.
Összes bevétel	30316	frt	18 ⁵ / ₁₀	kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönöztetett	24110	frt	—	kr.
2. Özvegyek és árváknak	5283	frt	—	kr.
3. Vegyesekre	262	frt	50	kr.
Összes kiadás	29655	frt	50	kr.

A tár állása:

1. Kint levő tőke	137941 frt 10	kr.
2. Kamathátrálék	6974 frt 56 ² / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	660 frt 68 ⁵ / ₁₀	kr.
Összesen	145576 frt 34 ⁷ / ₁₀	kr.
1889. év végén volt	139789 frt 89 ⁷ / ₁₀	kr.
Szaporodás	5786 frt 45	kr.

s) Az 51. pontban a *Szükségködök tára* van kimutatva a következőleg:

Bevétel:

1. Mult évi pénztári maradvány	199 frt 02	kr.
2. Visszafizetett tőke	5167 frt 88	kr.
3. Kamatokból	2930 frt 69	kr.
4. Adakozásokból	233 frt 35	kr.
Összes bevétel	8530 frt 94	kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönözött	4345 frt —	kr.
2. Segélyek és adományok	2086 frt 18	kr.
3. Vegyesekre	206 frt 40	kr.
Összes kiadás	6637 frt 58	kr.

A tár állása:

1. Kint levő tőke	38260 frt 05	kr.
2. Kamathátrálék	2126 frt 50 ⁵ / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	1893 frt 36	kr.
Összesen	42289 frt 91 ⁵ / ₁₀	kr.
1889. év végén volt	41591 frt 21 ⁵ / ₁₀	kr.
Szaporodás	698 frt 70	kr.

t) Ezen tárra vonatkozólag az ungvári lelkészi hivatal részére engedélyezett 14 frt 70 kr állandó segély, nevezett egyház örvendetesesen megváltozott viszonyai folytán többé indokoltnak nem tekinthetvén, annak beszüntetését a pénzügyi választmány a jegyzőkönyv 56. pontjában javasolja.

A javaslat elfogadtatván, a szükösi tárból az ungvári lelkészi hivatal részére engedélyezett 14 frt 70 kr évi állandó segély beszünttetetik.

u) Az 57. pont alatt a *Hollandi gyámtár* állása a következőképen mutattatik ki:

Bevétel:

1. Mult évi pénztári maradvány	190	frt	16 ⁵ / ₁₀	kr.
2. Visszafizetett tőke	3159	frt	61	kr.
3. Kamatokból	3972	frt	02	kr.
Összes bevétel	7321	frt	79 ⁵ / ₁₀	kr.

Kiadás:

1. Kikölcsönözöttetett	4930	frt	—	kr.
2. Segélyekre	1112	frt	—	kr.
3. Vegyesekre	728	frt	67	kr.
Összes kiadás	6770	frt	67	kr.

A tár állása:

1. Kint levő tőke	55243	frt	13	kr.
2. Kamathátrálék	3140	frt	64	kr.
3. Pénztári maradvány	551	frt	12 ⁵ / ₁₀	kr.
Összesen	58934	frt	89 ⁵ / ₁₀	kr.
1889. év végén volt	57208	frt	48 ⁵ / ₁₀	kr.
Szaporodás	1726	frt	41	kr.

x) A 68. pont alatt a *Beretky-Fialka-alapítvány* állása a következőképen mutattatik ki:

1. Bevétel	3000	frt	—	kr.
2. Kiadás	3000	frt	—	kr.
3. Maradék				semmi.
4. Kint levő tőke	3000	frt	—	kr.
5. Kamathátrálék	48	frt	—	kr.
6. A tár állása	3048	frt	—	kr.

y) A 69. pont alatt özv. *Kis Józsefné-alapítványa* a következőképen mutattatik ki:

1. Bevétel	1100	frt	—	kr.
2. Kiadás	1100	frt	—	kr.
3. Maradvány				semmi.
4. Kint levő tőke	1100	frt	—	kr.
5. Kamathátrálék	77	frt	10	kr.
6. A tár állása	1177	frt	10	kr.

z) A 70. pont alatt *Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítványa* a következőképen mutattatik ki:

1. Bevétel	9599 frt 22 kr.
2. Kiadás	9456 frt 07 kr.
3. Maradvány	143 frt 15 kr.
4. Kint levő tőke	21627 frt 37 kr.
5. Kamathátrálék	1516 frt 20 kr.
6. A tár állása	23286 frt 72 kr.
1889. év végén volt	22692 frt 51 kr.
Szaporodás	594 frt 21 kr.

v) A 74. pont alatt a *Megyasszay-alapítvány* állása a következő:

1. Bevétel	108 frt — kr.
2. Kiadás	108 frt — kr.
3. Maradvány	semmi.
4. Kint levő tőke	100 frt — kr.
5. Kamathátrálék	7 frt 45 kr.
6. A tár állása	107 frt 45 kr.

α) A 75. pont alatt az alamizna-pénzek bevétele 704 frt 59 kr kiadása is ugyanannyi, maradék tehát nincs.

β) A 76. pontban, minthogy a megvizsgált számadások teljesen rendben találtattak, Bakos Antal egyházkerületi pénztárosnak az 1890. évi számadások terhe alól, az azokban előforduló tételekre nézve leendő felmentését a számvevőszék javaslatba hozza.

Egyházkerületünk Bakos Antal egyházkerületi pénztárost az 1890. évi számadás terhe alól, az azokban foglalt tételekre nézve, a pénztárak pontos kezeléseért, buzgó és szakavatott működéseért való elismerésének kifejezése mellett, felmenti.

33. Olvastatott a tiszai ágostai ev. egyházkerületnek 1890. augusztus 28-án Jólsván tartott közgyűléséből egyházkerületi közgyűlésünköz hozzájárulás végett áttett azon indítványa, hogy a b.-Baldácsi-alapítvány évi jövedelméből az egyes egyházkerületek részére kiadandó évi illetmény 3000 frtban állapíttassék meg.

Ezen indítvány lehető figyelőbevétele végett a b Baldácsi alapítványt kezelő bizottságban egyházkerületünket képviselő tagokhoz áttétetni határozatik.

Minthogy azonban ezúttal sem kerülhetett el az egyházkerületi közgyűlés figyelmét az, hogy a nevezett alapítvány kezelése nagyon költségesnek mutatkozik: felkéri a nevezett bizottsági tagokat, hogy a kezelések olcsóbbá, a munkateherhez arányosított, megfelelő díjazásúvá tételét szorgalmazni törekedjenek.

34. A sárospataki főiskola igazgatósága bemutatja az 1890¹/₁ iskolai évet befejező vizsgák sorrendjét.

Megerősítették s annak kinyomatását, valamint a szülék és érdeklődő közönség részére való megküldésére az igazgatóság felhívatik.

35. Olvastatott *Révész Bálint* túl a tiszai egyházkerület püspökének átírata, a melyben tudatja, hogy a heidelbergi Káténak Dr. Erdős József theologiai tanártól épen a nevezett egyházkerület megbízása folytán egy egészen új magyar fordítása jelent meg, ajánlja azért azt egyházkerületünknek is figyelmébe és pártfogásába.

Egyházkerületünk szívesen ajánlja e művet különösen lelkészeink figyelmébe és pártfogásába, annyi-
val is inkább, mert itt magyar református egyházunk egyik symbolikus könyvének minél szélesebb körben való elterjedéséről van szó, épen abból a célból, hogy szertartásunk és hitünk alap-igazságai folyvást megújíttasanak emlékezetünkben és megőrizzék lényegében hitbéli meggyőződésünknek a multtal és az eredeti alappal való történeti összefüggését.

36. A vakok budapesti országos intézetének igazgatója, püspöki hivatalunkhoz intézett előterjesztésében tudatja, hogy *Kozma Gábor* az egyházkerületünk által az intézetben tett alapítványra, a jövő tanévre előjegyeztetett és annak beálltával arra fel fog vétetni.

Tndomásúl vétetett.

37. Olvastatott *Balogh Bélának* egyházkerületi közgyűlésünkhöz intézett azon levele, a melyben folytonos betegeskedésére hivatkozván, egyházkerületi tanácsbírói állásáról és pénzügyi bizottsági tagságról lemond.

Egyházkerületünk, a midőn a jelzett ok miatt kénytelen a lemondást elfogadni, szívesen ragadja meg az alkalmat Balogh Béla volt tanácsbírónak, ezen állásában is tanusított buzgóságáért e helyen is kifejezve a legnagyobb elismerését. Egyszersmind e megválása által megüresedett egyházkerületi tanácsbírói állás betöltésére ezennel elrendeli a szavazatokat s azok beadási idejéül legközelebbi őszi közgyűlésünket tűzi ki.

38. Balogh Béla az egyházkerületi pénzügyi bizottságról lemondván, s egy hely ezenkívül is betöltetlen levén:

Az egyházkerületi pénzügyi bizottság tagjaiul *Nagy Ignác* és *Molnár Bertalan* választották meg.

39 A Baldácsi-alapítvány ügyészének, *Szilágyi Sándornak*, az alapítványi igazgatóságához intézett s 1890. évről szóló ügyészi jelentése

tudomásul vétetett.

40. Fölmerült eset alkalmából szóba jöven a tárgyalás folyamatát nehezítő azon körülmény, hogy némely egyházmegye külön tárgyi határozatait nem elkülönítve, hanem egy íven csoportosítva terjeszti fel.

Utasítatnak az egyházmegyék, hogy jövőre a jegyzőkönyvi pontokat mindenkor külön íven terjeszték fel, a küloldalon megjelölván a befoglalt határozat tartamát.

41. Szabolcsmegye közigazgatási bizottságának elnöksége megküldötte ismertetés végett azon intézkedéseket, a melyeket tett a maga körében, a tanítói fizetések és járulékok behajtására vonatkozólag. Ezen intézkedések közül a nevezetesebbek a következők:

első sorban megkerestetnek a felekezeti iskolát fentartó egyházak felettes hatóságai, miszerint a tanítás eredménye és az általuk alkalmazott tanítók érdekében intézkedni szíveskedjenek az iránt, hogy a tanító járandóságai ezentúl közvetlenül az egyház pénztárából nyerjenek kielégítést, ha pedig a tanítók járandóságainak egy részét a felektől bekövetelendő termény vagy pénzbeli illetmény is képezi, azon esetben legalább módosítva legyen az eddig követett eljárás az által, hogy az illető tanítók ne legyenek kénytelenek ezen járandóságaikat közvetlenül a felektől szedni be.

A községek előljárói pedig utasítatnak, hogy ha az iskolai költségvetés alapján szerkesztett s az egyesek által pénz- vagy terményben fizetendő járandóságnak behajtására az iskolai hatóság által megkerestetnek, azt a kimutatásban megjelölt adósoktól pontosan beszédjék s ezen illetményeket valamint esetleg a polgári község által a tanítói javadalmazás címén felajánlott összeget ezentúl ne a tanító kezeihez, hanem mindenkor az iskola pénztárába fizessék be.

Köteleztetnek továbbá a községi előljárók arra is, hogy az iskola-fentartó község által az egyes tanítói állomás után járó 12 forintnyi nyugdíjjárulékot az iskola pénztárából minden év január hó első felében nyugta mellett átvegyék, s az illető adóhivatalhoz befizessék, az adóhivatalnál nyerendő nyugtát

pedig az iskola pénztáránál a díjak átvételéről előbb adott nyugtával kicseréljék.

Végül a királyi tanfelügyelő utasíttatik arra, hogy az iskolák látogatása alkalmával a fent elsorolt körülmények vizsgálatára is kiterjeszkedjék, s az ezen alkalommal észlelt tapasztalatairól a közigazgatási bizottsághoz annak idején jelentést tegyen.

Egyházkerületünk szívesen veszi ez intézkedéseknek velünk való közlését s fel is hívja azokra az egyházak figyelmét, nemcsak, hanem ajánlja azoknak, a körülményekhez képest való tapintatos és szükségesnek mutatkozó alkalmazását annyival is inkább, mert azok az e tekintetben fennálló törvényeknek is mindenben megfelelők.

42. Főtisztelendő püspök bemutatván az 1890. évi államsegély hovaforrásáról előterjesztését:

az tudomásul vétetik.

43. Az abauji ev. ref. egyházmegye folyó évi ápril 7—8-án Göncön tartott közgyűlésében 55. szám alatt azon határozatot hozta, hogy miután az alpári egyház pénzügyeinek megvizsgálására az egyházlátogatók jelentése folytán kiküldött bizottság jelentéséből bebizonyítottak látszik, hogy a néhai *Batta József* lelkészkedése idejében az egyházi számadásokban több rendetlenség történt és hűtlen kezelés által mintegy 94 frt 65 krig az egyház megkárosított, ezen összeg megtérítésére az özvegyet, mint a volt lelkész élő örökösét kötelezi. Ezen határozat ellen özv. Batta Józsefné felfolyamodást adván be, az ügy minden oldalról való megvilágítása után:

egyházkerületi közgyűlésünk az abauji egyház megyének a tárgyban hozott határozatát megváltoztatja, mert nincs okmányokkal beigazolvva, hogy az illető lelkész követte volna el ama szabálytalanságokat, melyek által az egyház megkárosított, sőtinkább az tűnik ki, hogy maga az egyházmegyei hatóság részéről való felügyelet hiánya lehetett oka annak is, hogy ezen, kétségkívül az egyházi számadások vezetőit terhelő körülmények csak ily hosszú idő multán juthattak az egyházi főhatóság tudomására. Ezek alapján néhai Batta József özvegyét az egyházmegye által reárárt felelősség terhe alól ezennel feloldja.

44. Az abauji egyházmegye folyó évi ápril 7—8. napjain Göncön tartott közgyűlésének 43. szám alatt hozott határozatában Szó-

boszlay Gyula azelőtt szászfai, de onnan bírósági ítélettel elmozdított s jelenleg restei tanító, Szászfán működő utódja részére 58 frt 14 krnak — mint általa jogtalanul elhasznált díjnak — visszafizetésére köteleztetik. Ezen határozat nevezett tanító felebbezése folytán egyházkerületünkre felterjesztetett.

Az abauji egyházmegye határozata indokainál fogva helyben hagyatik.

45. Ugyancsak az abauji egyházmegye folyó évi ápril 7—8. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 14. számú határozatával felterjeszti a felsődobszai egyház *Kóta Ambruzs* között megkötött s az egyház által megvásárolt birtokra vonatkozó adás-vevési szerződést.

Megerősítetik s jóváhagyási záradékkal elláttatik.

46. Az abauji egyházmegye folyó évi ápril 7—8. napjain Göncön tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 15. sz. pontjában jelenti, hogy a tomori egyháznak, mely ezelőtt 16 évvel önálló lelkészi állomását beszüntette, jelenleg a lelkészi javadalom kellő mennyiségre emelkedése folytán a lelkészi hivatal visszaállítását és a lelkészválasztást engedélyezte; megengedte továbbá azt is, hogy a tanítói hivatal — a szükséges építkezések eszközölhetése céljából — három évig betöltetlenül hagyassék, mialatt a tanítói teendőket is a lelkész végzendí. Beterjeszti egyszersmind kellő számú példányokban úgy a lelkészi, mint a tanítói díjlevelet.

A lelkész választás engedélyezése tudomásúl szolgál és jóváhagyatik; a beterjesztett díjlevelek, mindkét hivatalra nézve, megerősítetnek; azonban a tanítói állomásra vonatkozó intézkedést egyházkerületünk megváltoztatja, s utasítja a tomori egyházat, hogy az építkezést mielőbb végrehajtván, a tanítói állomást egy év mulva szintén töltsé be.

47. Az abauji egyházmegye folyó év ápril 7—8. napjain Göncön tartott közgyűlésének 31. sz. jegyzőkönyvi pontjával megerősítés végett felterjeszti a h.-szentandrásí egyház mint eladó és Tóbiáss Pálné, sz. Szűcs Rozália, mint vevő között megkötött s a H.-Szent-András községben 154. sz. tjkönyvben 2. sorsz. III. h. r. sz. 107. ö. i. szám alatt fekvő épülethely és udvarra vonatkozó adás-vevési szerződést.

Megerősítetik s jóváhagyási záradékkal elláttatik.

48. Abauj-Tornamegye tanfelügyelője megküldötte a nevezett megye köigazgatási bizottságának, a népiskolai óramulasztások ellenőrzése tárgyában hozott határozatait.

Tudomásúl vétetett.

49. Ugyanezen megye tanfelügyelője megküldötte egy példányban, a megye népoktatási ügyének 1889—90. tanévi állapotáról szóló, valamint az 1890. év II-ik felére vonatkozó jelentését.

Köszönettel vétetik s áttekintés s esetleg tanulságokat nyújtó összehasonlítás végett, egyházkerületünk népiskolai tanügyi bizottságunk előadójának figyelmébe ajánlatik.

50. Ugyanezen megye tanfelügyelője, püspöki hivatalunkhoz intézett átiratában arra vonatkozó felhívását terjeszti elő, hogy miután Juhász Mihály, ki a tanítók és tanítónők nyugdíjazásánál a tetteges nyugdíjbalépés szükségének és jogosultságának megállapítása végett alakított bizottságban egyházkerületünket képviselte, elhunyt, nevezzen ki helyére ezen bizottságba más tagot.

Elnöklő püspök úrnak azon intézkedése, melyszerint a szóban levő bizottságban egyházkerületünk képviselőjére Meczner József, egyházkerületi tanácsbírórt kérte fel, helyeslő tudomásul vétetik.

51. Az abauji egyházmegye a következő tanítói változásokat, illetőleg áthelyezéseket jelenti be: Beke Pál Vilmányba, Vágó Imre Szesztára, Komjáthy János F.-Csájba, Baka István Rásonyba, Bodolai Pál H. Petribe, Szabó Gábor A.-Hutkára rendeltettek.

Tudomásul szolgál.

52. Az alsóborsodi egyházmegye folyó évi április 8—9. napjain, Ládházán tartott közgyűléséből pártolólágg terjeszti fel a miskolci ev. ref. egyház azon kérelmét, hogy az egyház tulajdonát képező, u. n. pap-malmot, a fenyegető vízhiány, a bérlet folytonos csökkenése, a malom avult szerkezete miatt és az ajánlott vételár kielégítő voltánál fogva, Miskolc városának 14000 frtért eladhassa.

Az egyházmegye felterjesztése elfogadtatván, a jelzett ingatlan eladása, a kitett vételár mellett, megengedtetik; utasítatik azonban a miskolci ev. ref. egyház presbitériuma, hogy a kötetendő szerződést megerősítés végett annak idején terjesztsze föl.

53. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűléséből az ároktői egyház 580 □ ölet tevő s lelkészi javadalmazást képező külső kertjének eladhatását és a becsatolt adás-vevési szerződés megerősítését pártolólágg terjeszti fel.

Minthogy az egyház a 350 frtért eladott ingatlan helyett egy 2200 frtot érő beltelket szerzett,

melyből a lelkészi hivatal az előzetesen javadalmát képezett földterületért teljesen kárpótolva lesz, a jelzett ingatlan eladása helybenhagyatik s az adás-vevési szerződés megerősítetik.

54. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűléséből a nagy-mihályi ev. ref. egyház tulajdonát képező s a nagy-mihályi 284. sz. tjkben A+1 rend és 409 helyrajzi szám alatt bevezetett ház és belső telek egy negyedrésznének 60 frt vételárért történt eladását ajánlólag terjeszti fel.

Az eladás indító okainál fogva jóváhagyatik.

55. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűléséből a m.-csáthi egyház három tanítójának pénzre változtatott és kölesönösen elfogadott díjleveleit ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett.

Amennyiben a régi és újonnan módosított díjlevelek között értékkülönbség nincsen és a pénzértékre változtatott tanítói fizetés csak az iskolai viszonyok előnyére szolgálhat, a becsatolt díjlevelek megerősítetnek.

56. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűléséből a tiszánai egyház harmadik tanítóságának felállítását és ezzel mindhárom tanítói állomásának a becsatolt díjlevelek szerinti készpénzre változtatását kérő folyamodványát helybenhagyás és megerősítés végett pártolólág terjeszti fel közgyűlésünk elé.

Minthogy a harmadik tanítói állomás felállítása által az eddigi tanítói díjlevelek csokkulást nem szenvednek, annak világos kikötése mellett, hogy a tanítói díjazások alapját képező s ezentúlra az egyház használatába átmenő földek telekkönyvileg jövőre is a tanítói hivatal nevében maradjanak: a tiszánai egyház kérése megadatik s a becsatolt tanítói díjlevelek megerősítetnek.

57. Ugyanezen egyházmegye, ugyanezen közgyűléséből a poroszlói egyház még 1867-ben eladott u. n. «rakományos kertje» tulajdonjogának a vevő részére leendő átíráthatása céljából a becsatolt adás-vevési szerződés megerősítését ajánlja.

Megerősítetik.

58. Ugyanezen egyházmegye, ugyanezen közgyűléséből a poroszlói egyház által a tanítók javadalmazásának fedezésére megállapított

fizetési kulcsnak, mint a helyi viszonyok szerint is méltányos és igazságos fizetési módnak megerősítését ajánlja.

A tanítók javadalmazásának fedezésére a porosz-lói egyház által megállapított s az egyházmegye által is jóváhagyott fizetési kulcs megerősítettik.

59. A miskolci ev. ref. egyháztanács folyó hó 9-én tartott üléséből felkéri püspöki hivatalunkat, általa az egyházkerületet, hogy a felső-papszer-útcái lelkészlak alsó részében levő egyházkerületi levéltár helyiséget, melyre az egyháznak saját pénztári hivatala elhelyezése céljából sürgetően szüksége van, bocsássa vissza, tulajdonosa, a miskolci ev. ref. egyház használatába.

Mint hogy a kerületi felsőbb leánynevelő-intézetnek további kiépítése el van határozva és a tervzetben az egyházkerületi levéltár céljaira is megfelelő helyiség van kijelölve; egyházkerületi közgyűlésünk, mihelyt a tervbevetett építés foganatosítva lesz és ennek folytán a kerületi levéltár az új helyiségbe áttéttetik; a jelenlegi levéltári helyiséget a miskolci ev. ref. egyház használatába azonnal visszabocsátja.

60. Az alsóborsodi egyházmegye folyó évi ápril 8–9. napjain Ládházán tartott közgyűlése 22. számú határozatában jelenti, hogy *Ágoston Sándor* lőrincfalvai lelkész tanítót, ki bár erkölcsi kifogásokkal nem terhelhető, de izgatott lelkiállapotánál fogva állomásának további betöltésére alkalmatlannak bizonyult, hivatalától elmozdította; azonban könyörületi s emberieségi szempontokból a nevezett lelkész-tanító és szerencsétlen családja részére valamely kegydíjről óhajt gondoskodni s e célból egyházkerületünk pártfogásába is ajánlja. Ezen kegydíjt 300 frtban véli megállapítandónak, mely összeg előállítására céljából 54 frt özvegy-árvatári illetéket s az alsóborsodi egyházmegye által adandó 50 frtot és az egyházkerulettől részére megnyerendő 200 frtnyi segélyt jelölt meg s kéri ez utóbbi összegnek az egyházkerületi szükösi és hollandi tárból engedélyezését.

Közgyűlésünk az alsóborsodi egyházmegyének, a nevezett lelkésztanító és nyomorral sújtott családja sorsa enyhítésére célzó javaslatát méltányolva: a tervezett kegydíjösszeg előállításához hozzájárulni kész; azonban oly módon, hogy saját ily célú pénztáraiból 150 frt évi segély kiadását engedélyezi; a felterjesztő egyházmegyét pedig felhívja, hogy saját körében intéz-

kedjék a még hiányzó 96 frt előállításáról, vagyis a kegydíjnak 300 frtra kiegészítéséről.

61. Az alsóborsodi egyházmegye, pártolólág terjeszti fel a m.-csáti egyház azon kérelmét, a mely szerint mintegy 200 □ ölnyi területű belsőségét nagyobb jövedelmeztetés céljából, eladhassa.

Az eladás megengedettik.

62. Ugyanazon egyházmegye pártolólág terjeszti fel a m.-csáti egyház azon kérelmét, hogy a helyben lakó 700 római katolikus részére 1600 □ öl temető területet, a római katolikus egyházi hatóság részéről már meg is erősített egyesség alapján kihasíttathasson s a többi területet az ev. ref. egyház nevére telkezhesse.

A mező-csáti egyház kérelme megadatik.

63. Ugyanazon egyházmegye a következő lelkészi és tanítói választásokat jelenti be: m.-csáti lelkészszé Gulyás Benő, harsányi lelkészszé Ilyés János, h.-bábai tanítóvá Lányi Gyula, poroszlói tanítókká Fülep Sándor, Asztalos József, Réthy József megválasztattak. Tudomásúl szolgál.

64. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi ápril 2—4. napjain Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 13. sz. pontja kíséretében, megerősítés végett, felterjeszti a tizsa-ladányi egyháznak az alsó-szabolcsi ármentesítő-társulat által kisajátított ingatlanára vonatkozó egyezség levelét.

Megerősítettik s a jóváhagyási záradék rávezettetik.

65. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi ápril 2—4. napjain Sárospatakon tartott közgyűlése 14—17. számú jegyzőkönyvi pontjaival felterjeszti a b.-olaszai, tolcsvai, monoki és tállyai egyházak kérvényeit, melyekben ezen egyházak előljárói előadván a szőlőknek a filoxera miatt történt kipusztulása folytán előállott szomorú anyagi viszonyaikat, részint egyházkerületünktől, részint a konvent útján nyerendő segélyért folyamodnak.

Közgyűlésünknek sajnos tudomása lévén arról, hogy egyházkerületünkben — a szőlők elpusztulása miatt — a kérvényező egyházakon kívül — több más egyház is szenvedett kisebb-nagyobb mérvű veszteséget: az egyházmegyék esperesei felhivatnak, hogy megyéjükben a filoxera által károsított egyházakat írják össze, kitüntetvén mindenütt a károsodás mérvét és ennek a lelkészi és tanítói jövedelmekre való

kihatását, hogy egyházkerületünk az ily egyházak segélyezésére együttesen tehesse meg a szükséges intézkedéseket. Az erre vonatkozó jelentések az egyházmegyékből őszi közgyűlésünkre bevértatnak.

66. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi ápril hó 2—4. napjain Sárospatakon tartott közgyűlésének 18. számú jegyzőkönyvi pontjában pártólag terjeszti fel a vísi egyháznak azon folyamodványát, a melyben kéri, hogy lelkész-tanítót választhasson.

Egyházkerületünk a vísi egyház presbiteriumának kérelmét teljesíti és megengedi, hogy ott lelkész-tanítóság állíttassék fel s e célból felkéri püspöki hivatalunkat, hogy annak helybenhagyásáért a miniszteriumnál felterjesztést tegyen azon okok alapján, hogy Vis a hozzá csatolt Zalkoddal lelkész gondozása nélkül fenn nem állhat. A mióta az ott működött lelkész — 1888-ban — elhunyt, úgy a község szellemi és anyagi élete, mint a tanügy elhanyagolt. Vis egy szigeten fekvő, a többi községektől teljesen elzárt helység, egyetlen más egyházközséghez sem csatolható, a mennyiben, különösen a tavaszi vízáradások alkalmával — a hozzá 10 vagy 12 kilométernyire fekvő Olaszi, Liszka és Kenézlő községektől is a Tisza s Bodrog, s e folyamok medrébe vissza nem terelhető víz erek és tavak sok esetben hónapokig elzárják annyira, hogy a vis-zalkodi egyház ref. vallású hívei az ottani lelkészek szolgálatát igénybe nem vehetik. Ennél fogva a tanügy, mint a vallásos élet csak is úgy nyer kielégítést és fejlődést, ha az egyházban az eddig sűrűn változó segédlelkészek helyett egy, a tanügyet s az egyház jövőjét szívében hordozó lelkész-tanító választatik. Megemléendő, hogy Vison — hol a tanítványok száma 24 — tanítói lak nincs, elpusztította azt a közelebbi években pusztított tűzvész s e hiány pótlása, az ez alkalommal nagy károkat szenvedett egyháztagok szegénysége miatt, alig remélhető.

67. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 21. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében azon indítványt teszi, hogy a kihirdetésre felvétetni szokott intézetek névsorát revisio alá vétetvén, azon intézetek, melyek államilag vagy más úton segélyeztetnek, a hirdetendők közül kihagyassanak s ezután a támogatást inkább

igénylő intézetek és egyházak, nagyobb segélyben részesíttessenek ily módon is. -

Mint hogy a hirdetési névsor csak épen egy évvel ez előtt nézetelt át, annak újra való megállapítását ez alkalommal egyházkerületünk nem tartja szükségesnek.

68. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon gyűlésének 20. számú jegyzőkönyvi pontjában állandó évi segélyre ajánlja a sóstófalvi leányegyházat.

Mint hogy egyházkerületünk segélyforrásai már rendkívüli mértékben meg vannak terhelve, a kívánt segély meg nem adható, annyival kevésbbé, mert a nevezett leányegyház tulajdonképen nem is segélyt, mint inkább egyházi adójának bizonyos irányban való leszállítását kérelmezi az egyházmegyétől, a mely kérelme az egyházmegye figyelmébe ajánlatik. -

69. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 19. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a Máté Gyula karcsai helyettes lelkész által a szükösi pénztárba fizetendő összeget 180 frtban állapította meg.

Tudomásúl vétetik, s az egyházmegye felhivatik, hogy gondoskodjék arról, hogy ez összeg a nevezett pénztárba idejében befizetessék.

70. A felsőborsodi egyházmegye folyó évi ápril 7—8-án Ecsegén tartott közgyűléséből felterjeszti a *Botos József* paraszniai lelkész kerelmére hozott azon határozatát, miszerint az 1882. évben a tagosítás alkalmával a lelkész részére a kincstártól nyert erdőterületből mintegy 12 holdnak használhatóvá tétele céljából, általa befektetett 180 frt kiadása 5 egyenlő részletben az ezután következő 5 éven keresztül a lelkészi díjlevél terhe legyen, úgy hogy ha ez idő alatt a lelkész változnék, az évenként esedékessé lett összeg neki, vagy örökösének hivatalutóda által megtéríttessék. A tanítási díjlevélre az aránylagos visszatérítési kedvezmény ugyanilyen értelemben állapíttatik meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk méltányolván az illető lelkésznek és tanítónak a lelkészi- és tanítói jövedelem gyarapítására tett igyekezetét, a felsőborsodi egyházmegyének ezen intézkedését jóváhagyja.

71. Ugyanazon egyházmegye közgyűléséből pártolólág terjeszti

fel a nekézseni egyház azon kérését, hogy a sárospataki főiskolánál már régen fennálló 84 frt 68 kr tartozása és ennek 27 frt 27 krt tevő kamathátráléka engedjék el, vagy esetleg segélynyújtás által töröltessék.

Ezen szorult anyagi körülmények között levő egyház kérvénye további intézkedés lehető figyelembé vétel céljából a felsőborsodi egyházmegyéhez visszavétetni határoztatik.

72. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből a berentei elnéptelenedett és szegény egyházat 2000 frt tőkes-segélyre ajánlatni kéri.

Minthogy ez időszertint a tőkés-segélyre ajánlatástól nevezett egyház elkésett, az ügy az egyházmegyéhez azon utasítással tetetik át, hogy a tőkés-segély iránti kérvény szabályszerű kiállítására, kellő felszerelésére és rendes időben beadására a nevezett egyház presbitériumát hívja fel.

73. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből a felsőbarcikai egyháznak megújított s tetemes javitással ellátott tanítói díjlevelét megerősítés végett felterjeszti.

Megerősítetik.

74. A felsőborsodi egyházmegye folyó évi ápril 7-én S.-Ecsegen tartott közgyűléséből jóváhagyás és megerősítés végett ajánlólag terjeszti fel a s.-kazai ref. egyháznak a régi iskolaépület eladására, valamint a még 1869. évben eladott egyházi szőlőre vonatkozó adásvételi szerződéseit.

Megerősítési záradékkal elláttatni határozattak.

75. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűléséből a szendrői egyháznak, u. n. «Berecz kert» nevű birtokrésze eladására kötött szerződését jóváhagyás és megerősítés végett ajánlólag terjeszti fel.

Az eladás jóváhagyatván, a szerződés megerősítetik.

76. A sajó-szentpéteri ev. ref. egyház lelkésze, Vadászy Pál, azon kérelmet intézte a f.-borsodi egyházmegye folyó évi ápril 7—8-án, S.-Ecsegen tartott közgyűléséhez, hogy mintán a szentpéteri vízi malmot, melynek jövedelméből ő is díjlevele értelmében $\frac{1}{6}$ rész jövedelmet húz, a többi malomtulajdonosok áruba bocsátották, ha méltányos és a szentpéteri egyháztanács által elfogadható vételért ígérő

vevő akadna, engedje meg, hogy az őt illető $\frac{1}{6}$ rész malomjog is eladassék; ha pedig az eladás nem sikerülne, a malom kijavítására és a víz által elrontott gátak helyreállítására szükséges 15—18 ezer forint összegből őt egy hatodrészből illető költség, mintegy három-ezer forint, a lelkészi díjlevelet terhelő kölcsön gyanánt úgy vétethessék föl, hogy ezen kölcsönösszeg húsz éven keresztül évi részletekben a lelkészi hivatal terheként törlesztessék.

A felsőborsodi egyházmegye a kérelemnek mindkét részét megadhatónak találta, s azt helybenhagyás végett egyházkerületi közgyűlésünkre felterjesztette.

Egyházkerületi közgyűlésünk a s.-szentpéteri lelkésznek ezen kérelmét, mivel abba az egyház presbyteriuma és az egyházmegye is beleegyezett, teljesíthetőnek tartván, megengedi, hogy a s.-szentpéteri vízi malom azon $\frac{1}{6}$ része, mely a lelkészi jövedelem egyik részét képezi, esetleg a malom többi részével együtt eladathassék; az eladás nem sikerülése esetében, a malom kijavításához szükséges kölcsön a lelkészi díjlevél 20 éven keresztül egyenlő részletekben viselendő terhe gyanánt, felvétethessék s annak idején a kijavításra szükséges összeg hivatalos hitelességgel kimutatandó s őt terhelő részletéről a felsőborsodi egyházmegyéhez részletes számadás adassék be.

77. A felső borsodi egyházmegye folyó évi ápril 7-én S.-Ecseden tartott közgyűléséből pártolólággal terjeszti fel Törös Ferenc ládabesenyői lelkész és Kovács András ugyanottani tanító kérvényét, melyben amaz 40 frt évi segélyének 100 frtra, emez pedig 20 frt segélyének 50 frtra leendő felemelését kéri.

Tekintve egyházkerületi pénztáraink sok oldalról igénybe vett helyzetét s más részről a folyamodók agg korát és szegénységét is: a lelkész évi segélye 50, a tanítóé 25 frtra emeltetik.

78. A felső zempléni egyházmegye folyó évi február 24-én, S.-a. Ujhelyben tartott közgyűléséből jóváhagyás végett fölterjeszti azon határozatát, hogy a lasztoméri egyházban, minthogy a lelkész jelentése szerint az 1887. évi tavaszi közgyűlés 47. számú határozatánál fogva a tót nyelvű isteni tisztelettel felváltva tartott magyar nyelvű isteni tiszteletek alkalmával a hívők tömegesen elhagyják a templomot: a kedélyek lecsillapítása céljából ezentúl a magyar nyelven végzendő egyházi beszéd mellé tót nyelven mondandó ima, s viszont a tót nyelven tartandó egyházi beszéd mellett magyar nyel-

ven mondandó ima csatoltassék, hogy így a magyar nyelv terjesztésének figyelemben tartása mellett ezen nyelvet nem értők részére se veszítse el a templombamenés ájtatossági jellemét.

Az egyházmegyének ezen, a körülmények által megokolt intézkedése kivételesen jóváhagyatik.

79. A felső-zempléni egyházmegye 1891. febr. 24-én S. Ujhelyben tartott gyűlésének 30. számú határozatával elutasította a tussai egyház tagjait azon keresetükkel, melyben Elek Sándor lelkészüket a haszonélvezete alatt levő földek után 1879. évtől fizetetlen 200 frtnyi ártéri adótartozás megfizetésére köteleztetni kérik. A nevezett egyház tagjainak felebbezése folytán felterjeszti az erre vonatkozó határozatot.

Egyházkerületünk a felső-zempléni egyházmegye határozatát indokainál fogva jóváhagyja s a kérvényezőket panaszukkal elutasítja.

80. A felső-zempléni egyházmegye folyó évi február 24-én, Sátoralja-Ujhelyben tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 25. számú határozatával Soltész Károly miglész lelkésznek az egyházkerületi bírósági ítélettel reá rótt 100 frt pénzbírság elengedése iránt beadott kérvényét — mint a melyben az intézkedési jog az egyházmegye hatáskörét túlhaladja — egyházkerületünkhöz terjeszti fel.

Az ítéletileg kimért bírságra nézve elengedésnek helye nem lévén, e szabálytalan kérelem elutasittatik.

81. A felső-zempléni egyházmegye folyó évi február 24. S. a. Ujhelyben tartott, közgyűlésének 16. számú jegyzőkönyvi pontjában előadván a kassui egyház szomorú helyzetét, a mely szerint az egyház önfentartási céljaira semmiféle jövedelemmel nem rendelkezik s az e célból szükséges kiadásokat, az ottani lelkész már évek hosszú során át, saját csekély jövedelméből teljesítette. pártolólág terjeszti fel a nevezett lelkésznek azon kérelmét a melyszerint a kassui egyház részére 93 frt 11 kr állandó évi segély adassék s a lelkésznek az egyház fentartására tett tetemes kiadásai is némileg megtérítenek.

Egyházkerületünk a kassui egyháznak addig, míg sorsa felett más intézkedés tétetik, helyzetére való tekintetből 50 frt állandó évi segélyt utalványoz, a felterjesztett kérvény többi részét azonban nem teljesítheti.

82. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 53. számú jegyzőkönyvi pontjában pártolólág terjeszti fel a cselej-pelejte

egyház azon kérelmét, melyszerint az egyházon évtizedek óta nem követelt 11 frt 24 kr képezdei tőke s 19 frt 27 kr kamathátrálék töröltessék.

Bár a mellékelt iratokban a legtávolabbról sincs bebizonyítva az, hogy a nevezett egyháznak az nem lenne kötelezett adóssága, tekintve azonban szegénységét, kérelme teljesítettik s képezdei tőke és kamathátráléka töröltetik.

83. A gömri egyházmegye folyó évi ápril 7—8-án G.Szkároson tartott közgyűléséből a radnóti, hubói lelkészi-, a pelsőci és naprágyi tanítói díjleveleket megerősítés végett felterjeszti.

Megerősítettnek.

84. A gömri egyházmegye folyó évi ápril 7—8. napjain G.-Szkároson tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 36. sz. pontjában a radnóti egyház azon kérelmét, melyben ezen sok építkezéssel és adóssággal terhelt egyház azon összeget, a mely részéről szabályszerűleg a szükösi tárba lenne befizetendő, saját részére átengedtetni kéri, — pártolólág terjeszti fel, — oly kikötéssel, hogy e jövedelem az egyház építkezési céljaira külön kezeltetvén, az erre vonatkozó számadás az egyházlátogatásnak beterjesztessék.

Egyházkerületünk a szóban levő s szükösi tárt illető részletet a radnóti egyháznak átengedni, utasítván ez egyházat az egyházmegye által meghatározott feltételek teljesítésére.

85. Olvastatott a gömri egyházmegyének a lekenyei iskolaügyben tett következő felterjesztése:

A lekenyei leány-egyházban lakó ev. ref. és ág. ev. hitfelekezet követői, számuk csekély volta és a kölcsönös szegénység által utalva, 1872-ben olyan egyezségre léptek, hogy az eddig a reformátusok kizárólagos birtokát képező templom, iskola tanítói földbirtok, az egyesült egyház közös használatába megy át; az ágostai evangélikusok pedig a meglevő 1000 forintjukat teszik le az egyesült egyház javára jövedelmező tőke gyanánt, praeoráns tanítót azonban, az egyezés értelmében, mindig ev. ref. vallásut kötelesek választani.

Ezen szerződés annak idején mind a két hitfelekezet felső hatósága által megerősített s mostanáig érvényben állt, s az ágostai evangélikusok 1000 frtját épen az ev. ref. egyházkerület pénztára kezeli.

Most azonban *Simon Ábrahám* lekenyei praeoráns tanító elagott kora miatt hivataláról lemondván, ezen egyesült protestáns egy-

háznak $\frac{2}{3}$ -át tevő ágostai evangélikusok, csak azon feltétel alatt akarnak bemenni a tanító választásba.

1., ha a ref. hívek tulajdonát képező templom, iskola és tanítói földbirtok az ág. evangélikusok nevére is be telekkönyveztetik, mint közös tulajdon; és ezen feltétel nem teljesítettén:

2., ha az ág. evangélikusok, az ő 1000 frtjokat a közös céltól elvonhatják és saját, külön ág. ev. egyházi céljaikra használhatják fel; s végül ezen kívánságaik nem teljesítése esetén:

3., ha ág. ev. hitvallású tanítót választanak.

Egyházmegyénk belátván, hogy a lekenyei ág. evangélikusok, kívánságukkal egyenesen a meglévő szerződés felbontására törekednek, hogy kívánságukat a mi lekenyei hitfeleink, a saját maguk megrontása nélkül nem teljesíthetik, s hogy egyházmegyénk, a maga hatáskörében, az eddigi kísérletekből következően, ezen kényes kérdést meg nem oldhatja, azon kéréssel terjeszti fel ezen ügyet a főtisztelendő egyházkerülethez: méltóztassék a testvér ág. ev. egyházkerület útján oda hatni, hogy a lekenyei ág. evangélikusok, a ref. hívekkel 1872-ben kötött szerződésüket továbbra is szigorúan megtartsák; s méltóztassék kegyesen gondoskodni *valamely állandó segedelemről*, a melylyel ezen egyesülten is gyenge, más hitfelekezetek és nemzetiségek által körülvelt, s erősen ostromolt kis egyházunkat felsegíteni, s megmenteni lehetne.

Egyházkerületünk ez ügyet visszateszi a gömöri egyházmegyéhez. azzal a felhívással, hogy közelebbi érülködésbe tevén magát, a gömöri ág. egyházmegye esperességével, a kölcsönös felvilágosítás után, igyekezzék ez ügyet saját kebelében, békés úton elintézni s csak ha ez nem volna lehetséges, tegyen újabb felterjesztést egyházkerületünkhöz.

86. Ugyanazon egyházmegye a következő lelkész és tanítói megerősítéseket, illetőleg elhelyezéseket jelenti be: Szabó Gyula Serkébe, Osváth Bertalan Szalócra, Konyha Pál Beretkére, Pósa Lajos Radnótra rendes lelkészekül megerősítették. Naprágyra Németh István, Vályba Szombathy László, Berzétére Szombathy Pál, Alsó-Szuhára Tömöl Andor, Tamásiba György Ferenc, Pelsűcre Csizi Béla, Mihályfalvára Szilágyi István rendes tanítóknak; Zádorfalán ifj. Szügyi László, Körösre Bodon Barna, Pokorágyra Koós István, Ragályra Ráski Mihály ideiglenes minőségben berendeltettek.

Tudomásúl szolgál.

87. A tornai egyházmegye folyó évi április 1—2-án Körtvélyesen tartott közgyűléséből az Ambrus János jósvafői lelkész által a szűkölködők tárába fizetendő lelkészi féljövédelmet 100 frtban javasolja megállapítani.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felhozott indító okok alapján, a nevezett lelkész által az egyházkerületi szűkölködők tára részére fizetendő féljövédelmet 100 frtban állapítja meg, és ennek behajtását az egyházmegye figyelmébe ajánlja.

88. A tornai egyházmegye folyó évi április 1—2. napjain Körtvélyesen tartott közgyűlésének 18 számú jegyzőkönyvi pontjában ajánlva terjeszti fel Imre István szinpetrii lelkész kérelmét, mely szerint nevezett csekély jövedelmű lelkész bármely tárból nyerendő segélyért esedezik.

Miután folyamodó a közalaphól nyert segélyt, ezúttal kérelmének hely nem adatik, hanem belkörü segélyezésre az egyházmegye figyelmébe ajánlatik.

89. A tornai egyházmegye, folyó évi április hó 1—2. napjain Körtvélyesen tartott közgyűlésének 51. számú jegyzőkönyvi pontjában, pártolólág terjeszti fel az áji leányegyház azon kérelmét, hogy építendő imaházának építési költségeiből, az előirányzat szerint hiányzó 1050 frt összeszerzése céljából, egyházkerületünk egyházai-ban kérő íveket bocsáthasson ki.

Egyházkerületünk a gyűjtést engedélyezi s az áji leányegyház gyűjtő ívét, melegen ajánlja egyházkerületünk közönségének áldozatkészségébe és a lelkészeknek figyelmébe és pártfogásába.

90. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 49. számú jegyzőkönyvi pontjában, helybenhagyás végett tudatja, hogy az áji leányegyház templom-helyiségül egy 40—50 négyszög öl területet vásárolt 50 frt értékben.

Helybenhagyatik, azonban felhívatik az egyházmegye, hogy a jegyzőkönyvében említett, de nem melékelt adásvételi szerződést a jóváhagyási záradék rávezetése végett, püspöki hivatalunkhoz küldje be.

91. Az ungi ev. ref. egyházmegye folyó évi április 2—3-án Nyarádon tartott közgyűléséből az ungvári lelkészi, a jenkei és keresztii leányegyházak tanítói díjleveleit megerősítés végett felterjeszti.

Megerősítettnek.

92. Az ungi egyházmegye folyó évi ápril 2—3-án a nyarádi egyházban tartott közgyűlésében, ifjú Szabó Endre minaji lelkész és missionarius azon kérését, hogy a minaji egyház felszaporodott adóhátralékának törlesztésére a multban élvezett 40 frt segélyt ezutánra is adja meg, — nem teljesíthetőnek mondta ki, minthogy a lelkész használatában levő földekért a fennálló rendeletek szerint az illető lelkész köteles az adót fizetni. Ezen határozat ellen ifjú Szabó Endre felfolyamodását közgyűlésünk elé beterjesztette.

Tekintve a minaji egyháznak jelenleg már mindeenesetre kedvezőbb anyagi viszonyait, a földek jövedelmezőbb voltát, s a missiói alaphól való folytonos segélyezést: egyházkerületi közgyűlésünk az egyházmegye fentírt határozatát indító okainál fogva helyben hagyja, a felfolyamodót kérésével elutasítja.

93. A sárospolyánkai leányegyház 1889. február 1-én az ungi egyházmegyéhez azon kérést intézte, hogy miután a felső-reviscei anyaegyház templomába, az idő és helyviszonyok miatt az év nagy részén keresztül nem járhatnak, engedtessék meg nekik egy templom építése, melynek költségéi fedezéséhez a sárospolyánkai határban fekvő, de a felső-reviscei templom és lelkész birtokát képező kaszálok adassanak át. Az ungi egyházmegye 1889. szeptember 3-án, Tarnóczon tartott közgyűlése, a kért földek jogi természetének küldöttség által lett megvizsgálása alapján, a sárospolyánkai leányegyház ezen kérését meg nem adhatónak jelentette ki. Ezen határozat ellen Mokszaán György és társai szabályszerű felfolyamodással éltek, de minthogy az egyházmegyétől az ügyiratok, az illető ingatlanokra vonatkozó adománylevelek nélkül terjesztettek fel, a mult év szept. 16—17-én Sárospatakon tartott egyházkerületi közgyűlés 76. számú határozatával ezen okmányok csatolására hívta fel az egyházmegyét.

A kellő okmányok jelenleg már beérkezvén, minthogy az 1803. és 1823. években kelt alapítólevelek világosan a felső-reviscei templom és lelkész részére biztosítják a kért ingatlanok tulajdonjogát és most is azok nevére vannak kebelezve; továbbá mivel a sárospolyánkai egyház ezen ingatlanok átadásáért semminemű kárpótlást nyújtani nem hajlandó és ennek következtében a felső-reviscei presbitérium azoknak átadását határozottan meg is tagadta: az ungi egyházmegyének e tárgyban 1889. szept. 3-án Tarnóczon hozott határozata helyben hagyatik és a felfolyamodók kérelmükkel elutasíttatnak.

94. Az ungi ev. ref. egyházmegye folyó évi április 2-án a nyarádi egyházban tartott közgyűléséből felterjeszti az ungvári egyház azon kérelmét, hogy az egyházkerületi szűkölködők tárát illető féljövedelem épület javítási célokra nevezett egyháznak engedessék át.

Egyházkerületi közgyűlésünk az ungvári egyház részéről az egyházkerületi szűkölködők tárát illető lelkészi féljövedelem *felét* épület javítási célokra az ungvári egyháznak átengedi, másik fele részének mielőbbi befizetéséről intézkedést az egyházmegye figyelmébe ajánlja.

95. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűléséből jelenti, hogy a Fürjész Sámuel lemondásával üresedésbe jött keresztii tanítóságra Balogh Gábor jenkei tanító választatott meg.

A választás tudomásul vétetik.

96. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűlésből jelenti, hogy az ungvári lelkészi állomasra öt jelölt közül Novák Lajos abanj baktai lelkész választatott meg.

A választás tudomásul vétetik.

97. Olvastatott az ungi ev. ref. egyházmegye folyó évi 2—3-án Nyarádon tartott közgyűlésének határozata, melyben az ungvári egyházat a Laky József tanító részére fizetendő 100 frt évi díj folytonos fizetésére utasította, a mely határozat ellen Horváth Dezső, az ungvári egyház főgondnoka felelősséget jelentett be.

Ez ügy, mivel nincs teljesen kimutatva, hogy miért és mily szerződésnél fogva illeti a tanítót azon évi 100 frt fizetés, és az egyház minő okokból tagadta meg a további kötelezettséget: az ungi egyházmegyéhez azon utasítással tétetik át, hogy kísérelje meg a békés kiegyenlítés útját, erről szóló jelentését jövő őszi közgyűlésünkre adja be.

98. Az ungi egyházmegye folyó évi április 2—3. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 29. szám pontjával a bajánházai egyháznak azon kérelmét, melyben 32 frt 68 kr képezdei tőke és kamattartozásának törlesztetése céljából segélyezésért folyamodik, pártolólág terjeszti fel.

E kérvény a felterjesztő egyházmegyéhez azon utasítással tétetik vissza, hogy a saját rendelkezése alatt levő segélyforrásokból nyújtson módot a kérelmező egyháznak adóssága letörlesztésére.

99. Az ungi egyházmegye folyó évi április 2—3. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 25. számú pontjában beterjeszti a Horváth Simon és Mária-féle alapítvány állásáról szóló jelentését, mely szerint ez alapítványnak alaptőkéje az ungvári ház értékén felül volt 85,150 frt 2 kr. — Bevétele tőkeforgatással 13,142. frt 51 kr. — Kiadása 7909 frt 53 kr. — Maradvány 5232 frt 98 kr.

Tudomásul vétetik.

100. Vécsey József tornai egyházmegyei tanácsbíró, mint a Károlyi-emlékszobor helyeül megvásárolt beltelek kisajátításával megbízott egyházkerületi bizottsági képviselő, azon véleményes jelentést terjeszti be, hogy miután e helyiség a szobornak más alkalmasabb helyen történt felállításánál fogva nélkülözhetővé vált, a Hegyi örökösök mint volt birtokosok által felajánlott visszavásárlást elfogadhatónak tartja, mint olyat, mely bár az alap némi terheltségével jár is, az egyházkerület és a Károlyi emlékezetének méltóságával egyedül összeegyeztethető módnak mutatkozik; kéri egyszersmind a jogügylet végleges megoldása iránt a szükséges megbízást és szabályszerű meghatalmazást.

Egyházkerületünk az ügy megoldásának felajánlott módját a maga részéről is elfogadván, a jogügylet végleges lebonyolítására Vécsey József megbízottat meghatalmazza; részére a meghatalmazási okmányt püspöki hivatal útján kiadja, — jelentése őszi közgyűlésünkre bevértván.

101. Sütő Károly abauj-vajkői és sárosmegyei ev. ref. missiói lelkész jelenti, hogy az eperjesi ág. ev. magyar-német egyházzal azon vitás ügy, — mely az ev. ref. hitsorosokra az ág. ev. közintézetek használatáért terhelőleg gyakorolt kivetések miatt forogott fenn, — közmegegyezéssel akként intéztetett el, hogy az eddigi kivetések beszüntetése mellett a ref. missiói kör pénztárából évenként 60 o. é. frt fog fizettetni az ág. ev. egyház közintézetek használatáért.

Jóváhagyó tudomásul vétetik.

102. Soltész Gynla kis-ráskai lelkész hosszas betegeskedése s ebből folyólag alászállott gazdasági viszonyaira hivatkozva, segélyért esedezik.

Nyommasztó helyzetére való tekintettel ezúttal 50 frt segélyben részesíttetik.

103. Illés Ferenc jelenleg damaki, azelőtt rudnai tanító a rudnai egyházban töltött hat és fél évi szolgálata idejéről megfizetetlen, összesen 119 frt 50 kr díjhátraléka kifizettetésnek eszközölését kérelmezi.

E kérvény az egyházmegye mellőzésével terjesztvén fel, folyamodó panaszával az illetékes gömöri egyházmegyéhez utasítatik.

104. Fűrjész Sámuel nyugalomba vonult tanító, bármely tárból nyerendő segélyért esedezik.

Kérvénye — figyelembevétel végett — az ungi egyházmegye segélyosztó-bizottságához áttétetik.

105. Horkai Györgyné lelkész-özvegy s szintén ily állapotú társnői a néhai Horkai János s.-hidvégi lelkész után teherként rájuk nehezedő 100 frt hollandi tárbeli tartozás elengedését kérik.

Kérelmük — figyelembe vétel végett — a pénzügyi választmányhoz áttétetik.

100. Komáromy János nyugalmazott lelkész, nélkülözései s égető szükségeire hivatkozván, bármely tárból segélyt kér.

Részére a szűkösi tárból 20 frt segély adományoztatik.

107. Olyvasztott Tüdös István, jelenleg a jénai egyetemen tanuló segédlelkésznek kettős kérvénye, a melynek egyikében némi segélyért esedezik, a másikban pedig engedélyt kér arra, hogy a sárospataki theologiai szak előtt, theologiai magántanári vizsgát tessen, a dogmatika és dogmatörténet, mint fő- s a vallásbölcse-szet, mint melléktárgyakból.

Egyházkerületünk ismervén folyamodónak komoly törekvéseit, mindkét kérelmét teljesíti, s a midőn részére 50 frt újabb segélyt utalványoz, egyszersmind megengedi, hogy a kért theologia magántanári vizsgát letehesse, s e célból további intézkedés végett, erre vonatkozó kérvénye a sárospataki theologia tanári karhoz, illetőleg annak szakelnökségéhez tétetik át.

108. A migléci egyház azon folyamodványa, a melyben kéri, hogy az egyházkerületi pénztárból a Vay-Mocsáry-alapból földvértelre kölcsönzött, 3000 frt teher a saját birtokukról letöröltessék, s az egyház tulajdonát képező ingatlan birtokra kebeleztessek.

Az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz tétetik át.

109. Olvastatott Fürjész Tamás, lukai lelkész felebbezése, a melyben megváltoztatni kéri az ungi egyházmegye azon intézkedését, a mely szerint az iskei egyházban, néhai Fürjész István által adományozott magtári összeget, Pazar István, jelenlegi iskei lelkész nek határozta kiadatni.

Minthogy e felebbezés az ungi egyházmegye tudta nélkül s annak elkerülésével adatott be, a nélkül, hogy a neheztelt egyházmegyei határozat mellékelve lett volna, visszatetik a nevezett egyházmegyéhez, abból a célból, hogy adjon felvilágosítást egyházkerületünknek arra nézve, hogy mennyiben jogos, vagy jogtalan felfolyamodónak panasza.

110. Olvastatott Péter Mihály, nagyráskai káplán-tanító folyamodványa, a melyben kéri, hogy engedessék meg neki az, hogy bár az egy kápláni évből még két hónapja hiányzik, a második lelkészképesítési vizsgát folyó évi junius hóban letehesse.

Folyamodó kérelme, az általa felhozott indító okokra való tekintetből megadatik.

111. Olvastatott Réthy Pál, golopi lelkész folyamodványa a melyben előadván nyommasztó anyagi helyzetét, bármely tárból való segélyeztetését kéri.

Egyházkerületünk, tekintve folyamodónak helyzetét, részére egyszersmindenkorra 80 frt segélyt utalványoz.

112. A folyó évre a közhirdetésre felvett testületek és egyházak következőleg vétetnek jegyzőkönyvbe:

1. Az egyházkerületi közigazgatási pénztár 6 kommunió alkalmával.
2. Papi özvegy árvatár.
3. Az egyházi közalap a reformáció emlékűnnepén.
4. Sárospataki főiskola 2 úrnapon.
5. Sárospataki tanári nyugdíjintézet.
6. Sárospataki tápintézet.
7. Miskolci lyceum.
8. Miskolci lyceumi tápintézet.
9. Rimaszombati gimnázium.
10. Egyházkerületi főleánynövelde.

11. Egyházmegyei pénztár.
12. Szegény egyházakban szolgáló lelkészek és tanítók.
13. Váci siket-némák intézete.
14. Elmebetegék intézete.
15. Budapesti theologiai intézet.
16. Máramaros-szigeti iskola.
17. Marosvásárhelyi és székelyudvarhelyi iskolák, egy vasárnapon.
18. Moldva-Oláhországi missió.
19. A felső-kázmárki,
20. Besteri,
21. Zsadányi,
22. Pálházai,
23. Bacskai,
24. Simai,
25. Tolcsvai,
26. B.-Olaszi,
27. Monoki,
28. Ábrányi,
29. Heő-Bábai,
30. Hevesi,
31. Mályi,
32. Jabloncai.
33. Áji,
34. Kápolnai,
35. Zsarnói,
36. Lasztoméri,
37. Borsii,
38. Garanyi,
39. Kis-Azari egyházak.

113. Mindezen jegyzőkönyvi pontok
Meghitelesítették.

Jegyzették: *Mitrovics Gyula*, egyházkerületi egyházi
főjegyző az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
27, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 48, 49, 50,
51, 61, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 81, 82, 85,
86, 89, 90, 107, 108, 109, 110, 111, 112,
113. pontot.

Dr. Kovács Gábor, egyházkerületi világi
főjegyző a 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19,
20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 32, 33, 39, 43,
52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 70, 71, 72,
73, 74, 75, 76, 78, 83, 87, 91, 92, 93, 94,
95, 96, 97. pontot.

Antalfy László, egyházkerületi egyházi
aljegyző a 28, 29, 30, 31, 40, 44, 45, 46,
47, 60, 64, 65, 77, 79, 80, 84, 88, 98, 99,
100, 101, 102, 103, 104, 105, 106. pontot.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A képviselők igazoltatnak.
3. Fodor Pál, abauji esperes lemondása.
4. Vajányi Lajos, tornai esperes emlékezete.
5. Püspöki évi jelentés.
6. Farkas Ábrahám, gömöri egyházmegyei gondnok az esküt leteszi.
7. Dr. Kovács Gábor, egyházkerületi világi fő-, Antalfy László egyházi aljegyzővé választatnak.
8. Vatta szavazatot nem adván, a szokásos díjban elmarasztaltatik.
9. A világi aljegyzői hivatal betöltése végett a szavazás elrendeltetik.
10. Intézkedés a püspöki jubileum ügyében.
11. Előterjesztés a püspöki titkári hivatal betöltése felől.
12. Különféle miniszteri leíratok.
13. Konventi határozat a zsinat megtartására vonatkozólag.
14. Konventi intézkedés az egyházi szükségletek kimutatásáról.
15. Bizottsági jelentés az új-tátrafüredi templom ügyében.
16. Jelentés a sárospataki főiskola számadásainak eredményéről.
17. A gálócsi birtok eladásának kérdése.
18. Az ösztöndíj-alapok után ezután 4°/_o fog kiadatni.
19. A görög nyelv helyettesítése.
20. Kis Elek, torna tanár rendes tanárnak jelentetik ki.
21. Szívos Mihály, tápintézeti felügyelő lemondása.
22. Emődý Dániel és Kun Pál özvegye és árváinak kegydíja.
23. Orbán József, akadémiai tanár nyugdíjaztatik.
24. Intézkedés a sárospataki főiskolában megüresedett tanszékek betöltése felől.
25. Nagy Gusztáv kérvénye.
26. Fráter Sándor bérlő ügye.
27. Előterjesztés a theologiai magán tanárság kérdésében.
- 28—31. Az egyházkerületi főleánynövelde felügyelő-bizottságának jelentései, az intézet ügyeiben.
32. Az egyházkerületi pénzügyi bizottság évi jelentése.
33. A tiszai ágostai egyházkerület átíratá a Baldácsi-alapítvány ügyében.
34. Vizsgák rendje a sárospataki főiskolában.
35. Révész Bálint püspök átíratá a Heidelbergi káté új fordítása ügyében.

36. Kozma Gábor felvétele a vakok intézetébe.
37. Balogh Béla lemondása az egyházkerületi tanácsbírósról.
38. Az egyházkerületi pénzügyi bizottságba új tagok választatnak.
39. Jelentés a Baldácsy-alapítványról.
40. Utasítás az egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyvi pontjainak felterjesztése tárgyában.
41. Szabolcsmegye közigazgatási bizottságának átíratva a tanítói fizetések behajtása tárgyában.
42. Számadás az 1890. évi államsegélyről.
43. Az alpári egyház pénzügyi viszonyainak rendezése.
44. Az abauji egyházmegye határozata Szoboszlai Gyula ügyében.
45. A felső-dobszai egyház adásvevési ügye.
46. Az abauji egyházmegye felterjesztése a tomori egyház lelkesés és tanító-javadalmazása ügyében.
47. A h.-szentandrásai egyház eladási ügylete.
48. Az abauj-tornamegyei tanfelügyelő megküldi a közigazgatási bizottság intézkedését a népiskolai óramulasztások tárgyában.
49. Jelentés ugyanazon megye tanügyi állapotáról.
50. Meczner József, egyházkerületi tanácsbírónak, az abauji tanítók nyugdíj bizottságába való kinevezése tudomásul vétetik.
51. Tanító változások az abauji egyházmegyében.
52. A miskolci egyház kérelme.
53. Az ároktői egyház eladási ügylete.
54. A nagy mihályi egyház eladási ügye.
55. A mező-csáthi tanítói díjlevelek megerősíttetnek.
56. A tiszánánai tanítói díjlevelek megerősíttetnek.
57. A poroszlói egyház adás-vételi ügye.
58. A poroszlói egyház által a tanítók javadalmazására megállapított fizetési kulcs helyben hagyatik.
59. A miskolci egyház kérelme az egyházkerületi levéltár helyiségének visszaadása iránt.
60. Ágoston Sándor nyugdíjaztatása.
61. A mező-csáthi egyház eladási ügylete.
62. Ugyanazon egyház kérelme bizonyos temetői részlet átengedése iránt.
63. Lelkesés- és tanítóváltozások az alsóborsodi egyházmegyében.
64. A tiszaladányi egyház kisajátítási ügye.
65. A bodrog-olaszai, tolcsvai, monoki, tállyai egyházak kérvényei.
66. A vísi egyház folyamodványa.
67. Az alsózempléni egyházmegye indítványa a hirdetési névsorra vonatkozólag.
68. A sóstófalvai egyház kérvénye.

69. Máté Gyula karcsai lelkész által a szükösi tárba fizetendő összeg megállapíttatik.
70. Botos József kérvénye.
71. A nekései egyház kérelme.
72. A berentei egyház tökesegély kérelme
73. A barcikai tanítói díjlevél megerősíttetik.
74. A sajó-kazai egyház adásvevési ügye.
75. A szendrői egyház adásvevési ügye.
76. Vadászy Pál kérelme.
77. Törös Ferenc és Kovács András kérvénye.
78. A felsőzempléni egyházmegye intézkedése a lasztoméri egyházban az íge hirdetést illetőleg.
79. A tusai egyház kérelme.
80. Soltész Károly kérvénye.
81. A kaszui egyház kérvénye.
82. A cselej-pelejteit egyház kérvénye.
83. A radnóti, hubói lelkészi, a pelsúci és naprágyi tanítói díjlevelek megerősíttetnek.
84. A radnóti egyház kérelme.
85. A lekenyei iskolaügy.
86. Lelkészi és tanítói változások a gömöri egyházmegyében.
87. Ambrus János által a szükösi tárba fizetendő összeg megállapíttatik.
88. Imre István kérvénye.
89. Az áji leányegyház kérelme.
90. Ugyanazon egyház vevési ügye.
91. Az ungvári lelkészi, a jenkei és kereszti tanítói díjlevelek megerősíttetnek.
92. Szabó Endre kérelme.
93. A sárospolyánkai egyház ügye.
94. Az ungvári egyház kérelme.
95. Balogh Gábornak kereszti tanítóvá történt megválasztása tudomásul vétetik.
96. Novák Lajos ungvári lelkészszé történt megválasztatása tudomásul vétetik.
97. Horváth Dezső felebbezése.
98. A bajánházai egyház kérelme.
99. Jelentés a Horváth Mária és Simon-féle alapítványról az ungi egyházmegyéből.
100. Vécsey József véleményes jelentése.
101. Sütő Károly jelentése.
102. Soltész Gyula kérvénye.
103. Illés Ferenc folyamodványa.

104. Fűrjész Sámuel kérvénye.
  105. Horkay Györgyné folyamodványa.
  106. Komáromy János segélyt kér.
  107. Tüdős István kérvényei.
  108. A migléci egyház folyamodványa.
  109. Fűrjész Tamás kérvénye.
  110. Péter Mihály folyamodványa.
  111. Réthy Pál segélyt kér.
  112. A közhirdetések névsora.
  113. A jegyzőkönyv hitelesítése.
-

Betűrendes tárgymutató

*arra, hogy mely jegyzőkönyvi pontok mely bizottságokat, testületeket
vagy egyeseket illetnek.*

- Abauji esperest 43, 44, 95.
 Alsóborsodi esperest 10, 60.
 Alsözempléni esperest 68, 69.
 Ágoston Sándort 60.
 Áji egyházat 89.
 Antalfy Lászlót 7.
 Baldácsi-bizottság tagjait 33.
 Balogh Bélát 37.
 Cselej-pelejteit egyházat 82.
 Emödy Dánielnét 22.
 Espereseket általában 9, 10, 37, 40, 41, 65.
 Fejes Istvánt 15.
 Felsőborsodi egyházmegyét 71, 72, 76.
 Felsőzempléni egyházmegyét 13.
 Főiskolai gazdasági választmányt 17, 18, 26.
 „ igazgató-tanácsot 21, 24, 26.
 „ tanári kart 25.
 Fráter Sándort 26.
 Gömöri esperest 85, 103.
 Karcasai egyházat 81.
 Kis Eleket 20.
 Komáromy Jánost 106.
 Kun Kálmánt 30.
 Kovács Gábort 7.
 Kun Pálnét 22.
 Lévay Józsefet 30.
 Meczner Józsefet 50.
 Mitrovics Gyulát 10.
 Migléci egyházat 108.
 Miskolci egyházat 52, 59.
 Molnár Bertalant 38.
 Nagy Gusztávot 25.
 Nagy Ignácot 30, 38.
 Orbán Józsefet 23.
 Pataky Sándort 30.
 Püspöki hivatalt 10, 11, 14, 15, 27, 28, 29, 31. 66.
 Radnóti egyházat 84.
 Ragályi Bélát 15.

- Réthy Pált 111.
Sárospolyánkai egyházat 93.
Szabó Endre minaji lelkészt 92.
Szivos Mihályt 21,
Soltész Gyulát 102.
Tomori egyházat 49.
Tornai esperest 13, 87, 88, 90.
Tóth Dánielt 30.
Tusai egyházat 79.
Tüdős Istvánt 107.
Ungi esperest 94, 97, 98, 109.
Ungvári egyházat 94, 97.
Vadászy Pált 76.
Vattai egyházat 8.
Vay Béla bárót 10, 30.
Vécsey Józsefet 100.
Visi egyházat 66.
-